بها: ۵۰۰ ریال
NESHAT IRANIAN INDEPENDENT DAILY
PRICE: 500 RIALS

ISO 9001
اولین دارنده گواهی مدیریت کیفیت
DNV
شرکت مجتمع صنایع رنگ سحر

نشاط

LG
صوتی، تصویری، خانگی

چهارشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۷۷ • ۱۵ذیقعده ۱۴۱۹ • دوره جدید • سال اول • شماره۱۱
روزنامه جامعهٔ مدنی ایران
NESHAT • No. 11 • Vol. 1 • Mar,3,1999 • New Series

ادب و هنر Arts & Literature

خواهر خاتمی نفراول انتخابات شوراهای شهر اردکان شد

همین صفحه

داخلی Domestic

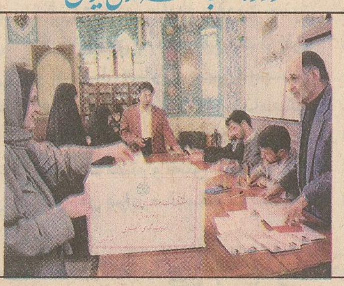

اجتماعی Social

مشمولان فراری قبل از بهمن ۷۵ عفو شدند

صفحه ۹

اجتماعی Social

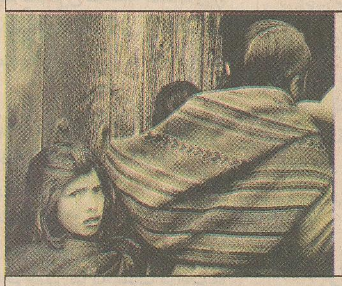

فرهنگ و اندیشه Culture & Ideas

دفتر تحکیم وحدت یکشنبه برگزار می کند

برنامه سراسری دانشجویان برای دفاع از کدیور

گروه داخلی – اتحادیه انجمن های اسلامی دانشجویان دانشگاه های سراسر کشور (دفتر تحکیم وحدت) در اعتراض به بازداشت محسن کدیور اطلاعیه ای صادر کرد.

در بخشی از این اطلاعیه آمده است: «به دنبال بازداشت آقای کدیور توسط دادگاه ویژه روحانیت، دفتر تحکیم وحدت و انجمن های اسلامی دانشجویان دانشگاه های سراسر کشور به یقین رسیدند که استمرار فعالیت غیرقانونی دادگاه ویژه تنها به منظور سلب امنیت علما و مراجع صالح اما منتقد و مستقل صورت می پذیرد».

در بخش دیگری از این اطلاعیه آمده است: «از آنجا که اتهامات وارده به آقای کدیور به نوشته ها و مصاحبه های وی در روزنامه ها بازمی گردد و با توجه به اینکه پاسخ گویی قضایی به مطالب مندرج در روزنامه ها براساس قانون

صفحه ۳

موحدی ساوجی:

هیچ جناحی نمی تواند خود را در انتخابات پیروز بداند

گروه داخلی – رئیس هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات شوراهای اسلامی کشور گفت: «تکلیف افراد ردصلاحیت شده ای که نباید آرای شان قرائت شود تا هفته آینده مشخص می شود».

به گزارش ایرنا، علی موحدی ساوجی در گفت وگو با خبرنگاران افزود: «اگر کسی تأیید شده باشد ولی نامش در فهرست انتخاباتی نباشد اصل

صفحه ۲

نشاط ارائه می کند

آرایش نیروهای اجتماعی و سیاسی در مدیریت شهرهای کشور

صفحه ۳

در سمپوزیوم «آینده جمهوری اسلامی» در دانشگاه امیرکبیر عنوان شد

رسیدگی به اتهامات فکری و سیاسی با فلسفهٔ وجودی دادگاه ویژه روحانیت در تضاد است

گروه داخلی – سمپوزیوم «آینده جمهوری اسلامی» دیروز با برگزاری دو برنامه با عناوین «جنبش دانشجویی – رویکردهای بایسته» و «دولت – اپوزیسیون» توسط انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر برگزار شد.

سخنرانان صبح دیروز، هدی صابر و عمادالدین باقی به ترتیب دربارهٔ روند تاریخی شکل گیری جنبش دانشجویی و کارکردها و وظایف آن به ایراد سخن پرداختند.

صابر با اشاره به جوان بودن جمعیت کشور و نقشی که جنبش دانشجویی به لحاظ کمیت و کیفیت بالای خود می تواند ایفا نماید، گفت: «برای انتخاب رویکردهای بایسته جنبش دانشجویی باید گزینه هایی را که در طول ده دوره فعالیت جریان دانشجویی در کشور بروز و ظهور داشته است بررسی کنیم و آنگاه الزاماتی را که پیش روی جنبش دانشجویی است برشمرده و به آن عمل نماییم».

وی با تصریح به این که جریان دانشجویی معاصر ایران با نوآموزی و کارآموزی در دوره رضاشاه شکل گرفت و با گذر از دوره های بعدی – که نقش لُجستیک و سپس رشد و تأثیرگذاری برجامعه داشت – در دهه ۴۰ دچار رکود و سکون شد، افزود: «جنبش دانشجویی از اواخر دهه ۴۰ تا اواخر دهه ۵۰ با تشکل یابی و داشتن استراتژی و رهبر به نقطه اوج می رسید اما در آغاز دهه ۶۰ تا پایان جنگ ایران و عراق و تشکیل دولت هاشمی به عنوان بازوی قدرت، ویژگی های ذاتی و اکتسابی مورد انتظار را از دست داد که این وضعیت در دوره هفت ساله ۶۸ – ۷۵ تعدیل شده، با تشدید اختلاف طبقاتی به جریانی معترض و ناراضی تبدیل شد».

صابر با تأکید بر استقلال، تکثر و سایر خصلت های دموکراتیک جنبش دانشجویی به عنوان نقاط قوت آن، فقدان استراتژی، حافظه تاریخی و نداشتن رهبری و تشکیلات مناسب را از مهمترین کاستی ها و ضعف های جنبش دانشجویی دانست.

وی همچنین محصور بودن و وابستگی فعالیت های دانشجویی را تهدیدی جدی برای پویایی و پایندگی جنبش دانشجویی خواند و اظهار داشت: «احساسی عمل کردن و حرکت های نامعقول و نسنجیده باعث هرج و مرج و نهایتاً خشونت مطلوب جناح راست خواهد شد. این دوره صبوری و حوصله می خواهد و آینده از آن کسانی است که با عشق و پاکباختگی و نه محاسبه منافع فردی و گروهی و با کارکردن و جان کندن، جنبش دانشجویی را به پیش خواهند برد».

عمادالدین باقی سخنران دوم با اشاره به این که مدیریت سنتی با شیوه آزمون و خطا تجارب گذشته را ملاک برنامه ریزی قرار می دهد، گفت: «بدون نقد آزادانهٔ دو دهه گذشته جمهوری اسلامی، نمی توان طرحی برای آینده آن ترسیم کرد. در دین ما هم یکی از کارکردهای توبه، بازگشت از خطاها و رفع آنها برای ساختن آینده است».

باقی با تأکید بر نقش جریان دانشجویی به عنوان یکی از مؤلفه های تعیین آینده جمهوری اسلامی، جنبش دانشجویی را محصول انسداد سیاسی و محیط بسته دانست و گفت: «جنبش دانشجویی در حال حاضر سه وظیفه مهم دارد: اول از بین بردن بی تفاوتی دانشجویان، دوم مقابله با بدعت ها، سوم خودسازی که در کنار وظایف عام خود باید انجام دهند».

باقی در پاسخ به پرسش های حاضران درباره عملکرد دادگاه ویژه روحانیت و بازداشت محسن کدیور گفت: «اعتراض به دادگاه ویژه روحانیت اعتراض به نفس احضار کدیور یا دیگران نیست، بلکه مشکل این است که رسیدگی به اتهامات فکری و سیاسی، در این دادگاه صورت می گیرد و این با فلسفه وجودی دادگاه ویژه – که حفظ شؤون روحانیت است – در تضاد است».

وی با بیان این نکته که در الگوی دینی ما یک دگراندیش هم می تواند از مقام رهبری مطابق قانون شکایت کند، رفتار شتاب زده دادگاه ویژه را مورد انتقاد قرار داد و گفت: «کدیور یک مجتهد است و مجتهد هم می تواند نظر اجتهادی خود را هر چه باشد بیان کند. برخوردی که با کدیور شد اخطاری است به تمام مجتهدان و مراجع که مراقب باشند نظریه اجتهادی آنها مخالف تشخیص و مزاج دادگاه ویژه نباشد و اگر می خواهند اجتهاد کنند باید در چارچوب «ذوب» باشد. یعنی مراجع دیگر هم در بیان نظریه اجتهادی خود مصونیت و امنیت نخواهند داشت».

باقی با اعلام این که مطابق شواهد، قرائن و دلایل معتبر قرار بوده کدیور هم مانند مختاری و پوینده و فروهرها به قتل برسد افزود: «هدف قتل های اخیر روشنفکران دینی بوده اند و ما فعلاً به خاطر مصلحت و اصل نظام از بیان و ارائه اطلاعات و برخی حقایق پرونده قتل ها سکوت کرده ایم. با این حال به نظر می رسد حکم بازداشت کدیور از مقامات بالا صادر شده است».

وی با تصریح به این که عبدالله نوری به هنگام احضار به دادگاه ویژه روحانیت، راه حل قانونی شدن موجودیت دادگاه ویژه روحانیت را اختصاص برخی شعب دادگاه های عمومی برای رسیدگی به اتهامات روحانیان دانسته است، اظهار داشت: «اما با وجود تمایل قوه قضاییه و مسؤولان آن به تحقق این پیشنهاد، با آن مخالفت شده است. هیچ مرجعی برای شکایت از تخلفات دادگاه ویژه روحانیت وجود ندارد و مجلس خبرگان باید دربارهٔ این نهاد تحت امر رهبری که فقط در قبال مقام رهبری پاسخگوست به وظیفه نظارتی خود عمل کند».

باقی با اظهار این که در سالیان گذشته تعدادی از محکومان یا متهمان دادگاه ویژه روحانیت شکنجه شده اند، از این که در حال حاضر پرسش از رهبری با وجود اصل «النصیحة الائمة المسلمین» توهین به رهبری محسوب و پرسش کننده بازداشت می شود، انتقاد کرد.

انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر از شخصیت های سیاسی و فرهنگی کشور برای حضور در این سمپوزیوم دعوت به عمل آورده بود که طی دیروز و امروز ابراهیم یزدی، حبیب الله پیمان، رضاعلیجانی و خانم مرضیه مرتاضی لنگرودی در محل برگزاری سمپوزیوم حضور یافتند.

جلایی پور و تقسیم بندی اکثریت و اقلیت

در نشست بعدازظهر این سمپزیوم حمید جلایی پور مدیرمسؤول روزنامه جامعه با اشاره به طیف بندی های سیاسی موجود در جامعه اظهار داشت: ما طیف های سیاسی کشور را طیف چپ، محافظه کار و میانه می خوانیم و آن را در انواع تقسیم بندی های دیگر جای می دهیم، اما باید ببینیم که کدام یک از این تقسیم بندی ها با توسعه و ثبات سیاسی هماهنگی بیشتری دارد. یک تقسیم بندی، طیف های سیاسی کشور را دو قالب خودی و غیرخودی جای می دهد. برابر این تقسیم بندی که در میان بخشی از نیروهای مذهبی رایج شده است جامعه به دو قطب تقسیم می گردد و غیرخودی ها دنبال فرصت خواهند نشست تا روزی جای خودی ها را بگیرند و این یعنی عدم ثبات. تقسیم بندی های دیگری هست که در میان مخالفین جمهوری اسلامی ریشه دارد که عمدتاً طیف های سیاسی کشور را در قالب اپوزیسیون، پوزیسیون تعبیر می کنند. و کلیه طیف هایی که به حضور نیروهای مذهبی در عرصه حکومت اعتقادی ندارند و مخالف جمهوری اسلامی هستند اپوزیسیون نام می دهند.

وی افزود: برابر این تقسیم بندی کلیه طیف های سیاسی که مذهبی هستند و مخالف جمهوری اسلامی نیستند به گروه های پوزیسیون تعبیر می شوند و کلیه طیف هایی که به حضور نیروهای مذهبی در عرصه حکومت اعتقادی ندارند و مخالف جمهوری اسلامی هستند اپوزیسیون نام می دهند.

طرح روز

سعید درمبخش

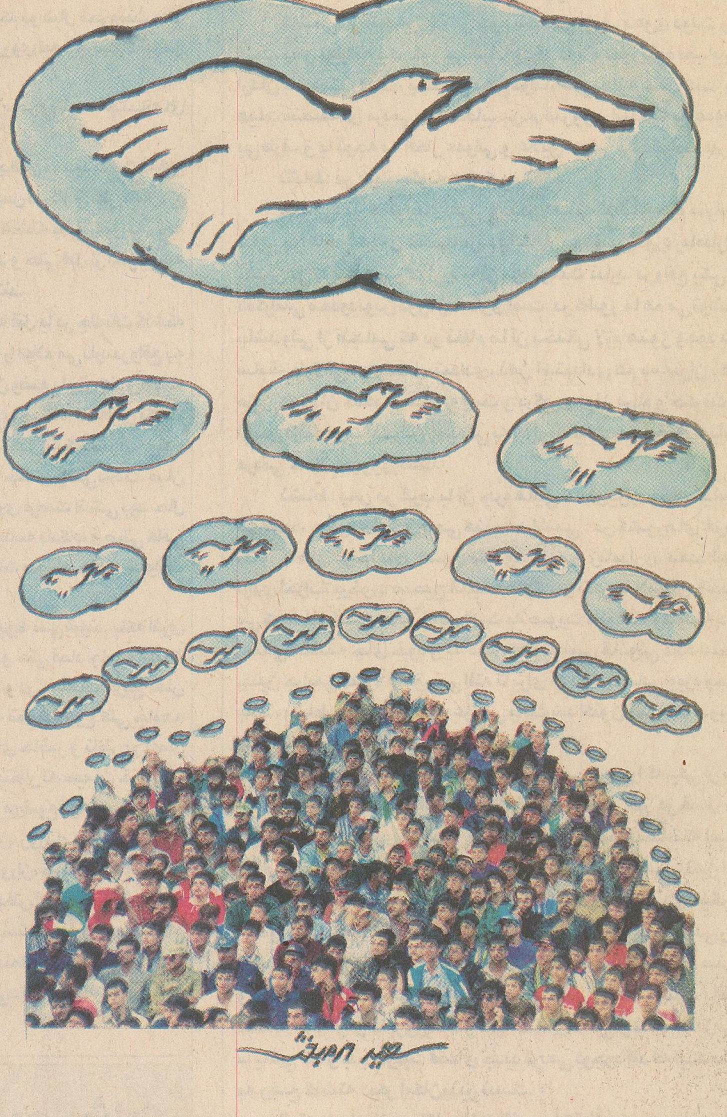

خواهر خاتمی در اردکان اول شد

گروه داخلی – خواهر ارشد سید محمد خاتمی رئیس جمهوری ایران با ۱۶ هزار رأی نفر اول انتخابات شوراهای شهر اردکان یزد شد.

فاطمه خاتمی درگفت وگویی با خبرگزاری فرانس پرس گفت: «هنوز زود است که بگویم چه می خواهم بکنم. اما مسلماً در خدمت مردم خواهم بود».

به گزارش فرانس پرس، فاطمه خاتمی ۶۱ ساله مادر ۶ فرزند است و با ۱۶ هزار رأی سه برابر بیشتر از نزدیک ترین رقیب خود در اردکان یزد محل تولد رئیس جمهوری رأی آورده است.

براساس آخرین اخبار رسیده، درانتخابات شوراهای شهر حدود ۴ هزار زن در میان ۳۰۰ هزار داوطلب شرکت کرده اند.

نوروز را با نشاط بگذ رانید
ویژه نامه نوروزی
با مطالب متنوع به زودی در روزنامه
نشاط
تلفن پذیرش آگهی و کسب اطلاعات:
۸۷۷۷۲۷۷-۸۷۷۷۲۶۲

آگهی ویژه

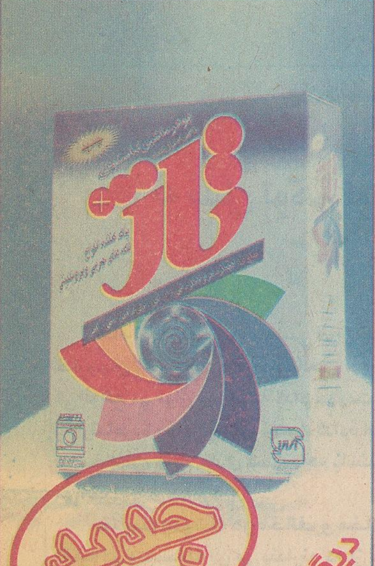

جدید
دیگرنگران لکه ها نباشید
پودر مخصوص ماشین لباسشوئی
تاژ
به بازار آمد
حاوی: لیپاز- پاک کننده لکه های چربی
پروتئاز- پاک کننده لکه های پروتئینی
S.T.S -حل کننده سریع پودر
T.A.E.D - دانه های رنگی اکتیویتور
همیشه تاژ
آتلیه نشاط

DV-K10W

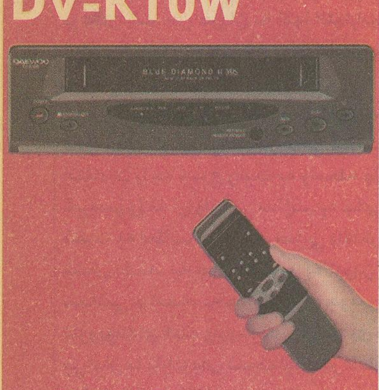

ساخت کره
DAEWOO
نامی که به لوازم صوتی، تصویری، و خانگی اعتبار داد.

یاد داشت

به طبل توهم توطئه نکوبید

صادق زیباکلام*

شاه تنها شخصیت سیاسی ایران نبود که مخالفت با رژیم خود را به خارجیان نسبت می داد و مخالفان خود را آلت دست آنان می پنداشت. فی الواقع می توان پرسید که کدام حکومت ظرف یک قرن گذشته مخالفان را به ارتباط با «شهر فرنگ» نسبت نداده است؟ کدام حکومت پذیرفته است که مخالفان، مردم عادی هستند که با سیاست ها و تصمیمات آن مخالفت می کنند؟

حکومت ها پشت هر مخالف و مخالفتی با خود، طرحی، توطئه ای، نقشه ای و دسیسه ای می پندارند که از سوی دشمنان برنامه ریزی شده است. به نظر می رسد که غربیان هیچ کار و زندگی درست و مرتبی ندارند. الااین که علی الدوام علیه ما جمع شوند و نقشه و طرح و توطئه بریزند.

در این که جمهوری اسلامی ایران یکی از سرسخت ترین دشمنان رژیم اسرائیل است، تردیدی نیست. در این هم که اسرائیلی ها به شدت مراقب ما هستند و به هیچ روی تمایلی به موفقیت ما ندارند نمی توان تردیدی داشت. آنچه قابل تردید است آن است که یک جاسوس دوجانبه اسرائیلی بتواند یک تنه یک مملکت شصت میلیونی را به همراه بخشی از دستگاه های عریض و طویل اطلاعاتی و امنیتی آن، مثل موم به بازی بگیرد. تازه ، بلندگویان نیرومندترین جناح سیاسی کشور نیز با سر در دام تبلیغاتی این ماجرا بیفتند. ممکن است قرائت سرلشکر رضایی از قتل های اخیر اتفاقاً درست باشد. اما بیشتر امکان دارد که وقتی ما مخالفان خود را به طور منظم از بالای منبر، رادیو و تلویزیون، مطبوعات و سخن رانی ها مشتی لیبرال، غرب زده، وابسته، بی دین، ضدانقلاب، ناصبی و ضدولایت فقیه خواندیم، چند نفر آدم متعصب ساده لوح که از امکاناتی هم برخوردار هستند پیش خود به این نتیجه برسند که چرا زمین را از لوث وجود این «مفسدان» پاک نکنند؟ مگر در گذشته چه کسی از آنان حساب و کتاب خواسته بود که این بار بخواهد؟ ممکن است «سرنخ» قتل ها در خارج از کشور باشد. اما این را هم بایستی در نظر داشت که دوم خرداد زمینه ساز به وجود آمدن یک فضای جدید در عرصه بین المللی برای ایران شد. احساس می شد که در ایران دولتی میانه رو بر سر کار آمده که به عهد و میثاق های جهانی احترام گذارد و خواهان تنش زدایی در عرصه سیاست خارجیش باشد. تلاش برای بهبود رابطه با ایران، بررسی زمینه های سرمایه گذاری در ایران، کمک مالی، رفع تحریم و ممنوعیت معامله با ایران، آماده شدن هواداران ایرانی متخصص و مدیر برای بازگشت به کشور، ازجمله آثار و تبعات شرایط جدید بود. بدون تردید این ها دستاورد و موفقیت های قابل توجهی برای ایران به شمار می آید.

اما همه این موفقیت ها در کوتاه مدت به نفع خاتمی تمام می شد و این برای برخی ناگوار بود. بنابراین آیا این را نیز نمی توان به عنوان یک احتمال در نظر گرفت که برخی جریان ها برای ناکام ساختن خاتمی و برهم زدن آن فضا، دست به این قتل ها زده باشند؟

درک رویکرد «توهم توطئه» و رفتن به سراغ «فرضیه های توطئه» و «دست های خارجی» از جانب دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام نه چندان غیرمترقبه است و نه بایستی شگفت انگیز محسوب شود. فی الواقع کمتر پدیده و رویداد سیاسی را ظرف بیست سال گذشته می توان سراغ گرفت که در تبیین و تفسیر و علت یابی به سمت و سوی «فرضیه های توطئه» نرفته باشند.

شگفت انگیز و تأسف آور برخورد بخشی از جناح چپ و طرفداران خاتمی با اظهارات رضایی بود. این عزیزان که به حق انتظار تعقل سیاسی، ارشاد و آموزش سیاسی از آنان می رود، به جای همهٔ این ها از هول حلیم به درون دیگ افتادند. نخستین جریانی که انسان تصور می کرد درمقابل بیماری توهم توطئه و اظهارات رضایی قدعلم کند این گروه بود. اما درست برعکس شد. این جریان نه تنها اظهارات سرلشکر رضایی را سرتاپا جدی گرفت، بلکه با افزودن شاخ وبرگ های پرطمطراق اما بی پایه و اساس بر آن تلاش کرد.

تا هیچ شک و تردیدی نسبت به اصل «داستان» سرلشکر رضایی در ذهن مخاطبان و خوانندگان باقی نگذارد. این عزیزان که معمولاً بیشترین انتقادات را به جناح راست به واسطه پاره ای موضع گیری ها و رفتارهای غیرمسؤولانه آن وارد می سازند، به جای برخوردی مسؤولانه و متعهدانه نسبت به مطالب سرلشکر رضایی واکنش سیاسی و فرصت طلبانه از خود نشان دادند. به جای کمک در بالابردن توان درک واقع گرایانه و شعور سیاسی جامعه، به جای مبارزه جویی با بیماری توهم توطئه و زدودن تاروپودهای کهنه و پوسیده فرضیه های دایی جان ناپلئونی، به جای ستیز بی امان با پارانویای نسبت دادن هر اتفاق سیاسی به خارجیان و دشمنان مرئی و نامرئی انقلاب، به جای همه اینها، بخشی از جناح چپ از خود سرلشکر رضایی نیز بیشتر داستان وی را جدی گرفت.

از سرلشکر رضایی و جناح چپ می توان پرسید که اگر اسرائیلیان که با یک مأمور توانستند این چنین مملکت را برهم بریزند، یک اتوبوس جاسوس فرستاده بودند، آیا چیزی از مملکت باقی مانده بود؟ واقعیت این است که مطالب سرلشکر رضایی را نه می توان و نه می بایستی جدی گرفت.

نه اسرائیلیان آن چنان کارکشته و معجزه گر هستند و نه ما آن چنان ضعیف. اگر اسرائیلیان، به روایت رضایی و گروه چپ، به راستی خیلی هنرمند بودند پس از گذشت سی سال از اشغال کرانه غربی لااقل می بایستی توانسته باشند چندصدهزار فلسطینی را یا با خود همراه سازند یا آنان را ساکت و خنثی کنند. می دانیم که حتی خود اسرائیلیان اذعان به شکست کامل خود در نوارغزه و کرانه غربی دارند. ممکن است پشت قتل های روشنفکران و نویسندگان، عوامل نفوذی پیچیده استکبار جهانی باشند. ممکن است پشت حمله به اتوبوس توریست های آمریکایی، موساد و صهیونیزم بین المللی قرار گرفته باشند. اما این امکان را هم نمی بایستی مردود دانست که پشت حمله به اتوبوس آمریکاییان ممکن است عناصری باشند که نگران موفقیت دولت خاتمی در سیاست خارجی او، بالاخص رفع تنش با آمریکا باشند. اگر قرار باشد که با آمریکا تنش زدایی شود و دیوار بلند بی اعتمادی میان دو کشور فرو ریزد و در نهایت رابطه ای عادی در میان دو کشور برقرار شود، چرا جناح محافظه کار خود این کار را انجام ندهد و بالطبع از مواهب آن نیز برخوردار نشود؟ چرا این موفقیت نصیب خاتمی شود و مواهب آن نیز به او برسد؟ ممکن است پشت سر قتل ها عوامل موساد باشند. اما سرلشکر رضایی نبایستی این واقعیت تلخ را نیز نادیده بگیرند که سال ها وزارت اطلاعات ما خودمختار عمل می کرد و نه به ملت (مجلس شورای اسلامی) و نه به دولت کمتر حساب و کتابی پس می داد.

بعید به نظر می رسد که جناح چپ و بخشی از طرفداران خاتمی از این واقعیات بی خبر باشند. مع ذالک داستان سرلشکر رضایی را به گوش جان خریدند. زیرا که به صرفه و بهره برداری سیاسی آنان بود. درست هم فکر می کردند، زیرا شاهد بودیم که جناح راست نه تنها هیچ استقبالی از داستان سرلشکر رضایی نکرد، بلکه در ابتدا با سکوت از کنار آن گذشت و در نهایت نیز به تخطئه آن پرداخت. زیرا آن بخش از مطالب سرلشکر رضایی که حاکی از مخالفت و نگرانی جدی صهیونیست ها از تنش زدایی میان ایران و آمریکاست، آمریکا ستیزی جناح محافظه کار را با تضاد لاینحلی روبه رو می سازد. شتاب و اصرار جناح چپ و دیگران در جهت جدی گرفتن داستان دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و جد و جهد آنان برای گسترش و پروبال دادن به آن قابل درک است. زیرا این داستان به نحوی غم انگیز و در عین حال جدی، بخشی از عملکرد و باورهای جناح محافظه کار را به زیر سؤال می برد. اما به خیر و صلاح و به نفع پیشبرد تعقل و خردگرایی سیاسی می بود اگر جناح چپ می توانست به فرصت طلبی خود فائق آید و مصالح سیاسی بلندمدت را فدای امتیازگیری ها و دستاوردهای کوتاه مدت نمی کرد.

---

* استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران

گروهی از مدیران مسؤول روزنامه ها طی نامه ای به رئیس جمهوری اعلام کردند

آقای خاتمی، از آزادی های قانونی پاسداری کنید

گروه داخلی – جمعی ازمدیران مسؤول روزنامه های کشور با ارسال نامه سرگشاده ای برای رئیس جمهور خواهان دخالت وی و پیگیری موضوع بازداشت محسن کدیور شدند. امضاکنندگان این نامه با اذعان به اینکه کدیور «یکی از مجتهدان و پژوهشگران نواندیش حوزه ودانشگاه» و «حامی صادق و کوشا برای اندیشه دینی و اصلاح وتکامل آن است»، نوشته اند: «بازداشت ایشان هیچ دلیلی به غیر از ارائه دیدگاه های نو درمحافل علمی و یا مطبوعات نداشته است. از این رو دستگیری ایشان لطمه به حریم آزادی اندیشه و مطبوعات تلقی می گردد».

امضاکنندگان نامه از رئیس جمهور سید محمد خاتمی خواسته اند با توجه به سوگند وی برای انجام وظیفه پاسداری از آزادی های قانونی همه شهروندان بویژه متفکران و اندیشمندان، در قضیه بازداشت کدیور مداخله نماید.

در بخشی از این نامه آمده است: «عملکردهایی از این دست به شدت بر مشروعیت نظام ضربه وارد ساخته، اندیشه اصلاح پذیری نظام جمهوری اسلامی ایران را تضعیف می کند. در نتیجهٔ چنین روندی، اندیشه های خشونت گرا و برانداز تقویت شده و مشروعیت می یابند. تقویت چنین دیدگاه هایی به نفع هیچ یک از افراد و جریان های میهن دوست و اصلاح طلب نیست. از جنابعالی انتظار می رود با درک مصالح بلندمدت نظام و کشور از تمام توان خویش برای مقابله با چنین روندهایی بهره گیرید».

در پایان این نامه ابراز امیدواری شده است که مسببان و مؤثران بر تصمیم گیری هایی مانند بازداشت اندیشمندان کشور، به مصالح کشور و آبروی اسلام بیاندیشند و از تکرار چنین اقداماتی بپرهیزند.

مدیران مسؤول روزنامه های خرداد، صبح امروز، جهان اسلام، اخبار، آریا، کاروکارگر، همشهری، ایران نیوز، اطلاعات و نشاط از جمله امضا کنندگان این نامه هستند.

خبرنگاران جهان برای پوشش سفر خاتمی به ایتالیا به حال آماده باش درآمدند

گروه داخلی – ایرنا پیش بینی می کند سفر رئیس جمهوری ایران به ایتالیا خبرسازترین رویداد سال خواهد بود.

گزارش ایرنا حاکی است در حال حاضر خبرنگاران داخلی و خارجی در رم، در تکاپو و جنب وجوش کم نظیری بسر می برند و با تدارک وسایل و بررسی نحوه پوشش خبری برنامه های این دیدار، خود را برای هفته پرکاری آماده می کنند.

هم اکنون انجمن خبرنگاران خارجی در ایتالیا، اصلی ترین نهاد صنفی خبرنگاران خارجی در این کشور و برخی محافل و اتحادیه های مطبوعاتی در رم به محل رایزنی، و مشورت میان خبرنگاران درباره پوشش خبری سفر خاتمی تبدیل شده است.

آخرین خبر حاکی است که برخی شبکه های تلویزیونی مشهور با وجود داشتن نمایندگی در رم برای پوشش گسترده برنامه های این دیدار درخواست اعزام نیروی کمکی از سازمان های مرکزی خود کرده اند.

اعتراض شدید آیت الله صانعی به بازداشت محسن کدیور

گروه داخلی – آیت الله یوسف صانعی از بازداشت محسن کدیور ابراز نگرانی کرد و گفت: «نمی دانم این گونه حوادث آیا سبب کنارزدن روحانیت و دانشگاه از هدایت و ارشاد جامعه نخواهد شد و آیا باعث به وجود آمدن احتمال تخلف از قانون اساسی و منجر به ایجاد رعب در جامعه و ناامنی فکری، چه رسد به زبانی و قلمی، نخواهد شد».

وی افزود: «آیا برخی از جهاتی که در مطبوعات به عنوان منشأ بازداشت و اتهام ایشان نقل شده سبب تجری بر آنچه از آنها گناه است نمی باشد و این که کار به جایی رسیده که فرزندان حوزه و دانشگاه خدای ناخواسته متهم به آنها می شوند نمی گردد؟».

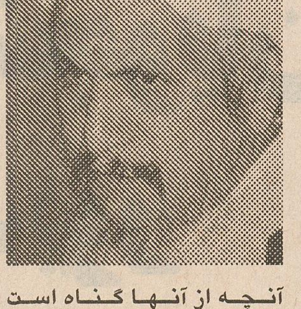

آیت الله صانعی همچنین گفت: «آیا در زمانی که همه به دنبال حکومت مردمی و جمهوری اسلامی هستند چه توجیهی برای تضعیف روحانیت و تعهد و تحقیق و تفکر اسلامی با بازداشت این گونه محققین وجود دارد و آیا زندان اوین می تواند جلوی تحقیق و دقت در مسایل اسلامی را بگیرد یا آن که زندان، محلی نیکوتر برای تحقیق و نوشتن کتب و رساله های دینی بوده و هست».

سخنگوی وزارت خارجه فرانسه:

سرمایه گذاری ایتالیا و فرانسه در صنعت نفت ایران مسأله اروپایی است

گروه داخلی – فرانسه با حمایت از سرمایه گذاری کنسرسیوم اروپایی در صنایع نفت و گاز ایران بار دیگر مخالفت خود را با قوانین فرامرزی آمریکا و تحریم های غیرقانونی واشنگتن اعلام کرد.

«آن گزوسوکره» سخنگوی وزارت خارجه فرانسه در جمع خبرنگاران در پاریس تصریح کرد: «قراردادی که شرکت نفتی فرانسوی الف و شرکت ایتالیایی آجیت برای سرمایه گذاری در صنایع نفت و گاز ایران بامقام های ایرانی به امضا رساندند برپایه قوانین بین المللی است».

به گفته «سوکره» سرمایه گذاری الف و آجیت درایران مسأله ای اروپایی است و به فرانسه محدود نمی شود، از این رو کمیسیون اروپا نیز در جریان این مسأله است.

وی در بخش دیگری از سخنان خود افزود: «ما در حال تماس با مقام های آمریکایی هستیم و مواضع آشکار خود را درقبال تهدید واشنگتن به تحریم شرکت های خارجی سرمایه گذار در صنایع نفت و گاز ایران اعلام کرده ایم. به نظر ما قوانین آمریکا در این زمینه قوانینی فرامرزی و غیرقابل قبول است».

سخنگوی وزارت خارجه فرانسه تصریح کرد در سال گذشته میلادی پس از مذاکرات دشوار میان اتحادیه اروپا و آمریکا، طرفین به توافقی دراین زمینه دست یافتند.

موحدی ساوجی:

هیچ جناحی نمی تواند خود را در انتخابات پیروز بداند

از صفحه اول

اصل انتخابات مشکل پیدا می کند».

وی در مورد زمان اعلام نتایج شکایات گفت: «شکایات مربوط به انتخابات شوراها ظرف ۴۸ ساعت پس از اعلام نتایج می تواند به صورت مکتوب و مستند به هیأت نظارت حوزه مربوطه داده شود».

موحدی ساوجی ادامه داد: «شکایت مربوط به انتخابات روستا به شهرستان و شکایت مربوط به انتخابات شهرها به هیأت نظارت استان داده می شود و شاکیان می توانند همزمان نسخه ای از شکایت خود را به هیأت مرکزی نظارت نیز بفرستند».

وی در بارهٔ علت تأخیر در شمارش آرای تهران گفت: «باتوجه به جمعیت زیاد تهران و تعداد زیاد نامزدها و داوطلبین دراین حوزه انتخابیه و عدم آمادگی کامل از لحاظ جا و نرم افزار و سخت افزار و همچنین عدم تجربه لازم در این زمینه، تأخیر امری طبیعی است».

رئیس هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات شوراها در پاسخ به این پرسش که آیا شمارش رایانه ای قانونی است؟ افزود: «شمارش آرا به صورت رایانه ای در تهران قانونی است چون تلفیقی بین رایانه و عمل دستی است».

وی افزود: «اگر نامزدی به طور قطعی ردصلاحیت شده باشد ولی اسمش در فهرست نامزدهای یک حوزه انتخابیه باشد، انتخابات باطل نمی شود اما برابر بند (د) ماده ۱۹ قانون شوراها آرای این فرد باطل می شود ولی جزو آرای مأخوذه نیز به حساب می آید».

وی در جواب این سؤال که چه جناحی در انتخابات شوراهای کشور پیروز شده است؟ گفت: «به نظر من هیچ جناحی نمی تواند خود را پیروز در انتخابات شوراها بداند چرا که در شهرهای مختلف، انتخاب شدگان متفاوت هستند و در مجموع ۳۰ تا ۴۰ درصد افراد مستقل نیز در کشور رأی آورده اند».

موحدی ساوجی افزود: «در شهر تهران هم نظر به اینکه تاکنون تنها ۵ درصد آرا خوانده شده است نمی توان نظر قطعی و نهایی دراین باره داد».

نگاه

هیأت منصفه دادگاه مطبوعات نباید ضعیف شود

نعمت احمدی

برابر ماده ۳۵ لایحه قانون مطبوعات هرگاه اعضای هیأت منصفه مطبوعاتی– در جلسات محاکمه– بدون عذر موجه حاضر نشوند یا در اتخاذ تصمیم شرکت نکنند، دو سال محروم می شوند.

اخیراً قاضی شعبه ۱۴۱۰ دادگاه ویژه مطبوعات حکم دو سال محرومیت به ۵ تن از اعضای هیأت منصفه داد و عملاً دادگاه مطبوعات را برروی لبه تیز رسمیت نیافتن به لحاظ شکنندگی تعداد اعضا (هفت نفر) انداخت.

در مصاحبه مطبوعاتی همزمان ۵ نفر عضو محروم شده، جنبه های پنهان مانده ای آشکار شد.

حضور هر ۵ نفر در مصاحبه مطبوعاتی نشان از چالش موجود داشت که این شرکت نکردن در واقع اعتراضی شدید به نحوه برداشت رئیس دادگاه از نظر کاملاً لازم الرعایه و قانونی هیأت منصفه است. اعضای محروم در گذشته با اعتراض به رویه دادگاه، درخواست کردند تا جلسه ای مشترک تشکیل شود و حتی قبل از آغاز جلسه دادگاه را از شرکت نکردن خود در جلسه آتی باخبر ساختند.

وقتی که عضوی از اعضای هیأت منصفه در جلسه قبل یا در جلسات گذشته به عنوان اعتراض به نظر دادگاه، حضور نیافتن خود را اعلام می دارد درواقع به قانون عطف توجه می کند و خواسته است دادگاه را از این وضع باخبر کند و دادگاه حداقل کاری که باید انجام می داد این بود که جلسه ای برای محاکمه تا تعیین تکلیف خود با اعضای هیأت منصفه– که از لحاظ جواز رسیدگی بعدی دادگاه اشراف دارند– تشکیل نمی داد و با رفع اختلاف جامعه مطبوعاتی را به چالش وانمی داشت. میان جلسه اول دادگاه مدیر مسؤول کیهان تا جلسه بعدی وی فرصت اندکی بود. حال این که حدفاصل نخستین شکایت علیه کیهان تا اولین جلسه دادگاه، فرصتی کافی وجود داشت و دادگاه که می دانست عده ای از اعضای هیأت منصفه حاضر نخواهند شد، چگونه دادگاه بعدی را در فرصتی اندک تشکیل داد؟

بعضی از دعاوی و احکام تنهابه طرفین دعوا مربوط نمی شوند. بلکه اثری مافوق اصحاب دعوا دارند و به یک گروه یا صنف خاص و حتی آحاد جامعه ارتباط می یابد. مهم تر این که این آرا، دیوارهٔ زمان را درمی نوردند و در صفحات تاریخ نقش می بندند و آیندگان برما نخواهند بخشید. هیأت منصفه نماینده روح کلی جامعه است. هریک از اعضای هیأت منصفه، سرسلسله طایفه ای حاضر و ناظر بر اعمال دادگاه و مسؤولان قضایی است که بقیة السیف را چشم انتظار تصمیمات خود دارد. اعضای هیأت منصفه فعلی هرچند نماینده همه اقشار موضوع در ماده ۳۱ یعنی روحانیان، استادان دانشگاه ها، پزشکان، نویسندگان، روزنامه نگاران، وکلای دادگستری، دبیران، آموزگاران، سردفتران، اصناف، پیشه وران، کارگران و کشاورزان نیستند و گروه های کارگر، کشاورز، پیشه ور، اصناف، سردفتر، آموزگار، روزنامه نگار، پزشک، نویسنده و حتی دانشگاهی به صرف این که وابسته به آن گروه و اجتماع هستند دراین مجموعه حضور ندارند، اما این گروه های اجتماعی به هر حال هریک از اعضا را با این که درد مشترک آنان را ندارند، نماینده خود می دانند و دانسته اند، اما این توقع را دارند که با همین اعضا برخوردی حقوقی شود.

انواع سقف کاذب
مشبک + دامپا + شیشه + آینه
۷۸۷۹۹۲۶

سازمان آگهی های روزنامه نشاط
تلفن ها:
۸۷۷۷۶۷۹
۸۷۷۹۱۲۵
۸۷۷۷۲۷۷
۸۷۷۷۲۶۲
۰۹۱۱۲۱۹۷۱۰۳
فکس:
۸۷۷۹۱۲۵

با انواع پیتزا و برگر آماده پذیرایی ازشماست
توشی برگر
Toshi Burger
[illegible]

خبرنگار خصوصی

انتقاد یک شهروند قمی

نشریه «قم امروز» در شماره ۲۷ خود از قول یک جوان ساکن قم نوشته است:

«دیگه از هرچی [...] است زده شدم... دیشب برای اولین بار گفتم که چه عیبی داره حالا یک شب هم نماز جماعت بخونیم. وضو گرفتم ورفتم مسجد. در مسجد را که باز کردم، یک دفعه هزارتا چشم زل زدند به من. یک جوری نگاه می کردند که خیال کردم حتماً گناهی مرتکب شدم».

وی ادامه می دهد: «ناراحتی من از اینه که چرا مسجدی ها هرکسی را که مثل من آستین کوتاه داره و یا ریش هایش رامی زنه یک جوری نگاه می کنن که انگار خدای نکرده خلاف کاره. مگر مسجد فقط متعلق به ریش دارها یا اونهایی است که به اصطلاح پیراهنشان را روی شلوارشان می اندازند؟»

در آخر نویسنده اضافه می کند: «چرا فکر می کنیم این جوان هایی که لباس های [...] می پوشند و یا ظاهری متفاوت دارند... افرادی دین گریز و غیرمذهبی هستند؟»

دادگاه ویژه و آیت الله منتظری

دادگاه ویژه روحانیت طی نامه ای به وزارت ارشاد اعلام داشته است که نشریات مجاز به طرح آیت الله منتظری یا نقل مطلبی از وی نیستند. گفته می شود این دادگاه هشدار داده است که در صورت مشاهده تخلف نشریات از این امر، آن ها را مورد پیگرد قانونی قرار خواهد داد.

در همین حال گفته شده که بازداشت اخیر محسن کدیور از سوی این دادگاه نیز به دلیل تبلیغات کدیور به نفع آیت الله منتظری بوده است.

گفت وگوی سیاسی

دکتر محمد هاشمی، حقوقدان:

دادگاه ویژه روحانیت با قانون اساسی مغایر است

گروه داخلی – جرم سیاسی از مقولاتی است که پس از دوم خرداد توجه بسیاری از محافل حقوقی، سیاسی و مطبوعاتی را به خود جلب کرد. دستگیری برخی از فعالان سیاسی (که محسن کدیور آخرین آنهاست) و شیوه برخورد با آنان باعث شد تا فضای جامعه حساسیت مربوط به تعریف جرم سیاسی را به مسؤولان قضایی منتقل کند.

کمیسیون حقوق بشر اسلامی نیز چندی پیش اعلام کرد که طرحی را با مشارکت استادان حوزه و دانشگاه برای تعریف جرم سیاسی تدوین کرده است. تعریف جرم سیاسی، منطبق بر اصل ۱۶۸ قانون اساسی است که براساس آن جرایم سیاسی و مطبوعاتی باید در دادگاه علنی و با حضور هیأت منصفه رسیدگی شود.

در این زمینه با دکتر محمد هاشمی حقوقدان و استاد دانشکده حقوق دانشگاه تهران گفت وگویی انجام دادیم که می خوانید:

نشاط: جرم سیاسی چیست؟

هاشمی: عنوان جرم سیاسی ریشه در مغرب زمین دارد. مجرم سیاسی به کسانی می گفتند که علیه حکومت اقدام می کردند ولی اقدام آنان جنبه آرمان خواهانه داشت. پس از مدتی اندیشمندان به این نتیجه رسیدند که چنین اعمالی ولو آنکه جرم باشد، بیشتر برای مبارزه صورت می گیرد و عنصر معنوی آن با عنصر معنوی جرم عمومی متفاوت است. پس مجازات آن باید از مجازات دیگر جرم ها کمتر باشد.

نشاط: آیا جرم مطبوعاتی که حاوی بیان مطالب علیه ساخت حکومت باشد نیز جرم سیاسی محسوب می شود؟

هاشمی: بله، جرم سیاسی گاهی حالت مطبوعاتی به خود می گیرد. البته به شرط آنکه بیان مطلب مجرمانه باشد.

نشاط: فلسفه تشکیل هیأت منصفه چیست؟

هاشمی: از آنجایی که در جرم سیاسی طرف دعوی دولت و حکومت است، پس نیاز به یک داور بی طرف وجود دارد و چون قوه قضاییه خود از ارکان حکومتی است، بالطبع نمی تواند منصفانه عمل کند. بنابراین هیأت منصفه ای مردمی با انتخاب مردم ضروری است تا به عنوان نهادی بی طرف و با توجه به افکار عمومی و علایق مردمی به قضاوت بپردازد.

نشاط: در غرب چگونه عمل کرده اند؟

هاشمی: در کشورهای غربی، دیگر همانند گذشته جرم سیاسی وجود ندارد. چرا که دولت های منتخب مردم به خاطر محدودیت دوره زمامداری همیشه تغییر می کنند و دیگر مبارزه با آن موضوعیت ندارد. درواقع یکی از اصول دمکراسی محدودبودن دوره زمامداری است. در کشور ما هم می تواند این گونه باشد ولی از آنجایی که در نظام ما آن پختگی لازم هنوز وجود ندارد و با سابقه طولانی حکومت استبدادی، ذهن استبدادی هم به عنوان یک بیماری مزمن همچنان حاکم بر جامعه است و درگیری میان مردم و حکومت هم هنوز از بین نرفته است بنابراین رسیدگی به جرایم سیاسی در حضور هیأت منصفه مردمی کاملاً ضروری است.

نشاط: پس در غرب با آن جرم هایی که درایران جرم سیاسی تلقی می شود، چگونه برخورد می کنند؟ هاشمی : در کشورهای غربی دارای حکومت های مردم سالار اصول محدودیت دوره زمامداری، تعدد ایدئولوژی، آزادی احزاب، برخورد صحیح اندیشه ها (که در تفکر اسلامی آن را جدال احسن می گویند) و امکان جابه جایی قدرت به صورت قانونمند وجود دارد. مبارزات سنتی گذشته جای خود را به مبارزات سیاسی قانونی داده است و دیگر چنین جرایمی اصولاً اتفاق نمی افتد تا برای آن نظام قضایی ویژه وجود داشته باشد. نشاط: به نظر شما چه عواملی باعث شد اکنون ضرورت تدوین تعریف جرم سیاسی در جامعه احساس شود؟

هاشمی: این ضرورت همیشه احساس می شد چرا که یکی از شعارهای انقلاب، آزادی و حکومت اسلامی بود. قانون اساسی نیز در فصل سوم خود انواع آزادی های فکری، عقیدتی و گروهی را به رسمیت شناخته است. اما دو مانع عمده برسرراه تحقق این شعار وجود داشت یکی رسوب ذهن استبدادی به عنوان میراث گذشته که عرصه را بر آزادی تنگ کرد و دیگر تبعات محدودکننده جنگ تحمیلی عراق علیه ایران که محدودیت مصلحتی را به وجود آورد. پس از فروکش کردن التهابات ناشی از عوامل مذکور و رشد سنی جوانان و نسل جدید انقلاب مراجعه به آرمان های آزادی خواهانه شدت یافت، سدها شکسته شد، ترس ها فروریخت و شهامت های ناشی از جنگ تبدیل به شهامت سیاسی شد و بدین ترتیب فضای جدید مردمی بوجود آمد که اینک بازگشت آن به وضع گذشته دیگر امکان پذیر نیست.

البته پاره ای از دستگاه ها این تغییر را کاملاً درک نکرده اند و لذا افرادی را به خاطر سخنان صریح مجازات و محکوم می کنند. از همین رو موضوع اصل جرایم سیاسی و هیأت منصفه دراین فضای بازسیاسی نسبت به گذشته مطرح شده است.

نشاط: آیا کسانی که در مطبوعات و یا نشریات مطالبی در انتقاد از دولت و حکومت می نویسند، نوشته آنان در قالب این طرح گنجانده می شود و احضار آنان به دادگاهی نظیر دادگاه ویژه روحانیت قانونی است؟

هاشمی: انتقاد از دولت و حکومت حق مردم است اما برفرض اگر بیان مطالب همانگونه که در اصل ۲۴ قانون اساسی مخل به مبانی اسلام و یا حقوق عمومی باشد براساس ضوابط قانونی قابل تعقیب خواهد بود. در این صورت رسیدگی به این جرایم که مطبوعاتی است براساس اصل ۱۶۸ قانون اساسی در صلاحیت محاکم دادگستری و با حضور هیأت منصفه خواهد بود.

دادگاه ویژه روحانیت صرف نظر از جایگاه قانونی آن، که در یک محیط آزاد و بدون ترس قابل نقد و بررسی قانونی است، چون جزو محاکم دادگستری نیست از جمله دادگاه های صالح موضوع اصل ۱۶۸ قانون اساسی بشمار نمی رود.

یک نگاه

در حاشیه محرومیت اخیر اعضای هیأت منصفه مطبوعات

فلسفهٔ وجودی هیأت منصفه

یاشار هدائی

به لحاظ تاریخی می‌توان گفت حضور هیأت منصفه در محاکم هرچند در برخی از قوانین ازجمله احکام اسلامی وجود داشته است، لیکن بعد از انقلاب فرانسه شکل حقوقی یافته و به تدریج در قوانین اکثر کشورها وارد شد. به دیگر سخن با رشد مکاتب فردگرا و حمایت از حقوق فرد هیأت منصفه از اختیارات بیشتری برخوردار گردید. بنابراین هیأت مذکور یکی از مظاهر حاکمیت ملت می‌باشد و افزون بر جنبهٔ حقوقی دارای جنبه سیاسی بوده، وجود آن ضابطه‌ای برای تشخیص حدود آزادی در کشورهاست.

در همین زمینه اصل یکصدوشصت‌وهشتم قانون اساسی مقرر می‌دارد:

رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت منصفه و در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد....

واقعیت این است که اصولاً مرتکبان جرایم سیاسی و مطبوعاتی در پی کسب منافع شخصی نبوده، انگیزه آنان چیزی جز دستیابی به آرمان‌های اعتقادی و اصلاح امور نیست و به همین علت نیز، امتیازاتی از سوی قانون‌گذار برای این قبیل مجرمان در نظر گرفته می‌شود که ازآن جمله می‌توان به حضور هیأت منصفه در دادگاه، اشاره کرد. هرچند که، اصل مذکور در زمینهٔ جرایم سیاسی رعایت نشده و هیأت مذکور نیز تاکنون در این جرایم حضور نداشته است.

در بیان علت وجودی هیأت منصفه باید گفت که تصمیم‌گیری این هیأت، از قواعد حقوقی و موضوعی پیروی نمی‌کند، بلکه این تصمیم بر مبنای برداشت و تلقی از افکار عمومی استوار است(۱)؛ به عبارت دیگر هیأت منصفه الگویی است در مقابل قضاتی که از طرف قدرت حاکم، مأمور رسیدگی به جرایم مذکور در اصل ۱۶۸ می‌باشند، تا در صدور رأی، تنفر و انزجار جامعه و یا عدم‌وجود آن را از جرم ارتکابی، ملاک قرار دهند. با توجه به چنین کارکردی انتظار می‌رود که انتخاب اعضای هیأت منصفه به روش مردمی صورت گیرد همان‌گونه که در برخی از کشورها انتخاب اعضا نه بر عهدهٔ فرد یا قدرت حاکم، بلکه بر عهده عموم گذارده شده است.

در بررسی روش انتخاب اعضای هیأت منصفه در ایران مشاهده می‌شود که به هدف مذکور توجهی نشده است زیرا بر اساس مقررات حاکم بر نحوه انتخاب اعضا، مشخص می‌شود که این افراد منتخب قدرت حاکم هستند و نه منتخب عموم مرد. برای مثال نحوه تشکیل هیأت منصفه مطبوعات بدین‌ترتیب است که هر دو سال یک‌بار در مهرماه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی هیأتی مرکب از خود و رئیس کل دادگاه عمومی و شهردار یا رئیس شورای اسلامی شهر را تشکیل می‌دهد و در استان‌ها به دعوت استاندار، هیأتی مرکب از رئیس دادگستری استان و شهردار و نماینده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌شود و هیأت‌های یادشده مجموعاً ۱۴ نفر (۷ نفر به عنوان اعضای اصلی و ۷ نفر تحت عنوان اعضای علی‌البدل) راکه از افراد مورد اعتماد و از میان گروه‌های مختلف اجتماعی می‌باشند، انتخاب می‌نمایند(۲).

بدین‌ترتیب ملاحظه می‌شود که روش انتخاب اعضای هیأت منصفه بدون اطلاع و دخالت مردم بوده و اساساً قابل انتقاد می‌باشد، هرچند تأسیس شورای شهر و دخالت ریاست این شوراها در تصمیم‌گیری فوق می‌تواند در نزدیکی روش انتخاب با فلسفه وجودی هیأت منصفه مؤثر واقع شود.

متأسفانه محرومیت اخیر چند تن از اعضای هیأت منصفه نشان می‌دهد که دادگاه مطبوعات نیز تمایلی به حضور این هیأت و رعایت نظر آن در چارچوب اصل ۱۶۸ قانون اساسی ندارد. همچنین عملکرد دادگاه ویژه مطبوعات در مواردی نیز این نتیجه‌گیری را تقویت می‌کند به عنوان مثال دادگاه مذکور علی‌رغم درخواست اعضای هیأت منصفه مبنی بر تخفیف محکومیت برخی نشریات، با لغو امتیاز آنها، شدیدترین محکومیت‌ها را اعمال نموده است. این در حالی است که بر طبق قانون مطبوعات بعد از اعلام ختم دادرسی هیأت منصفه در رابطه با بزهکار بودن یا نبودن متهم و در صورت بزهکار بودن دربارهٔ استحقاق و یا عدم‌استحقاق وی در برخورداری از تخفیف به شور پرداخته و رأی اکثریت اعضا را به دادگاه اعلام می‌نماید و سپس دادگاه بر اساس تصمیم مذکور رأی صادر می‌کند(۳). در غیر این صورت هیأت منصفه از یک نهاد دموکراتیک به یک نهاد صوری و ظاهری و آن هم، فقط به اندازهٔ یک کلمه در قانون، تنزل خواهد کرد.

محرومیت برخی از اعضای هیأت، حتی اگر به واسطه غیبت غیرموجه اعضا صورت گرفته باشد، هرچند مخالفتی با قانون ندارد(۴) ولی نتیجه‌ای جز عدم‌احساس امنیت برای مطبوعات نخواهد داشت، فلذا قوه قضائیه با تعهد به اجرای صحیح قانون می‌تواند یکی از عوامل پیدایش چنین احساسی باشد.

پاورقی: ۱- تصمیم‌گیری بر مبنای قاعدهٔ عدل و انصاف «Equite»: مفهوم ناشی از وجدان و فطرت که در قوانین موضوعه دیده نمی‌شود و یا خلاف آن دیده می‌شود (ترمینولوژی حقوق - دکتر محمدجعفر جعفری لنگرودی) - ۲- ماده ۳۱ لایحه قانون مطبوعات مصوب ۵۸/۵/۲۵
۳- ماده ۳۸ همان قانون - ۴- ماده ۳۵ همان قانون

نشاط ارائه می‌کند

آرایش نیروهای اجتماعی و سیاسی در مدیریت شهرهای کشور

گروه داخلی - با پایان یافتن شمارش آرا در شهرهای بزرگ کشور که اغلب گروه‌های سیاسی فعال در انتخابات شوراها نظیر جبهه مشارکت، حزب کارگزاران سازندگی و ائتلاف سبز در آنها فهرست ارائه کرده‌اند نتایج به دست آمده حاکی از آن است که در شهرستان‌ها احزاب سیاسی موفق شدند نظر ۴۶ درصد از شهروندان را به خود جلب کنند و این در حالی است که نامزدهای مستقل ۵۴ درصد آرا را به خود اختصاص داده‌اند.

از مجموع این ۴۶ درصد ائتلاف دوم خرداد ۳۴ درصد و تشکلهای همسو ۱۲ درصد آرا را کسب کرده‌اند.

در حالی که اصلاح طلبان توانسته‌اند با کسب بیش از ۵۰ درصد آرا، اداره شوراهای رشت، قزوین، تبریز، بندرعباس و گرگان را در دست گیرند محافظه کاران تنها موفق شده‌اند اداره شورای شهر قم را از آن خود سازند.

در همین حال نیروهای مستقل با کسب ۵۵ درصد آرا اکثریت شوراهای شهر ساری، کرمانشاه، اهواز و زاهدان را به دست آوردند. در همین شهرها، اصلاح طلبان نیز با کسب ۴۵ درصد آرا در شوراهای یادشده حضور دارند.

در شهرهای سنندج، بوشهر، ایلام، شهرکرد و یاسوج که بیشتر دارای بافت قومی وعشیره‌ای هستند نیروهای مستقل موفق به کسب ۷۵ درصد آرا شده‌اند. به نظر می‌رسد کاندیداهای احزاب نقش قابل ملاحظه در اداره این شهرها نخواهند داشت اما در شهر همدان اتفاق غیرمنتظره‌ای رخ داده است. در این شهر با این که احزاب و تشکل‌های سیاسی بسیار فعال هستند هیچ کاندیدایی که مورد حمایت احزاب باشد نتوانسته است به شورای این شهر راه یابد.

این در حالی است که تشکل‌های همسو در شهر همدان از ارائه فهرست خودداری کرده‌اند، اما منابع آگاه در این شهر معتقدند که اکثریت افراد انتخاب شده در شورای این شهر وابسته به محافظه کاران هستند.

در شهرهای بزرگ نظیر اصفهان و تهران که شمارش آرا همچنان ادامه دارد، اصلاح طلبان پیروزی قاطع را از آن خود کرده‌اند.

در شهر اصفهان هم اکنون هشت نامزد مورد حمایت ائتلاف دوم خرداد در بین یازده نفر قراردارند و فرزند سیدجلال‌الدین طاهری امام جمعه اصفهان درصدر آرای این شهر قرار دارد.

در شهر تهران محافظه کاران تا این لحظه حتی کرسی‌های علی‌البدل راهم نتوانسته‌اند به طور کامل دراختیار گیرند و تنها ۴ نفر از آنها امکان کسب این کرسی را خواهند داشت. اما در شهر مشهد محافظه کاران توانسته‌اند نیمی از کرسی‌های شورای شهر را دراختیار گیرند و تعادل را در این شهر حفظ کنند.

در مقابل نیروهای مستقل نتوانسته‌اند در این شهرها نقش شایان توجهی ایفا کنند گرچه حضور این کاندیداها در میدان رقابت، آرای فهرست احزاب را با افت نسبی مواجه کرده است.

نکته قابل توجه آن که در تهران تنها حسن عابدینی مدیر باشگاه فوتبال پیروزی توانسته است از میان نیروهای مستقل خود را در میان ۱۵ نفر اول قرار دهد.

در شهرهای اصفهان و مشهد نیز تنها یک یا دو نفر از نیروهای مستقل توانسته‌اند با گروه‌های سیاسی رقابت کنند. اما در شهرستان‌های کوچک که احزاب سیاسی در آنها توانایی ارائه فهرست را نداشته‌اند، آرایش نیروهای سیاسی لااقل در قالب احزاب شناخته شده مشخص نیست.

به طور کلی این موضوع می‌تواند کارکرد احزاب را در جغرافیای سیاسی کشور نمایان سازد و خط قرمزهای گروه‌های سیاسی را روشن کند. در واقع عدم توانایی احزاب در ارائه فهرست در شهرستان‌های کوچک نشان دهندهٔ رشد ابتدایی تحزب گرایی در جامعه است که هنوز با دوران بلوغ فاصله دارد.

از سوی دیگر با این که شکاف‌های سیاسی در مراکز استان‌ها به دو طیف دوم خرداد و محافظه کار باز می‌گردد، نتایج انتخابات در برخی شهرهای بزرگ شکاف‌های دیگری را نیز نشان می‌دهد.

در شهر شیراز با این که حزب مشارکت ایران اسلامی موفق شده است شش کرسی از یازده کرسی شورای این شهر را به دست آورد اما حزب کارگزاران نتوانسته است حتی یک نماینده در شورای این شهر داشته باشد.

در شهر بندرعباس نتیجه معکوس است. در حالی که حزب کارگزاران ۶ کرسی از ۹ کرسی این شهر را به دست آورده است، حزب مشارکت از داشتن نماینده در شورای یادشده ناکام مانده است.

در اهواز نیز جبهه مشارکت دارای سه نماینده در شورای این شهر است در حالی که کارگزاران نتوانسته‌اند نماینده‌ای به شورای این شهر بفرستند.

به طور کلی نتایج به دست آمده نشان می‌دهد شکاف میان ائتلاف دوم خرداد و محافظه کاران به مرز مطلق خود نزدیک شده است به طوری که در میان دو فهرست منتشر شده از سوی ائتلاف دوم خرداد تنها کمتر از پنج درصد با فهرست محافظه کاران اشتراک دارند.

در مجموع، نتایج انتخابات نشان دهنده این موضوع است که شرط موفقیت در شوراها وجود ارتباطی سیستماتیک میان احزاب و شوراهای شهری است. همچنان که همین شرط در مورد مجلس نیز صادق است. در واقع همانطور که احزاب از دل رقابت‌های پارلمانی شکل می‌گیرند و رشد می‌کنند، شوراها نیز نقش قابل توجهی در شکل دهی احزاب قدرتمند ایفا می‌کنند. متقابلاً شرط به وجود آمدن شوراهای ماندگار و کارآمد نیز حضور احزاب در ترکیب و تصمیم گیری آنهاست.

دفتر تحکیم: فعالیت دادگاه ویژه روحانیت در جهت سلب امنیت علما و مراجع صالح صورت می‌گیرد

از صفحه اول

به عهده مدیرمسؤول و آن هم در دادگاه صالحه و با حضور هیأت منصفه صورت می‌پذیرد، به نظر می‌رسد دور جدیدی از تهدید آزادی بیان و مطبوعات در حال شکل گیری است».

دفتر تحکیم وحدت همچنین در این اطلاعیه اعلام کرد که مراسم و تجمع‌های اعتراض آمیز تحت عنوان «دادگاه ویژه روحانیت، نقض قانون اساسی» طی هفته آینده در تهران و شهرستان‌ها برگزار می‌شود.

این مراسم در تهران روز یکشنبه ۱۶ اسفند ساعت یک بعدازظهر در دانشگاه تهران با سخنرانی عبدالله نوری، در شیراز روز یکشنبه ۱۶ اسفند ساعت ۴ بعدازظهر در مجتمع دانشگاهی ارم با سخنرانی ابراهیم اصغرزاده، در مشهد روز دوشنبه ۱۷ اسفند ساعت ۲ بعدازظهر در دانشکده ادبیات با سخنرانی اکبر گنجی و در اهواز روز دوشنبه ۱۷ اسفند ساعت ۱۰ صبح در دانشکده علوم با سخنرانی علیرضا علوی تبار برگزار می‌شود.

خاتمی: زنان نسبت به مردان از امکانات اجتماعی کمتری برخوردارند

گروه داخلی - رئیس جمهوری در مراسم فارغ التحصیلی دانشجویان دانشگاه الزهرا، «نگاه جنسیتی به جامعه» را یک فاجعه خواند.

به گزارش ایرنا، سیدمحمد خاتمی در این مراسم افزود: «نباید براساس پندارهای یکجانبه و نگاه «زن سالاری» و «مردسالاری» روابط اجتماعی جامعه را شکل دهیم».

وی گفت: «پس از پیروزی انقلاب اسلامی، زنان در عرصه‌های مختلف نقش فعالی داشته‌اند ولی درعین حال نباید دچار افراط و تفریط شوند».

رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی با اشاره به اینکه جامعه بشری همواره میان دو قطب افراط و تفریط در خصوص زن و مرد در نوسان بوده است اظهار داشت: «متأسفانه زندگی بشر در کشاکش این دو قطب دچار خسارات فراوانی شده است».

رئیس جمهوری گفت: «آنکه بیش از همه در این افراط و تفریط زیان کرده زن، مرد و انسانیت بوده است».

وی از عدم تعادل درخصوص دسترسی زنان و مردان به امکانات درجامعه سخن گفت و افزود: «باید زمینه‌های دستیابی مردان و زنان را به امکانات مساوی فراهم کنیم».

خاتمی همچنین از رشد به عنوان یک فرایند اجتماعی نام برد و گفت: «رشد در متن جامعه تحقق می‌یابد و در خانه ماندن زن نباید به معنای جداماندن وی از فرآیند رشد تلقی شود».

وی اضافه کرد: «زنان نسبت به مردان دچار کمبودهای بیشتری هستند و از طرفی دیگر با توجه به جوان بودن جامعه نتوانسته‌ایم حداقل نیازهای جوانان را برآورده سازیم».

نهضت آزادی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد

بازداشت کدیور از مصادیق تفتیش عقاید و مغایر با قانون اساسی است

گروه داخلی - نهضت آزادی ایران در اعتراض به بازداشت محسن کدیور اطلاعیه‌ای صادر کرد و در آن این بازداشت را غیرقانونی خواند.

در این اطلاعیه آمده است: «اتهام آقای کدیور مطالبی است که ایشان درباره مسایل فقهی، کلامی و سیاسی نوشته یا بیان کرده است. بازجویی از نامبرده از مصادیق آشکار تفتیش عقاید و بازداشت وی خلاف نص صریح اصل ۲۳ قانون اساسی است و چنانچه برخی از مقامات بر واردبودن اتهامات وی اصرار دارند باتوجه به سیاسی بودن موضوع رسیدگی به اتهامات باید برطبق اصل ۱۶۸ قانون اساسی در یک دادگاه علنی و باحضور هیأت منصفه انجام یابد».

در پایان این اطلاعیه ضمن محکوم کردن اقدام دادگاه ویژه روحانیت از رئیس جمهور درخواست شده است که در راستای ایفای مسؤولیت‌های خود در پاسداری از قانون اساسی به این تخلفات پایان دهند.

در واکنش به مانور نظامی ایران

وزیران خارجه کشورهای خلیج فارس جلسه اضطراری تشکیل می‌دهند

گروه داخلی - وزیران امور خارجه کشورهای حوزه خلیج فارس روز چهارشنبه جلسه‌ای اضطراری تشکیل خواهند داد.

به گزارش فرانس پرس موضوع جلسه یادشده تصمیم گیری درباره مانورهای نظامی ایران در جنوب خلیج فارس است.

فرانس پرس به نقل از برخی محافل سیاسی عنوان کرده است امارات متحده عربی [illegible] این در حالی است که [illegible] سفیر کویت در تهران [illegible]

خرازی زمینه ساز سفر خاتمی به عربستان است

گروه داخلی - سیدکمال خرازی وزیرامور خارجه ایران که در سفر به عربستان سعودی [illegible] با مقامات سعودی درباره مسایل منطقه‌ای [illegible] عراق، افغانستان وخاورمیانه و چگونگی توسعه همکاری‌های دو جانبه بحث و تبادل نظر خواهد کرد.

به گزارش رویتر، سفارت ایران در عربستان سعودی اعلام کرد که این دومین بازدید رسمی خرازی از عربستان [illegible] و [illegible] پیام رئیس جمهور برای شاه فهد است. همچنین وی در این دیدار با شاهزاده عبدالله ملاقات خواهد کرد.

ویژه‌نامهٔ نوروزی نشاط
با مطالب متنوع و تمام رنگی در سراسر کشور

✻ بهترین مقالات سال در نشریات جهان
✻ بهترین عکسهای سال ایران و جهان
✻ ایران در سالی که گذشت
✻ جهان در سالی که گذشت
✻ نظرخواهی از نویسندگان مطبوعات: امسال چگونه گذشت؟
✻ مطبوعات ایران در سالی که گذشت
✻ پیش بینی‌های سال ۷۸ از نگاه سیاستمداران
✻ تقویم هنری امسال
✻ گفتگو با استادان موسیقی ایران
✻ گفتگو با هنرمندان امروز ایران
✻ گفتگو با نویسندگان امروز ایران
✻ داستانهایی از داستان‌نویسان ایران و جهان
✻ برگزیدگان فرهنگ و هنر ایران
✻ حوادث سال ایران و جهان
✻ ... و سالی که گذشت از نگاه بی‌ستون

تلفن‌های پذیرش آگهی و کسب اطلاعات
۸۷۷۷۲۷۷-۸۷۷۷۶۷۹-۸۷۷۷۲۶۲

بی‌ستون

چرا در مورد آقای کدیور اظهارنظر نمی‌کنیم؟

سیدابراهیم نبوی

نامهٔ وارده:

مسؤول محترم بی‌ستون

از آنجا که ما خوانندگان بی‌ستون وظیفه خود می‌دانیم تا نظرات نویسندهٔ آن ستون در مورد مسائل مهم کشور را بخوانیم و با توجه به اهمیت دستگیری حجت‌الاسلام محسن کدیور خواهشمندیم در این مورد نظرات خود را مکتوب فرمایید.

یک خواننده از تهران

در راستای نامهٔ فوق که به نظر می‌رسد خیلی نامه‌های دیگر هم در همین راستا باشند و با توجه به این که ما قصد ارائه نظرات خودمان را در این موارد نداریم، لذا دلایل ما برای ننوشتن هرگونه مطلب در مورد هرگونه محسن کدیور اعلام می‌شود:

۱) دستگیری آقای کدیور یک مسأله سیاسی است، در حالی که ما طنز می‌نویسیم و هیچ ربطی به سیاست نداریم.

۲) دستگیری حجت‌الاسلام کدیور توسط دادگاه ویژه روحانیت انجام گرفته، در حالی که اکثر دستگیرشدگان توسط این دادگاه از «روحانیون» هستند نه از «روحانیت»، لذا ما تا زمانی که نام این دادگاه به «دادگاه ویژه روحانیون» تغییر نیابد در مورد دستگیری ایشان هیچ نظری نمی‌دهیم.

۳) مسأله آقای کدیور یک مسأله کاملاً خصوصی است و ما عوام‌الناس به مسائل کاملاً خصوصی مملکت وارد نمی‌شویم.

۴) در راستای این که آقای مهاجرانی در نوشتهٔ خود به نام «باید یادت برود» یک طوری از آقای کدیور دفاع کرده که معلوم نیست دفاع کرده یا کار دیگری کرده و ما می‌ترسیم نوشتهٔ ما شبیه نوشتهٔ آقای مهاجرانی بشود، لذا به دلیل چهارم از هرگونه نوشتن هرگونه مقاله معذوریم.

۵) با توجه به این که ما معتقدیم هیچ ضرورتی ندارد که کسی در مورد مسائل مهمی که به سرنوشت کشور مربوط است فکر کند و نظر بدهد و اساساً این اقدامات را برای جامعه مفید نمی‌دانیم، لذا اساساً با دستگیری کلیهٔ افرادی که فکر می‌کنند و از جمله ایشان موافقیم.

۶) با عنایت به این که نتیجهٔ انتخابات به نفع گروه‌های اصلاح طلب بوده و ما از اساس با اصلاح طلبی مخالف هستیم، لذا محسن کدیور لازم است که تا شکست هرگونه اصلاح طلبی و در راستای هرگونه محافظه کاری همان‌جا که هست بماند. و در این راستا مشت محکمی به دهان مردمی که قدرت تشخیص مصلحت خودشان را ندارند زده شود.

۷) با توجه به این که ما با دستگیری هر کسی و از جمله خودمان کاملاً توافق داشته و معتقدیم مردم باید شخصیت‌های فرهنگی مانند آقای کدیور را بشناسند، دستگیری ایشان را امری مفید دانسته و خواهان دستگیری آقایان فاضل میبدی، اشکوری، ایازی و دیگران هستیم.

۸) در راستای اینکه «در خانه اگر کس است یک حرف بس است» پیشنهاد می‌کنیم همه را بگیرند تا شر قضایا از بیخ کنده شود.

■■■

نتیجه گیری اخلاقی: سکوت علامت زندانی شدن است.

نتیجه گیری اجتماعی: گفتمان با بازجویی تفاوت‌های جزیی دارد.

نتیجه گیری قضایی: امروز هوا بارانی است و احتمالاً تا چند روز دیگر هم باران ادامه خواهد داشت.

با رسانه‌ها

رادیو فرانسه: به بهانه پیروزی میانه روها

برنامهٔ «بررسی مسأله روز» رادیو فرانسه، به گفت‌وگویی با «یوسف عزیزی» در زمینه پیروزی چشمگیر جناح اصلاح طلب در ایران و تأثیر آن در موازنه سیاسی میان قدرت‌های حاضر در تهران اختصاص داشت. وی نبرد سیاسی میان دو جناح عمده ایران را به هماوردی دریک مسابقه فوتبال یا بوکس تشبیه کرد و گفت: «طی یک سال و نیم اخیر این مسابقه روزبه‌روز و ماه به ماه شدیدتر شده است. ولی هنوز هیچ یک از رقیبان ناک اوت نشده‌اند و انتظار هم نمی‌رود چنین بشود».

عزیزی ابراز امیدواری کرد که دراین مسابقات قواعد بازی دمکراسی رعایت شود و هیچ یک از دو طرف «به اصطلاح لت وپار نشود». وی همچنین پیروزی میانه روها را یک گام به سوی نهادینه شدن دمکراسی تعبیر کرد و درباره احتمال شهردار شدن عبدالله نوری با توجه به کسب اکثریت آرا در تهران ابراز عقیده کرد که به نظر می‌رسد شهردار تهران از میان نمایندگان شوراها انتخاب نخواهد شد.

رادیو بی بی سی: دادگاه ویژه، وسیله‌ای برای محاکمه دگراندیشان

«نگاهی به نقش و عملکرد دادگاه ویژه روحانیت در ایران» موضوع گزارشی در جام جهان نمای رادیو بی بی سی است. در این گزارش آمده است: «دادگاه ویژه روحانیت که دستور بازداشت آقای کدیور را صادر کرده خود از طرف بسیاری افراد ذی نفوذ روحانی و غیرروحانی در ایران مورد سؤال قرار گرفته است.بسیاری معتقدند که این دادگاه، که در مقطع خاصی تشکیل شد، اینک به وسیله‌ای برای محاکمه روحانیون دگراندیش مبدل شده است».

گزارشگر بی بی سی می‌افزاید: «به نظر می‌رسد دستگیری حجت‌الاسلام کدیور با همان دلیل و زمینه‌ای صورت می‌گیرد که دستگیری سعیدزاده در تابستان گذشته. آقای سعیدزاده نظرهای تازه‌ای درباره حقوق زنان در اسلام ارائه می‌کرد و آقای کدیور دیدگاه متفاوتی در مورد ولایت فقیه و مفهوم جمهوریت در جمهوری اسلامی ارائه می‌کند».

گزارشگر بی بی سی همچنین نظر احمد سلامتیان کارشناس مسائل ایران را منعکس کرده که معتقد است، پایه اصلی این مقابله در اختیار گرفتن مرجعیت دینی یا حاکمیت واحد توسط حاکمیت است.

یک مسؤول دفتر نمایندگی ولی فقیه در دانشگاه آزاد:

روشنفکر، کم‌تر می‌فهمد، بیشتر حرف می‌زند

گروه داخلی - مسؤول دفتر نمایندگی ولی فقیه در دانشگاه آزاد استان‌های گیلان، مازندران و گلستان گفت: «روشنفکر [illegible] است که کاربرد عامیانه دارد، گفت: «روشنفکر به جای این که خود را اصلاح کند و به کار علمی عمیق بپردازد به کار علمی سطحی اکتفا می‌کند و معلومات او در حدی است که بتواند اهل جدل باشد».

سلیمانی روشنفکر را در عرصه عمل بی عرضه خواند و اضافه کرد: «روشنفکران می‌توانند در جامعه موج ایجاد کنند [illegible] از اطلاعات و سواد کافی برخوردار نیستند».

به گفته وی روشنفکران می‌توانند با استفاده از مطبوعات و رادیو تلویزیون در انتخابات [illegible] دارای اطلاعات اندکی در زمینه‌های سیاسی و اجتماعی [illegible] آنان را سرکار بیاورند.

بغداد: حملات آمریکا، منطقه را با خطر انفجار روبه رو می کند

بغداد – A.F.P : بغداد هشدار داد: ادامهٔ حملات هوایی آمریکا به خاک عراق، موجب بروز «انفجار» در خاورمیانه خواهد شد.

حملات هوایی چند روز اخیر آمریکا که منجر به تخریب یک شاه لوله نفتی این کشور در نزدیکی شهر موصل گردید، موجب توقف بخشی از جریان صدور نفت این کشور به ترکیه شد.

به گزارش A.F.P از بغداد، این حملات، فعالیت های بشردوستانهٔ سازمان ملل در این منطقه را نیز با بحران روبه رو کرده است.

روزنامهٔ الجمهوریه چاپ بغداد، در این ارتباط نوشت: ادامهٔ تهاجمات وحشیانهٔ آمریکا به عراق، مسلماً پیامدهای ناگواری را به دنبال خواهد داشت. این امر تنها منجر به انفجاری وحشتناک در منطقه خواهد شد که عواقب آن چندان برای آمریکا خوشایند نخواهد بود. این روزنامه افزود: عراق هرگز از حقوق خود نخواهد گذشت و همچنان در برابر آمریکا و متحدان آن کشور، ایستادگی خواهد کرد.

به گفتهٔ دولت بغداد، در آخرین حملهٔ هوایی آمریکا به تأسیسات نفتی عراق که روز دوشنبه صورت گرفت، حداقل ۲ تن کشته و دهها نفر مجروح شدند.

آمریکا پیش از این اعلام کرده بود، مادامی که عراق مناطق «پرواز ممنوع» را به رسمیت نشناسد، این کشور به حملات خود علیه عراق ادامه خواهد داد.

این در حالی است که عراق بارها متذکر شده که این کشور هیچ منطقه ای موسوم به مناطق «پرواز ممنوع» بر فراز خاک این کشور را به رسمیت نمی شناسد. چراکه هیچ یک از قطعنامه های رسمی سازمان ملل چنین حکمی صادر نکرده اند.

نتانیاهو: باید تا سال دیگر از جنوب لبنان خارج شویم

بیت المقدس– A.F.P: ماشین جنگی اسرائیل در باتلاق جنوب لبنان به گل نشسته است.

بنیامین نتانیاهو نخست وزیر اسرائیل دیروز طی یک مصاحبه رادیوئی اعلام کرد: اکنون این کشور در صدد یافتن راه حلی است که نهایتاً تا یک سال دیگر از جنوب لبنان خارج شود. نتانیاهو افزود: «فکر می کنم بتوانیم راهی پیدا کنیم که سال آینده از جنوب لبنان خارج شویم اما هیچ تاریخ دقیقی را نمی توانم تعیین کنم». نخست وزیر اسرائیل دو راه برای پایان دادن به حضور نظامی ۲۱ ساله اسرائیل در لبنان پیشنهاد کرد: نخست، «عقب نشینی نیروهای اسرائیلی در چارچوب توافقات به عمل آمده با سوریه با این قید که این توافقات باید در سطح قابل قبولی باشد». دومین راه حل پیشنهادی وی «خروج یک جانبه» از جنوب لبنان است. نتانیاهو در ادامه این گفت وگو افزود: «دولت وی طی روزهای اخیر بطور جدی در حال بررسی هردو راه حل است».

سخنان نخست وزیر اسرائیل درپی کشته شدن چندین افسر وسرباز اسرائیلی به خصوص یک ژنرال این کشور طی دو هفته گذشته ایراد شد.

گفتنی است که نتانیاهو از طرف مردم اسرائیل برای خارج کردن نیروهای نظامی این کشور از جنوب لبنان تحت فشار است. نزدیک شدن انتخابات زودرس اسرائیل و اظهارات «ایهود باراک» رهبر حزب کارگر و رقیب انتخاباتی نتانیاهو، در مورد تعیین دقیق تاریخ خروج از جنوب لبنان (در ژوئن ۲۰۰۰) از عوامل دیگر فشار برنخست وزیر اسرائیل است.

«ایهودباراک» دیروز طی یک نطق انتخاباتی گفت که اگر به قدرت برسد، مطمئناً نیروهای اسرائیلی را تا ژوئن سال ۲۰۰۰ میلادی از جنوب لبنان خارج خواهد کرد.

بنیامین نتانیاهو با انتقاد از سخنان رقیب خود، گفت: سخنان وی یک امتیاز بسیار بزرگ را نصیب حزب الله خواهد کرد.

از سوی دیگر، با تداوم تحرکات نظامی ارتش اسرائیل در جنوب لبنان دولت های چین و آفریقای جنوبی دیروز با انتشار بیانیه های جداگانه ای از دولت اسرائیل خواستند از جنوب لبنان خارج شوند.

وزارت امورخارجه آفریقای جنوبی در اطلاعیه ای از دولت نتانیاهو خواست به قطعنامه ۴۲۵ شورای امنیت احترام گذاشته و مناطق اشغالی جنوب لبنان را تخلیه کند.

همچنین سخنگوی وزارت خارجه چین روز سه شنبه با اعلام موضع مشابه، به خبرنگاران گفت: «پکن نگران تجاوزهای مکرر اسرائیل به لبنان است و تأکید دارد که حق حاکمیت «بیروت» نباید مورد تعرض واقع شود».

در این حال خبرهای رسیده از جنوب لبنان حاکی است که از دیروز ارتش اسرائیل نیروهای تازه نفس و تجهیزات نظامی زیادی در این منطقه مستقر کرده است. در پی این تحرکات، ارتش لبنان نیز در سراسر خطوط تماس با بخش اشغالی جنوب این کشور، در جبهه ای به طول چهل کیلومتر، در آماده باش کامل به سر می برد.

شکاف در کادر رهبری ارتش آزادیبخش کوزوو

هاشم تقی مسؤول شاخه سیاسی K.L.A از طرف این ارتش، به عنوان مأمور تشکیل دولت موقت کوزوو اعلام شد.

گروه بین الملل – خبرگزاریها: آدم دماکی، نماینده سیاسی ارتش آزادیبخش کوزوو K.L.A دیروز از مقام خود استعفا داد.

دماکی یکی از مقامات تندروی سیاسی کوزوو است که با حضور نمایندگان آلبانیایی تبارها، در گفت وگوهای صلح رمبوئیه مخالف بود. وی که خواستار استقلال کامل کوزوو است، در مصاحبه مطبوعاتی که دیروز تشکیل شد، اعلام کرد: «اعضای ارتش آزادیبخش کوزوو که آمادهٔ امضای توافقنامه صلح رمبوئیه شده اند، به جهاد برای استقلال کوزوو خیانت کرده اند».

دماکی علت استعفای خود را جلوگیری از ایجاد شکاف در بین فرماندهان K.L.A اعلام کرد و افزود: «از آنجاییکه نمی خواهم دفتر کارمان محل ایجاد تضاد درونی در K.L.A باشد، تصمیم گرفتم نوع کار خود را عوض کنم».

استعفای دماکی در پی تعیین هاشم تقی مسؤول شاخه سیاسی K.L.A از طرف این ارتش، به عنوان مأمور تشکیل دولت موقت کوزوو اعلام شد.

به گزارش خبرگزاری رویتر، به نقل از کوزواپرس، «هاشم تقی» مأمور شده است دولتی موقت در کوزوو تشکیل دهد تا مقدمات برگزاری انتخابات پارلمانی در سال بعد را فراهم سازد.

وی همچنین قرار است طی دو هفته آینده در رأس یک هیأت ۵ نفره از اعضای ارتش آزادیبخش کوزوو به واشنگتن سفر کند تا در مورد از سرگیری گفت وگوهای صلح رمبوئیه در ۱۵ مارس، (۲۴ اسفندماه) جاری و امکان امضای توافقنامه صلح با مقامات کاخ سفید گفت وگو کند.

کریستوفر هیل، فرستاده ویژه آمریکا، دیروز بعد از مذاکرهٔ یک روزه با رهبران آلبانیایی تبار کوزوو، به بلگراد سفر کرد تا با مقامات صرب نیز در مورد توافقنامه صلح گفت وگو کند. وی در مصاحبه ای در پریشتینا مرکز کوزوو تأیید کرد که آمریکا تصمیم دارد از فرماندهان K.L.A دعوت کند تا به واشنگتن سفر کنند. وی به خبرنگاران گفت: «آمریکا تلاش می کند تا در صورت دستیابی به توافق، ارتش آزادیبخش متفاوتی داشته باشیم که بیشتر یک سازمان سیاسی خواهد بود».

با پایان یافتن گفت وگوهای صلح رمبوئیه در ۲۲ فوریه (۳ اسفند)، گروه مذاکره کننده آلبانیایی تبار با اعلام موافقت نسبی خود با مفاد توافقنامه صلح، خواستار تشکیل دولت موقت در کوزوو شد.

این در حالی است که دولت صرب با وجود موافقت با برخی از مفاد این توافقنامه ها، هنوز هم بر مخالفت خود با ورود نیروهای حافظ صلح ناتو به کوزوو به شدت تأکید می ورزد.

اسلوبودان میلوسویچ رئیس جمهوری فدرال یوگسلاوی روز دوشنبه بار دیگر آشکارا با حضور هرگونه نیروی بین المللی حافظ صلح در کوزوو مخالفت کرد.

به گزارش شبکه خبری C.N.N به نقل از آسوشیتدپرس، نیروهای صرب، روز گذشته با استفاده از تانک و خمپاره روستاهای آلبانیایی تبارها را در طول مرز مقدونیه و کوزوو مورد حمله قرار داده و روستای «گایره» در سه مایلی جنوب شرقی مرز را به تصرف خود درآوردند.

به دنبال قتل ۵ جهانگرد خارجی

نبرد میان نیروهای دولتی اوگاندا و شورشیان آغاز شد

لندن – A.F.P : به دنبال قتل ۵ جهانگرد غربی در اوگاندا، توسط شورشیان هوتو، درگیری شدیدی میان نیروهای امنیتی این کشور و شورشیان آغاز شد.

معاون رئیس جمهوری اوگاندا اعلام کرد: شورشیان هوتو روز دوشنبه در پی حمله به یک مرکز جهانگردی در نزدیکی مرز اوگاندا با کنگو، ۵ جهانگرد را به قتل رساندند.

به گزارش مقامات پلیس اوگاندا، ۱۵ جهانگرد خارجی که از اتباع کشورهای انگلستان، آمریکا، زلاندنو، کانادا و استرالیا بودند، در پارک ملی واقع در جنوب غربی اوگاندا توسط شورشیان هوتو ربوده شده بودند.

به دنبال این آدم ربایی، پلیس اوگاندا روز گذشته اعلام کرد ۵ تن از ربوده شدگان به دست شورشیان کشته شده اند و ۸ تن نیز نجات پیدا کرده اند. ولی از سرنوشت ۲ تن دیگر از جهانگردان تاکنون اطلاعی در دست نیست.

هیأتی از کمیتهٔ حقوق بشر اروپا خواستار ملاقات با اوجالان شد

استانبول– رویتر: پلیس ترکیه ۱۹ تن را به اتهام اقدام به یک رشته عملیات بمب گذاری در اعتراض به دستگیری عبدالله اوجالان، بازداشت کرد.

به گزارش رویتر از استانبول، طرفداران اوجالان، پس از دستگیری وی به تاریخ ۱۵ فوریه (۲۶ بهمن ماه) با برپایی تظاهرات گسترده، بمب گذاری درنواحی مختلف کشور، اعتراض خود رانسبت به بازداشت رهبر حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) نشان داده اند.

این درحالی است که در ادامهٔ اعتراضات گسترده به نحوهٔ دستگیری و محاکمهٔ اوجالان، یک هیأت ۱۱ نفره از کمیسیون حقوق بشر اتحادیه اروپا برای دیدار با رهبر پ.ک.ک و بررسی وضعیت وی، روز گذشته عازم جزیرهٔ ایمرالی در دریای مرمره شد.

این هیأت بدون برنامهٔ قبلی، اوایل هفتهٔ جاری وارد ترکیه شده و با مسؤولان امنیتی استانبول دیدار کرد.

گفتنی است که هیأت های بازرسی کمیته حقوق بشر اروپا در چارچوب «کنوانسیون جلوگیری از شکنجه و رفتار غیرانسانی»، که ترکیه نیز به آن ملحق شده است، مجاز هستند که از زندان های این کشور، بازدید و با محکومین ملاقات کنند.

اظهار تأسف ماهاتیرمحمد از ضرب وشتم انور ابراهیم

داکا – A.F.P – ماهاتیرمحمد، نخست وزیر مالزی از اینکه رئیس پلیس سابق این کشور انور ابراهیم، معاون پیشین و برکنار شده وی را مورد ضرب وشتم قرار داده، اظهار تأسف کرد.

ماهاتیرمحمد در یک مصاحبه مطبوعاتی اعلام کرد: «من از اثبات ادعای انور ابراهیم مبنی بر ایراد ضرب وشتم وی توسط ژنرال عبدالرحیم نور، واقعاً ناراحت شدم».

لازم به ذکر است که عبدالرحیم نور مسؤولیت ضرب وشتم انور ابراهیم را شخصاً پذیرفته است و متذکر شده است که ماهاتیرمحمد در این قضیه هیچ دخالتی نداشته است.

گفتنی است که ماهاتیرمحمد پیشتر اعلام کرده بود: «انور ابراهیم دوستان زیادی در کشورهای غربی دارد و خود نیز حامی سیاست کشورهای غربی است و من فکر می کنم که آنها از اینکه وی جانشین من شود، خوشنود خواهند شد».

چین: آمریکا در امور داخلی ما دخالت می کند

پکن – B.B.C: پکن نسبت به گزارش وزارت دفاع آمریکا (پنتاگون) مبنی بر اینکه توان موشکی چین تا سال ۲۰۰۵ تهدیدی جدی برای تایوان است، به شدت اعتراض کرد و آمریکا را به دخالت در امور داخلی کشورش متهم کرد.

جویانگ زائو، سخنگوی وزارت خارجه چین اعلام کرد: آمریکا با انتشار چنین گزارش های تحریک آمیزی سعی دارد افکار عمومی جهان را به نفع خود تغییر دهد تا از این طریق بتواند تسلیحات و تجهیزات نظامی خود را به تایوان بفروشد. این رفتار آمریکا، دخالت در امور داخلی چین بوده و پکن به شدت با آن مخالف است.

در گزارش وزارت دفاع آمریکا آمده است: «چین مصمم است تا با مدرنیزه کردن و تقویت توان موشکی خود، برای حمله به تایوان آمادگی کامل داشته باشد».

یانگ زائو در ادامه هشدار داد: آمریکا باید از اقداماتی که مانع از وحدت چین و تایوان است، دست بردارد و فروش سلاح به تایپه را قطع کند.

جیانگ زمین رئیس جمهوری چین، دیروز در دیدار با مادلین آلبرایت وزیر امور خارجه آمریکا خواستار تقویت و مدرنیزه شدن ارتش این کشور شد. وی تأکید کرد: چین باید از قدرت حمله و دفاع کامل برخوردار باشد.

این در حالی است که مدرنیزه شدن ارتش چین، نگرانی برخی از همسایگان این کشور ازجمله ژاپن و تایوان را در پی داشته است. چراکه رهبران پکن همواره تهدید کرده اند در صورت مؤثرنبودن مذاکرات سیاسی، برای اعمال حاکمیت بر تایوان، به قدرت نظامی متوسل خواهند شد.

در دیدار آلبرایت با جیانگ زمین، طرفین در زمینه موضوعات مختلفی ازجمله مسأله حقوق بشر، توسعه و موشکی در جهان مذاکره کردند.

آمبون همچنان در خون و آتش

جاکارتا – A.F.P: آمبون روز گذشته شاهد تشدید درگیری میان مسلمانان و مسیحیان بود و آمار کشته شدگان و آوارگان این خشونت ها همچنان رو به افزایش است.

به گزارش A.F.P اوضاع آمبون بسیار نگران کننده است و روزگذشته در اثر درگیری میان گروه های مذهبی ۷ تن کشته شدند. همچنین گزارش هایی از فرار گروهی مردم این شهر در روزنامه های اندونزی به چاپ رسیده است.

به گزارش پلیس آمبون روز سه شنبه ۵ عضو یک خانواده که ۳ تن از آنان کودک بودند، به طرز فجیعی به قتل رسیدند.

لازم به ذکر است که خشونت های آمبون که برای مدت کوتاهی متوقف شده بود، هفته گذشته از سر گرفته شد و در جریان آن حداقل ۱۵ خانه در آتش سوخت و ۳۰ نفر نیز کشته شدند.

آمار قربانیان این درگیری ها طی یک ماه ونیم گذشته به ۱۶۱ نفر رسیده است. همچنین تاکنون ۲۰ هزار نفر از این جزیره گریخته اند.

شورشیان یونیتا در تلاش برای تصرف شهر مالانجه

ژوهانسبورگ – رویتر: شورشیان یونیتا که علیه دولت مرکزی آنگولا می جنگند با ادامهٔ بمباران مواضع دولتی، در تلاش برای تصرف شهر استراتژیک مالانجه هستند.

به گزارش رویتر از ژوهانسبورگ، این شهر از ژانویهٔ گذشته (دی ماه) زیر آتش سلاح های سنگین طرفین قرارداشته، اما طی ۵ روز گذشته، شورشیان یونیتا با تنگ تر کردن حلقهٔ محاصرهٔ این شهر و افزایش حملات هوایی علیه آن، تلاش می کنند موقعیت نیروهای دولتی را بیش از پیش تضعیف کنند.

به گفتهٔ تحلیل گران سیاسی، هرچند شورشیان تحرکات وسیعی را علیه نیروهای دولتی آنگولا، آغاز کرده اند، اما به نظر نمی آید که واقعاً قصد تصرف شهر استراتژیک مالانجه را داشته باشند. و ظاهراً تنها درصدد نمایش قدرت خود هستند.

به رغم امضای موافقتنامهٔ صلح در سال ۱۹۹۴، درگیری میان نیروهای دولتی آنگولا و شورشیان یونیتا، از سال گذشته شدت گرفت.

این توافق نامه که به پروتکل لوزاکا معروف است، به منظور خاتمه دادن به دو دهه جنگ و خونریزی در این کشور به امضا رسید.

این توافق نامه، جمعه گذشته پس از آن که سازمان ملل اعلام کرد که از ماموریت نیروهای پاسدار صلح خود در جنوب شرقی این کشور آفریقایی، پس از ۱۰ سال خاتمه خواهد داد، نقض شد.

کوتاه از جهان

■ نابلس – کرانه باختری

نیروهای امنیتی اسرائیل دیروز ۵ دانشجوی مهندسی «دانشگاه النجاة نابلس» را در کرانه باختری به اتهام همکاری با جنبش مقاومت اسلامی مردم فلسطین (حماس) دستگیر کردند.

■ کویت

عبدالله الخطیب وزیر امور خارجه اردن روز گذشته در رأس یک هیأت سیاسی – اقتصادی برای نخستین بار طی ۹ سال اخیر عازم کویت شد. هدف از این سفر عادی سازی روابط دو کشور، که پس از تهاجم عراق به کویت رو به وخامت نهاده بود، است.

■ بیت المقدس

به نوشته روزنامه «یدیعوت آهارنوت» چاپ بیت المقدس، تعدادی اسناد فوق سری مرتبط با عملیات نظامی اسرائیل در جنوب لبنان از دفتر یک فرمانده عالی نظامی این کشور ربوده شد.

■ آنکارا

ایتان بن ستور، قائم مقام وزارت امور خارجه اسرائیل، در رأس یک هیأت بلندپایه سیاسی فردا (پنج شنبه) وارد ترکیه می شود. در این دیدار، مسائل دوجانبه و منطقه ای مورد بحث و تبادل نظر قرار می گیرد.

■ دوشنبه

«یان کوبیش» فرستاده دبیرکل سازمان ملل متحد روز گذشته در دیدار با «امامعلی رحمانف» رئیس جمهوری تاجیکستان در دوشنبه، مشکلات روند صلح این کشور را مورد بررسی قرار داد. وی در این دیدار نگرانی خود را از کندی روند صلح تاجیکستان و مشکلات موجود با رحمانف درمیان گذاشت.

■ آنکارا

مأموران شهربانی شهر قاضی آنتب، واقع در جنوب ترکیه روز گذشته ۱۶ تن را به اتهام عضویت در «سازمان حزب الله ترکیه» دستگیر کردند. این عده به اتهام تلاش برای سازمان دهی حزب الله در این استان دستگیر شده اند.

■ اسلام آباد

جناح مخالف دولت در مجلس سنای پاکستان با ارائه طرحی در این مجلس، خواستار احیای کرسی های ویژه زنان در مجلس ملی این کشور شد.

دانا سخت افزار
Pentium 300 MHZ
RAM 32 MB HDD 3.2 GB
Monitor 15" Keyboard 104
VGA 4 MB With TV output
CD-Drive+Sound+Speaker
Mouse+PAD+Cover+ نصب نرم افزار
۵,۹۸۰,۰۰۰ ریال
تهران، خیابان فاطمی، مقابل حجاب، شماره ۲۰۱
تلفن: ۵-۸۸۶۲۴۳۲ ، ۸-۸۷۲۷۵۵۷

رضایت شما افتخار ماست
کامپیوتر موجهای اندیشه
☑ کامپیوتر با نظر شما به قیمت قطعات
☑ نصب و راه اندازی (شبکه UPS – FAX – CD –SQUND) در محل
☑ اشتراک یک ساله نرم افزار (بیش از ۵۰۰۰ برنامه بازی – کمکی – کاربردی)
☑ فروش و خرید قطعات به صورت کلی و جزئی در تهران و شهرستانها
☑ پذیرش نمایندگی فعال در شهرستانها
آموزش برنامه نظام جدید دبیرستانها (برای مدیران رایگان)
شعبه مرکزی: ۷۸۹۶۹۶۸-۷۸۰۶۲۸۹
فکس ۷۸۰۶۲۸۹ شعبه یک: ۲۵۵۸۵۰۳-۲۵۵۳۶۹۱

ساعی
SAEI
CLOTHING
تولیدوفروش پوشاک آقایان
با احترام به اطلاع می رساند مزون ساعی با نزدیک به بیست سال سابقه در زمینه سفارش دوخت لباس آقایان اینک افتخار دارد با عنوان فروشگاه پوشاک ساعی در فضایی وسیعتر خدمات ذیل را به شما سروران گرامی ارائه نماید.
فروش کت وشلوار، کت تک، پالتو، بارانی، پیراهن، کفش، کیف و ...
لازم به ذکر است
تمامی تولیدات توسط کارکنان ماهر این واحد وبابهترین کیفیت انجام می گیرد.
می توانید ما را در کیفیت، قیمت و سرویس دهی مناسب امتحان فرمائید.
ما به خود اطمینان داریم.
مدیریت واحد پوشاک ساعی
۱۰-۳۰٪ تخفیف
فروش فوق العاده از امروز تا ۱۵ اسفند ماه ۱۳۷۷
ونک، ملا صدرا، شیراز جنوبی، شماره ۲۳ تلفن: ۸۰۴۱۱۱۲-۳۰

مقایسه «جایگاه شوراها در قانون اساسی ۱۳۵۸» و «وظایف شوراها در قانون اجرایی ۱۳۷۵»

اهداف بزرگ، گام‌های کوچک

ناصربرک پور

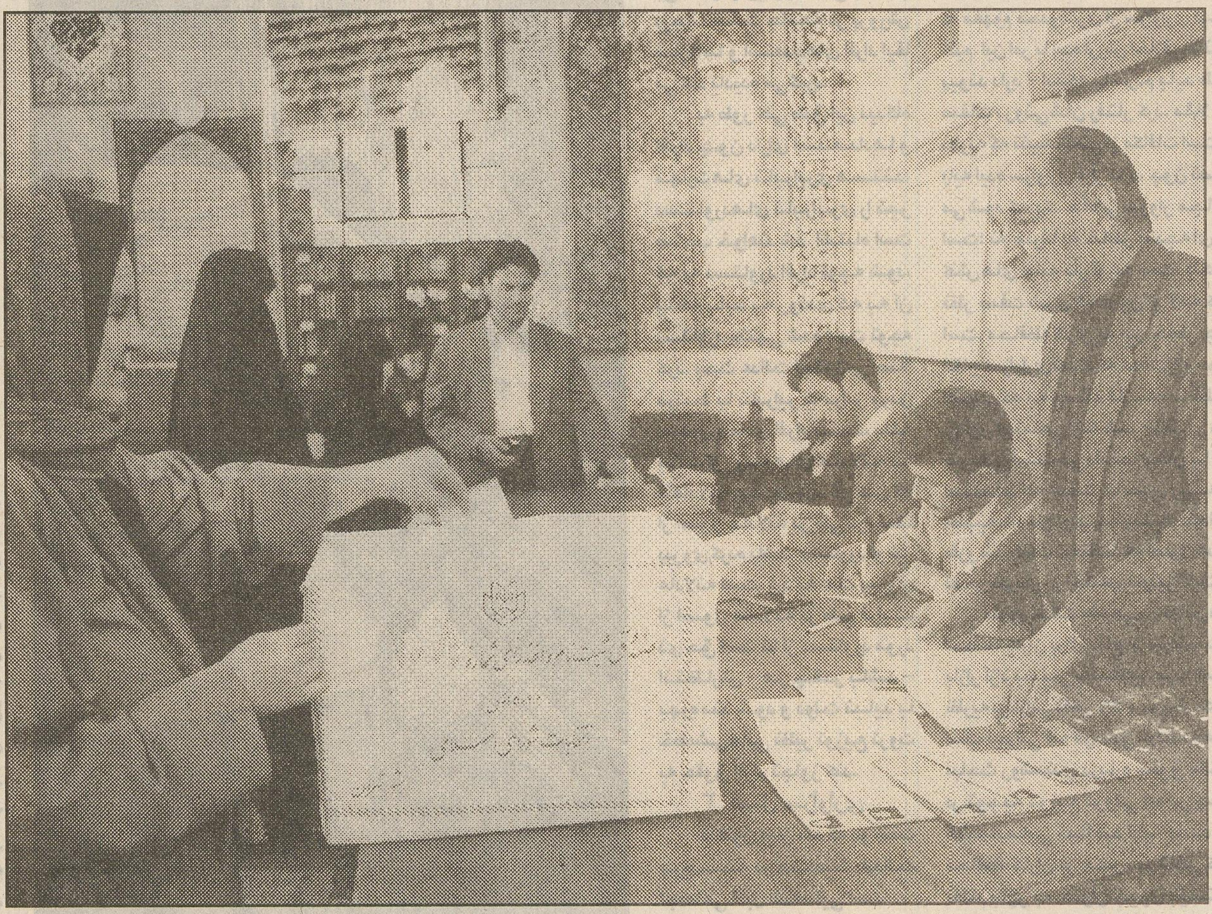

اشاره:

فردا انتخابات شوراهای شهر و روستا برگزار شود تا اداره بخشی از امور کشور را شوراها برعهده گیرند. اما شوراها تا رسیدن به مرحله کنونی، دوره‌ای طولانی را پشت سر گذاشته اند. از تصویب اصول مربوط به شوراها در قانون اساسی تا برگزاری این انتخابات نزدیک به بیست سال می گذرد. در این مدت، قانون شوراها و در نتیجه ماهیت و وظایف آن تغییر و تحول فراوان کرده است. نخست، قانون اساسی اولیه بازنگری شد. پس از آن نیز قانون اجرایی شوراها تغییراتی کرد تا این که در تاریخ اول خرداد ۱۳۷۵ به تصویب رسید.

هدف ما در این نوشته، بررسی جایگاه و اهداف شوراها در قانون اساسی از یک سو و حدود وظایف و اختیارات شوراها در قانون اجرایی از سوی دیگر است. آیا پس از گذشت بیست سال، وظایفی که برای شوراها تعیین شده است قادر به برآوردن اهداف اولیه هست یا خیر.

O جایگاه شوراها در قانون اساسی

در قانون اساسی مصوب ۱۳۶۸ (بازنگری قانون ۱۳۵۸)(۱) فصل هفتم (مرکب از اصول یکصد تا یکصدوشش) به طور کامل به موضوع شوراها اختصاص یافته است. غیر از این فصل در برخی از اصول اولیه قانون که خطوط کلی حکومت را مشخص می کند به شوراها اشاره شده است.

> اگر شوراهای روستا در حد کنونی، یعنی با مسئولیت و اختیار محدود باقی بمانند نه تنها از وظیفه واقعی خود دور می شوند بلکه بار مالی فراوان و دیوان سالاری گسترده‌ای به بار می آورند

در اصل هفتم قانون اساسی، انواع شوراها از ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشور محسوب شده اند. بر اساس این اصل «طبق دستور قرآن کریم: «وامرهم شوری بینهم»، وشاورهم فی الامر شوراها: مجلس شورای اسلامی شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظائر این ها از ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشورند». اما زمینه مطرح شدن این اصل در اصول قبلی فراهم شده است.

در اصل سوم قانون به دولت توصیه می شود برای نیل به اهداف همه امکانات خود را برای اموری به کاربرد که یکی از آن ها (بند ۸) «مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خویش» است. به زبان دیگر، مشارکت عامه مردم به عنوان یکی از راهبردهای دولت برای رسیدن به اهداف کلی قانون اساسی تعیین شده است. همچنین در اصل ششم که اداره امور کشور را متکی بر آرای عمومی و از راه انتخابات می داند آمده است «در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکای آرأ عمومی اداره شود از راه انتخابات: انتخاب رییس جمهوری، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراها و نظایر این ها، یا از راه همه پرسی در مواردی که دراصول دیگر این قانون معین می گردد».

در اصول یکصد تا یکصدو شش (فصل هفتم قانون اساسی) اهداف و انواع شوراها، چارچوب کلی وظایف و نحوه انحلال آن ها تشریح شده است.

در اصل یکصدم هدف از تشکیل شوراها «.. پیشبرد سریع برنامه های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم...» قید شده است.

در همین اصل پنج نوع شورا به تفکیک مناطق تحت پوشش (منطبق بر تقسیمات کشوری) پیش بینی شده و «.. اداره امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان و استان...» بر عهده شوراها واگذار شده است.

علاوه بر این پنج نو شورا، گسترش شوراها در مراتب دیگر و زمینه های موضوعی نیز پیش بینی شده است. براساس اصل یکصدو چهارم «به منظور تأمین قسط اسلامی و همکاری در تهیه برنامه ها و ایجاد هماهنگی در پیشرفت امور در واحدهای تولیدی، صنعتی و کشاورزی، شورایهایی مرکب از نمایندگان کارگران و دهقانان و دیگر کارکنان و مدیران، و در واحدهای آموزشی، اداری، خدماتی و مانند این ها شوراهایی مرکب از نمایندگان اعضای این واحدها تشکیل می شود...».

آن چه از محتوای این اصول بر می آید اهمیت نسبتاً زیاد شوراها در ساختار مدیریت و تصمیم گیری کشور است. با وجود این، اضافه شدن بعضی قید و شرطها به اصول قانون اساسی امکان کاستن از نقش شوراها را به وجود آورده است. برای مثال طبق اصل یکصدوسوم «استانداران، فرمانداران، بخشداران و سایر مقامات کشوری که از طرف دولت تعیین می شوند در حدود اختیارات شوراها ملزم به رعایت تصمیمات آن ها هستند». بدیهی است این الزام با قید در حدود اختیارات شوراها، سست می شود. چنان که خواهیم دید بعدها در هنگام تدوین قانون اجرایی، دامنه قید وبندهای محدودکننده نقش شوراها بسیار گسترش می یابد.

سرانجام در اصول یکصدو پنجم و یکصدو ششم، محدودیت تصمیمات شوراها و همچنین نحوه انحلال آنها بیان شده است. طبق اصل یکصدوپنجم «تصمیمات شوراها نباید مخالف موازین اسلام و قوانین کشور باشد». و در آخرین اصل این فصل از قانون اساسی تأکید شده است «انحلال شوراها جز در صورت انحراف از وظایف قانونی ممکن نیست...».

O شوراها در قانون اجرایی

دقیق کردن اصول مربوط به شوراها در قانون اساسی و تهیه قانون اجرایی آن هفده سال طول کشید.

«قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» در تاریخ اول تیرماه ۱۳۷۵ در پنج فصل شامل تشکیلات، انتخابات، وظایف شوراها، ترتیب رسیدگی به مقررات و سایر مقررات به تصویب رسید. فصل سوم قانون (وظایف شوراها) که در این جا مورد بررسی قرار می گیرد شامل ۱۱ ماده (از ماده ۶۸تا۷۸) است.

در ماده ۶۸ این قانون، وظایف و اختیارات شوراهای روستا قید شده است. «بررسی و شناخت کمبودها، نیازها و نارسایی های موجود در روستا...» «نظارت و پی گیری اجرای طرح ها و پروژه های عمرانی...» «کمک رسانی و امداد در مواقع بحرانی و اضطراری مانند جنگ و وقوع حوادث غیرمترقبه و کمک به مستمندان...» «تلاش برای رفع اختلافات افراد و محلات و حکمیت میان آنها» «ایجاد زمینه مناسب جهت اجرای مقررات بهداشتی و حفظ نظافت...» «همکاری با نیروهای انتظامی جهت برقراری امنیت و نظم عمومی» «جلب مشارکت و همکاری عمومی در انجام امور فرهنگی و دینی» از جمله وظایف شوراهای روستا به شمار می آیند.

این موارد و بقیه وظایف شوراهای روستا نشان می دهد که این شوراها فاقد جوهر اصلی مشارکت یعنی قدرت تصمیم گیری هستند.(۲) وظیفه عمده آنها کمک به سازمان های دولتی و آگاه کردن مسؤولان از کمبودها و نیازهای روستاییان است. حتی در یک موردبر «تبیین و توجیه سیاست های دولت و تشویق و ترغیب روستاییان جهت اجرای سیاست های مذکور تأکید شده است شاید مهم ترین وظیفه شوراهای روستا انتخاب دهیار باشد، اما وظایف دهیار (ماده ۶۹) هم در همکاری با سازمان های دولتی خلاصه می شود.

بدیهی است آگاه کردن مسئولان از وضعیت روستاها و همکاری با آنان باید تنها به عنوان بخشی از کارکرد شوراهای روستا تلقی شود نه همه آن. زیرا کسب آگاهی و اطلاعات از راه های ارزان تر و راحت تر مانند تشکیل گروه های پژوهشی، انتشار نشریات و نظرسنجی ها امکان پذیر است. علاوه بر این در صورت واگذار کردن اختیار بیشتر به شوراهای روستا، آن انتظارات نیز به طور طبیعی تحقق خواهد یافت. اگر شوراهای روستا در حد کنونی، یعنی با مسئولیت و اختیار محدود باقی بمانند نه تنها از وظیفه واقعی خود دور می شوند بلکه بار مالی فراوان و دیوان سالاری گسترده ای به بار می آورند.

در ماده ۷۰ قانون اجرایی، وظایف و اختیارات شوراهای بخش تشریح شده است. وظایف این شوراها همچون شوراهای روستا با عبارت هایی مانند «همکاری با مسئولین اجرایی...»، «بررسی و آگاهی از...»، «.. با هماهنگی مسئولین ذی ربط منطقه وسازمان های مملکتی»، «رسیدگی به امور عمومی..» از همکاری با سازمان های دولتی فراتر نمی رود.

فقط در یک مورد این شوراها قرار است نقص موجود در وظایف شوراهای روستا را رفع کنند و آن «جلب خودیاری اهالی روستاها جهت تأمین هزینه های مربوط به شوراها و اداره دهیاری ها» است. زیرا در وظایف شوراهای روستا از تأمین منابع مالی مورد نیاز آن ها سخن گفته نشده است.

در تکمیل این موضوع در ماده ۷۷ آمده است که شوراهای بخش می توانند »به وضع عوارض متناسب با تولیدات و در آمدهای اهالی به منظور تأمین بخشی از هزینه های خدماتی و عمرانی اقدام کنند.

از ماده ۷۱ به بعد وظایف شوراهای شهر و شهرک تشریح شده است.(۳) از وظایف این شوراها می توان موارد زیر را نام برد:

«انتخاب شهردار برای مدت چهارسال »

«بررسی و شناخت کمبودها، نیازها و نارسایی های اجتماعی ، فرهنگی ، آموزشی ، بهداشتی ، اقتصادی و رفاهی حوزه انتخابیه ...»

«همکاری با مسؤولین اجرایی و نهادها و سازمان های مملکتی در زمینه های مختلف اجتماعی ، فرهنگی ، آموزشی ، اقتصادی و عمرانی بنا به درخواست آنان»

«اقدام در خصوص تشکیل انجمن ها و نهادهای اجتماعی ، امدادی ، ارشادی ...»

«نظارت بر حسن اداره و حفظ سرمایه و دارایی های نقدی ، جنسی و اموال منقول و غیرمنقول شهرداری ...»

«تأیید صورت جامع در آمد و هزینه شهرداری ...»

»همکاری با شهرداری جهت تصویب طرح حدود شهر یا رعایت طرح های هادی و جامعه شهرسازی...»

«تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و...»

«نظارت بر امور بهداشت حوزه شهر»

«نظارت بر امور تماشاخانه ها، سینماها و دیگر اماکن عمومی...»

«تصویب مقررات لازم جهت اراضی غیرمحصور شهری ...»

«نظارت بر اجرای طرح های مربوط به ایجاد و توسعه معابر، خیابان ها، میادین و فضاهای سبز...»

«تصویب نامگذاری معابر، میادین ، خیابانها، کوچه و کوی در حوزه شهری و...»

به نظر می رسد با فرض تفاوت سطح توسعه سیاسی و فرهنگی میان شهر و روستا (یا فرض های دیگر) ، شوراهای شهر نسبت به روستا قدرت بیشتر و اختیارات وسیع تر دارند. باوجود این در تنظیم وظایف شوراهای شهر نیز احتیاط فراوان به کار رفته است ، به طوری که بیشتر وظایف آنها با قید و شرط همراه شده است.

برای مثال یکی از وظایف شوراهای شهر «برنامه ریزی در خصوص مشارکت مردم در انجام خدمات اجتماعی ، اقتصادی، عمرانی ، فرهنگی ، آموزشی و سایر امور رفاهی با موافقت دستگاه های ذیربط» است . حال اگر «دستگاه های ذیربط» با مشارکت مردم موافقت نکنند معلوم نیست تکلیف شوراها چه خواهد بود. یا یکی دیگر از وظایف این شوراها چنین است «نظارت بر حسن اداره و حفظ سرمایه و دارایی های نقدی ، جنسی و اموال منقول و غیرمنقول شهرداری و همچنین نظارت بر حساب درآمد و هزینه آن ها به گونه ای که مخل جریان عادی امور شهرداری نباشد». بدیهی است که شرط «به گویه ای که مخل جریان عادی امور شهرداری نباشد» با ابهام فراوان همراه است. این شرط را به صورت های مختلف می توان تفسیر کرد و در صورت لزوم آن رانادیده گرفت.

روی هم رفته می توان گفت شوراهای شهر در زمینه نظارت بر امور مالی شهرداری ها قدرت نسبتا زیاد دارند اما در بقیه موارد فاقد اختیار لازم هستند. این محدودیت حتی درباره مهم ترین موضوع شهر یعنی مدیریت عمران شهری و شهرسازی صدق می کند. در این زمینه شوراهای شهر می توانستند بسیاری از وظایف سنتی شهرداری ها را در اختیار خود بگیرند. در این صورت فرایند مدیریت شهری از حالت یک سویه و بالا به پایین به فرایند باز و مردمی تبدیل می شد.

اما در قانون موجود هر جا سخن از عمران شهری و تصمیم گیری درباره آینده شهر به میان می آید نقش شوراها در حد «نظارت بر...»، «شناخت ...» و «همکاری با...» خلاصه می شود، آن هم به شرط «درخواست دستگاه های ذیربط» یا موافقت آن ها.

نتیجه گیری

بررسی سیر تحول جایگاه شوراها از زمان تصویب قانون اساسی در سال ۱۳۵۸ تا قانون اجرایی در سال ۱۳۷۵ ، حاکی از احتیاط و ابهام در تعریف وظایف شوراهای مختلف است. بدیهی است شوراها با ایجاد حدود ۴۰۰۰۰ سازمان جدید و افزودن بیش ازدویست هزار نفر به نظام اداری کشور می توانند موجب تغییرات فراوان شوند. با توجه به گستردگی شوراها، پیشاپیش نمی توان حدود وظایف و اختیارات آنها را به دقت تدوین کرد. قانون مصوب ۱۳۷۵ باید در حین اجرا تعدیل و اصلاح شود. اما نکته مهم در جهت گیری اصول قانون است. به نظر می رسد نقش شوراها از ابتدا تاکنون سیر نزولی داشته است .

در هر مرحله که تعریف شوراها از کلیات به سمت جزییات می رود از حدود وظایف و اختیارات آن ها کاسته می شود. در اصول اولیه قانون اساسی ، جایگاه مهم و اهداف والایی برای شوراها پیش بینی شده است.

> اصل هفتم قانون اساسی می گوید: «طبق دستور قرآن کریم: «وامرهم شوری بینهم»، وشاورهم فی الامرشوراها: مجلس شورای اسلامی شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظائر این ها از ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشورند»

تا آن جا که بر مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی خویش تأکید می شود و شوراها از ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشور به شمار می آیند.

پس از آن در فصل هفتم قانون اساسی ، وظایف شوراها با دقت بیشتر تشریح می شود. در این جا شوراها از جایگاه رفیع اولیه پایین می آیند و نقش آن‌ها از «ارکان تصمیم گیری و اداره امور» به «همکاری مردم در اداره امور» تبدیل می شود.

سرانجام در قانون اجرایی مصوب ۱۳۷۵ ، شوراها به عنوان نهادهایی بی اختیار و دست و پا بسته معرفی می شوند. در جای جای این قانون سایه نظارت سازمان های دولتی بر سر شوراها سنگینی می کند. با این وصف ، به نظر می رسد شوراها می خواهند با گام های کوچک به سمت اهداف بزرگ پیش بروند.

O پی نوشت ها

۱- اصول مربوط به شوراها در قانون اساسی ۱۳۵۸ (یعنی اصول ۷،۳، ۱۰۰،۱۰۱، ۱۰۲،۱۰۳،۱۰۴،۱۰۵،۱۰۶،۱۰۷) پس از بازنگری قانون در سال ۱۳۶۸ تغییری نکرده است.

۲- نظریه پردازان مختلف در این موضوع توافق دارند که هدف از مشارکت مردم، وارد کردن آنان در فرایند توزیع قدرت و تصمیم گیری است. به تعبیر شری ارنشتاین sherry Arnstein مشارکت مردم همان قدرت مردم است.

۳- یکی از ایرادات مهمی که در تنظیم وظایف شوراهای شهر و روستا به چشم می خورد شکل تنظیم قانون اجرایی است. مواد و بندهای مختلف این قانون بدون انسجام و آکنده از آشفتگی و ابهام است. برای مثال بندهای ۸تا۱۰ ماده ۷۱ مربوط به نظارت شورای شهر در امور مالی شهرداری است. پس از آن در بند ۱۱ موضوع رعایت طرح های هادی و جامع شهر سازی مطرح می شود ، و دوباره مسائل مالی به میان می آید. این تناوب و آشفتگی تا آخر ادامه دارد.

معلوم نیست تهیه کنندگان یا تصویب کنندگان قانون چه نظمی را در نظر گرفته اند، حال آن که تنظیم وظایف شوراها در قالب موضوع هایی مانند وظایف سیاسی ، فرهنگی ، مالی و نظایر آن، یا تنظیم وظایف از جنبه های نظارتی، همکاری، قانون گذاری و اجرایی می توانست به کلیت وظایف شوراها نظم و سامان بدهد.

جدول شماره – ۱۱

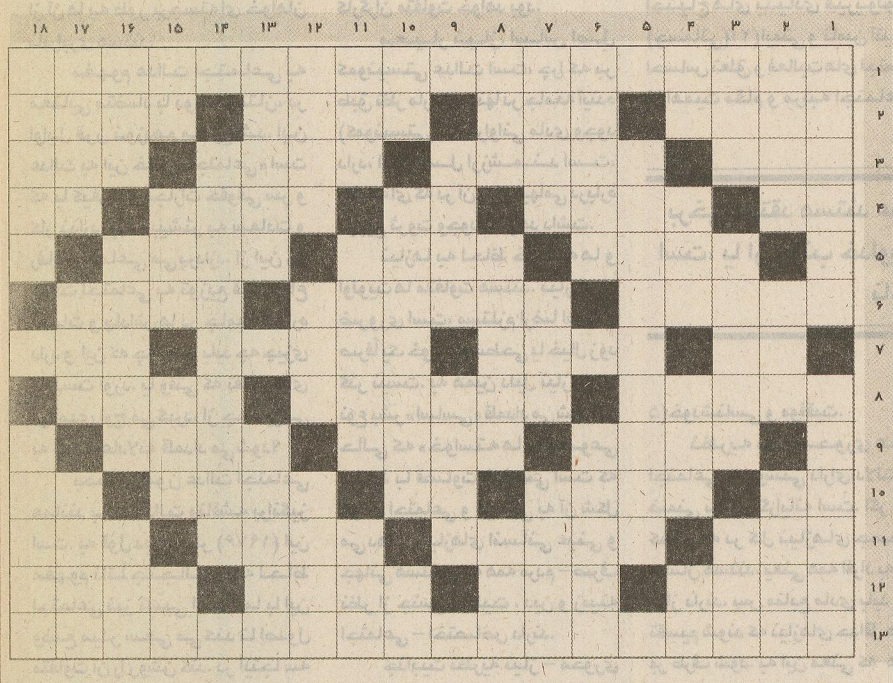

افقی:

۱- از عوارض سوء تغذیه شدید در کودکان

۲- نوعی مسلسل دستی – لوله تنفسی – اشاره بی ادبانه – تأمل

۳- دلتان چنین باد – به درستی درک نمی کند – موش خرما – از ادات پرسشی

۴- سد معروف خوزستان – در برخی استخدام ها به این افراد اولویت می دهند – دوستی – از نام های پروردگار به معنای پوشاننده – نفس خسته

۵- بالای قبر – نوعی سیستم تلویزیونی – راحت

۶- فهم و شعور – رئیس جمهوری سابق فرانسه – از طوایف ایل قشقایی

۷- نهر و خندق – در کار خیر نباید کرد – خدا کند خیالتان چنین باشد – گل ناامید

۸- افسر فرانسوی که در سال ۱۷۹۲ فرمانده گارد ملی کشورش شد – برابری و یکسانی – گروه ویژه محافظان

۹- ارسال و فرستادن – تازیانه چرمین – دوره داشتن آن سر آمده است

۱۰- اراده – زمینه ها – ناپسند – در بازار بورس دنبالش بگردید – من و تو

۱۱- آلت موسیقی تیره – از بخش های شهرستان سراوان – نوعی پارچه – رنگ خون

۱۲- انتظار آن را در فرودگاه می توان پیدا کرد – آبراهه، ناودان – از حروف ربط – خط نابینایان

۱۳- کمبود آن مشکلی برای دانشجویان شهرستانی است

عمودی:

۱- لقب هوشنگ در اوستا – مزه دوست نداشتنی

۲- خواننده می خواند – امید – لباس شنا

۳- شهر قطاب و پشمک – یکی از فروع دستگاه شور – شیوا و بلیغ

۴- حرف دهن کجی – بی گناه، مبرا – از اعضای جفتی بدن – نشانه بیماری

۵- از مطبوعات کویت

۶- نوعی گروه و تشکل – مرکز استان تبت چین

۷- بسنده و کافی – آخوند درس خوانده – بیماری نادان

۸- عضو تنفسی – جزیره ای در دریای بالتیک – اثر چربی

۹- نوعی کف پوش – درختی در بهشت

۱۰- سازشاکی – موزه ای در شمال تهران – امر به زیستن

۱۱- با وانت حمل می کنند – از توابع خمسه طوالش – سرور

۱۲- به دل مبارز راه نمی یابد – از دهات رفسنجان – اسمی برای دختران

۱۳- از هنرپیشگان زن در سینمای کشور – افترا

۱۴- از عاملان گرانی کالاها

۱۵- ضربه ای در فوتبال – عقیده – اولین پیامبر – اندرون دهان

۱۶- پشت سر – فرزند زاده – درخت خوش قامت

۱۷- شاعر فرانسوی قرن ۱۸ که اشعارش سند محکومیت او شد – خاطر – قابل مشاهده

۱۸- بی همتا – صفحه ای در همین روزنامه

حل جدول شماره (۱۰)

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۱	ف	ر	ص	ت	ب	ا	ز	گ	و	ی	ی	ا	ح	س	ا	س	ه	ا
۲	ا	ی	ف	ا	■	ا	ن	ف	ک	ا	ک	■	ب	ی	س	ت	و	ن
۳	ش	ا	ی	س	ت	■	ی	ت	ی	م	■	ب	ی	■	پ	ر	ا	ق
۴	ی	ل	ه	■	ر	ا	■	ا	ل	■	ا	ن	ب	ه	■	گ	ی	ل
۵	س	ی	■	ت	ی	م	ا	ر	■	م	و	ز	■	ا	ت	■	ی	ا
۶	م	■	م	ن	ا	د	ی	■	ع	ا	ج	■	ک	ر	س	ی	■	ب
۷	■	ل	گ	د	■	ا	س	م	ا	ن	ا	ب	ی	■	ن	ز	د	■
۸	پ	■	س	ی	ا	د	ت	■	ر	ی	ل	■	ف	ر	ی	د	■	ا
۹	ا	ه	■	س	ن	گ	ا	ل	■	ل	ا	ر	■	ن	م	■	ا	ب
۱۰	ل	ا	ل	■	س	ر	■	ب	ا	■	ن	ه	ن	گ	■	م	ر	و
۱۱	ا	ر	ا	ک	ی	■	ک	ن	ی	ه	■	ی	ا	■	م	ر	س	ل
۱۲	ی	و	ر	و	■	م	ج	ا	ز	ا	ت	■	ج	و	ی	ب	ا	ر
۱۳	ش	ی	و	ه	ب	ی	ا	ن	و	گ	ف	ت	ا	ر	م	ع	ل	م

بنیان‌های عدالت اجتماعی

نوشته: آندره هی وود
ترجمه و اقتباس: فردین علیخواه

اشاره:

این موضوع که خدمات اجتماعی و نعمات مادی چگونه باید میان شهروندان تقسیم شود، از دیرباز مورد توجه اندیشمندان، خصوصاً جامعه شناسان و فیلسوفان سیاسی بوده است.

افلاطون و ارسطو بر این باور بودند که پاداش ها و نعمات مادی باید با ارزش فردی منطبق باشند.

«لاک» و «هیوم» نیز در عدالت اجتماعی (بر اساس اندیشهٔ لیبرالیسم کلاسیک) حقوق محور بودند. در باورهای ایدئولوژیک همیشه می توان به یک دو راهی رسید که حقوق شهروندان از حقوق اقلیتی خاص جدا می شود و این جدایی به انحای مختلف توجیه می گردد.

مقاله حاضر کوششی است برای تبیین دیدگاه های متعدد درباب عدالت اجتماعی و بنیان های آن.

در آرای سیاسی بسیاری از اندیشمندان به واژه عدالت اجتماعی پرداخته شده است. برای عده‌ای از اندیشمندان این واژه به شکل پیچیده‌ای با برابری خواهی ارتباط دارد و نقشی بیشتر از یک نماد صرف برای برابری ایفا می کند.

اندیشمندان راست گرای سیاسی در غرب از این واژه در برداشتی منفی یا موهن استفاده می کنند. برای مثال، هایک، عدالت اجتماعی را به عنوان نوعی «طفره روی» قلمداد کرده است: واژه‌ای که غالباً برای طفره رفتن یا گمراه کردن مورد استفاده قرار می گیرد. از نظر اینان، عدالت اجتماعی حجابی برای رشد کنترل حکومتی و دخالت دولت است. از جانب دیگر، سوسیالیست ها و لیبرال های جدید به شکل خوشایندتری با عدالت اجتماعی برخورد می کنند. آنان معتقد هستند که عدالت اجتماعی به تلاش برای بازسازی نظام اجتماعی در تطابق با اصول اخلاقی اشاره دارد، تلاشی که در راستای اصلاح و ترمیم نابرابری اجتماعی صورت می پذیرد.

در مباحث عدالت اجتماعی دو سنت وجود دارد: سنت مبتنی بر نیاز که گرایش به برابری دارد، و سنت مبتنی بر لیاقت که با نابرابری به اغماض برخورد می کند

هیچ ارتباط ضروری - چه سیاسی و چه منطقی - بین عدالت اجتماعی و دیدگاه برابری و کنترل حکومتی وجود ندارد. تمامی نظریه های عدالت اجتماعی می توانند به طریقی برای توجیه نابرابری مورد استفاده قرار گیرند ودر ضمن بعضی از آن ها به طور برجسته ای خواهان نابرابری هستند.

مفهوم عدالت اجتماعی به معنایی متضاد با دوره باستان، در اوایل قرن نوزدهم مطرح شد. این عدالت به این خاطر «اجتماعی» است که با کیفرها و مجازات حقوقی سر و کار ندارد، بلکه بیشتر به سعادت و رفاه اجتماعی می پردازد. از این رو عدالت اجتماعی به توزیع قابل دفاع نعمات و پاداش ها در جامعه اشاره دارد و این که چه کسی باید چه چیزی به دست آورد. یا وقتی که تفاوت های در آمدی اوج می گیرد، از چه میزانی به بعد ناعادلانه قلمداد می شود؟

بحث پیرامون عدالت اجتماعی همانند بحث عدالت مناقشه برانگیز است. به قول دیویدمیلر (۱۹۷۶) این مفهوم ذاتاً جنجالی و به لحاظ اجتماعی نیز نسبی است. اما با این وضع میلر سعی می کند تا اصول متفاوت آن را روشن کند. در اینجا سه اصل که مبنای توزیع نعمات و پاداش هاست مورد توجه قرار می گیرند:

۱- اصل نیاز

این دیدگاه را که نعمات و پاداش های مادی باید بر پایه نیاز افراد توزیع شود، عموماً متفکران سوسیالیست مطرح می کنند و در بعضی از مواقع نظریه سوسیالیستی عدالت قلمداد می شود. مارکس در یکی از آثار خود بیان داشت که جامعه کمونیستی کامل بر روی پرچم های خود خواهد نگاشت که «از هر کس طبق توانایی او و به هر کس طبق نیاز او». با این حال گمراه کننده خواهد بود اگر مفهوم بندی سوسیالیستی از عدالت اجتماعی را فقط به یک نظریه ساده اندیشانه، همانند ارضای نیاز، تقلیل دهیم. برای مثال مارکس بین آن اصول توزیعی که باید در جامعه کمونیستی کامل حاکم باشد و آنچه که باید در مرحله ما قبل آن، یعنی مرحله گذار سوسیالیستی برقرار باشد، تفاوت نهاد.

مارکس پذیرفت که اصول حاکم بر سرمایه داری یک شبه از بین نخواهد رفت؛ بلکه بعضی از اصول آن، نظیر انگیزه های مادی در جامعه سوسیالیستی نیز وجود خواهد داشت. به زعم او در شرایط سوسیالیستی به هر کس بر حسب نقش و سهم او پرداخت خواهد شد. این پرداخت نسبت به توانایی های ذهنی و جسمی کارگران متفاوت خواهد بود.

معیار نیاز، اساس اصل کمونیستی عدالت است، چرا که بر طبق نظر مارکس، تنها در جامعه آینده (کمونیستی) که فراوانی مادی وجود دارد، این اصل ارزشمند است، جامعه ای که در آن دیگر ابهامی دربارهٔ توزیع ثروت وجود نخواهد داشت.

نیازها به لحاظ خواسته ها و اولویت ها متفاوت هستند. نیاز امری ضروری است، مستلزم ارضا است و صرفاً یک خواسته سطحی یا خیال زود گذر نیست. به همین دلیل نیاز، برای نوع بشر «اساسی» قلمداد می شود، در حالی که «خواسته ها» موضوعی مرتبط با قضاوت شخصی است که عوامل اجتماعی و فرهنگی به آن شکل می دهند. نیازهای انسانی عینی و جهانی هستند و به همه مردم - صرف نظر از جنسیت، ملیت، دین و زمینه اجتماعی - اختصاص دارند.

جذابیت نظریه نیاز - محوری عدالت اجتماعی این است که به نیاز و مقتضیات پایه ای شرایط وموقعیت انسانی توجه می کند. این نظریه به عنوان یک حکم اخلاقی می پذیرد که همه انسان ها مستحق ارضای نیازهای اساسی خود هستند، چرا که به شکل کاملا ساده ای وجود یک هستی انسانی ارزشمند به غیر از این ناممکن است. برای مثال، تلاشی برای روشن کردن محورهای حقوق بشر بر پایه انگارهٔ نیازهای اساسی صورت گرفته است.

انسان ها دارای نیازهای متفاوتی هستند. یکی از انواع نیازهای بنیادی، نیازهای فیزیولوژیکی یا اولیه هستند. دوم، نیازهای اجتماعی و روانی که به نیازهای ثانویه معروف شده اند. برخی از نیازهای اولیه شامل غذا، آب، غریزه، خواب و هوا برای حیات جسم انسان ضروری هستند. از این رو برای همه انسان ها جنبه همگانی دارند. اما در عوض، شدت و ضعف آن ها متفاوت است. «مازلو» نیازهای آدمی را به پنج دسته تقسیم کرده است: ۱) احتیاج های بنیادی فیزیولوژیک (جسمانی)؛ ۲) ایمنی و تأمین آتیه؛ ۳) احساس تعلق و فعالیت های اجتماعی؛ ۴) اهمیت مقام و مرتبه اجتماعی؛ و ۵) خودشناسی و موفقیت.

برخی معتقد هستند عدالت بر نظم طبیعی اشیأ مبتنی است، یا از جانب خداوند مقرر شده؛ لذا اصول آن تغییر ناکردنی است.

نظریه نیاز محوری عدالت اجتماعی به روشنی دارای دلالت های ضمنی برابری گرایانه است. اگر فرض کنیم که در کل نیازهای جسمانی یکسان هستند، یعنی همه افراد به آن ها نیاز دارند، پس منابع مادی باید چنان تقسیم شوند که نیازهای حداقل هر فرد بر طرف شود. به این معنی که هر فرد مستحق غذا و آب، سرپناه، بهداشت مناسب و بعضی از اشکال رفاه فردی است. پس، روا دانستن این که افرادی که در این جهان زندگی می کنند با وجود منابع سرشار، گرسنه، تشنه، بی سرپناه و بیمار باشند، ضد اخلاقی است. این دیدگاه اشاره می کند که آنان که در غرب ثروتمند زندگی می کنند واجد یک تعهّد اخلاقی برای ترمیم مصیبت هاو گرسنگی های جهانی هستند. در واقع این دیدگاه طرح روشنی برای «باز توزیع» جهانی ثروت ارائه می دهد. از نظر اینان، اینکه مراقبت های بهداشتی در اختیار کسانی قرارگیرد که به لحاظ بیماری در شرایط برابری هستند ناعادلانه است. از این رو، توزیع بر طبق نیاز متوجه حمایت اجتماعی از خدمات رفاهی است و هر فرد از نظر پرداخت مختار است. البته نظریهٔ نیاز محور عدالت، در همهٔ موارد به توزیع برابر منابع نمی انجامد؛ چرا که خود نیازها ممکن است در بعضی از مواقع نابرابر باشند. برای مثال، یک بیمار نسبت به یک فرد سالم نیاز بیشتری به مراقبت ها و خدمات بهداشتی دارد.

منتقدان نظریه نیاز می گویند اولاً، تعریف نیازها با مشکل مواجه است. از لیبرال ها نیاز امری انتزاعی و متافیزیک است و از رفتار واقعی مردم فاصله دارد.

۲. اصل حقوق

در اواخر قرن بیستم در غرب نشان از نوعی واکنش راست گرایانه در مقابل یک حرکت تدریجی داشت که به طرف برابری خواهی، رفاه گرایی و دخالت دولتی پیش می رفت.

نظریه های راست جدید - آنچه نوزیک مطرح کرد - هم اصل نیاز محوری عدالت و هم وجود پیش فرض هایی به نفع برابری را مردود دانست. در عوض، آنان اصل اساسی عدالت را بر پایه ایدهٔ «حقوق» ذی حق بودن و در بعضی موارد استحقاق، قرار دادند. برای این منظور، راست جدید درغرب، سنتی از توزیع را مبتنی بر آرای افلاطون و ارسطو بسط داد که معتقد بودند پاداش ها و نعمت مادی باید به طریقی با ارزش فردی منطبق باشد.

حقوق - محوری در عدالت اجتماعی ستون اصلی تفکر لیبرالیسم کلاسیک بود که کسانی همچون جان لاک و هیوم از آن حمایت کردند.

در این دیدگاه منظور از حقوق، استحقاق اخلاقی عمل کردن یا تحت عمل واقع شدن به شیوه‌ای خاص است. در نظریه عدالت توزیعی، حقوق، استحقاقی قلمداد می شود که به روش هایی توأم با کار سخت و استفاده از مهارت ها و استعدادها کسب شده است. برای مثال در عقیده لیبرال کلاسیک می توان دید که حق مالکیت منوط به صرف کار انسانی بود. کسانی که سخت کار می کردند مستحق ثروتی می شدند که به آن طریق تولید می شد. با این حساب نظریه های حقوق محور چندان به دستاور - چه کسی چه چیزی به دست آورده است - التفاوت ندارند؛ مهم این است که چطور (از چه طریقی) افراد به این دستاوردها رسیده اند. با این ویژگی، نظریه های حقوق محور بر خلاف نظریه های نیاز - محور که با عدالت محتوایی (حمایت محتوای قانون از اصول عدالت) سروکار دارند، بر پایه عدالت رویه ای (عادلانه بودن فرایند) بنیان یافته اند. طبق این نگرش، نابرابری مادی فقط در صورتی توجیه پذیر است که بدانیم استعدادها، مهارت ها و رغبت به کار به طور نابرابری بین انسان ها توزیع شده است.

مکفرسون در انتقاد به دیدگاه فوق بیان می دارد که در اینجا این فقط افرادند که به عنوان صاحبان استعدادها و توانایی های خودشان در نظر گرفته می شوند و بر این پایه، تصور می کنند که به لحاظ اخلاقی ذی حق اند تا هر آنچه را که استعدادهای آنها تولید می کند صاحب شوند. ضعف چنین دیدگاهی این است که فرد را از زمینه اجتماعی اش جدا می کند و از این رو سهمی را که در درجه نخست جامعه در پرورش مهارت ها و استعدادهای افراد ایفا می کند نادیده می گیرد.

به طور کلی طبق این دیدگاه افراد چون دارای استعدادها و مهارت های نابرابری هستند، دستاوردهای نابرابری را نیز صاحب خواهند شد. اشتباه است که به دستاورد افراد توجه شود، بلکه باید به روندی که به آن دستاورد منتهی شده است توجه کرد. بحث عدالت اجتماعی اصلا مرتبط با نابرابر یا برابر بودن دستاورد مادی افراد نیست، بلکه باید از رویه های عادلانه یا ناعادلانه صحبت کرد. هر کس که از اصول عادلانه در طی فرایندها پیروی کرده باشد. دستاورد او نیز عادلانه است. فرد به علت پیروی از اصول عادلانه در طی فرایند ذی حق است تا از دستاورد مورد انتظارش - هر چقدر باشد - بهره مند شود و دولت نباید با خطمشی هایی نظیر توزیع ثروت به حقوق افراد تجاوز کند.

۳. اصل سزاواری

تاکنون بیان شد که دو سنت برجسته در مباحث عدالت اجتماعی قابل شناسایی است:

یکی سنت مبتنی بر نیاز که گرایش به برابری دارد و دیگری سنت مبتنی بر لیاقت که با نابرابری با اغماض برخورد می کند. اما در عمل نظریه های مبتنی بر لیاقت مشابه نیستند.

دیدگاه توزیع منابع و پاداش بر طبق حقوق، توزیع را به استحقاق هایی ربط می دهد که از کنش های تاریخی، نظیر کارسخت، نشأت گرفته باشد و در مواردی نیز در قانون استقرار می یابد. نظریه های مبتنی بر سزاواری به طور قابل توجهی نظریه های مبتنی بر حقوق را با رد هر فرضی به نفع برابری، گرد هم می آورند. اما ایده مبتنی بر سزاواری اساس متفاوتی را برای توزیع مادی قائل است. این دیدگاه عموما به وسیله متفکرین محافظه کار و نه به قصد توجیه یک مفهوم انتزاعی نظیر عدالت اجتماعی بلکه در توجیه یک ایده انضمامی همانند عدالت طبیعی به کار رفته است.

برک معتقد است تنظیم شرایط کار از سوی دولت، یا کمک به فقرا، دخالت در مشیت الهی است. اگر توزیع متداول ثروت با وجود ویژگی نابرابرانه بتواند به عنوان جریان طبیعی اشیا قلمداد شود امری عادلانه است

منظور از سزاواری، یک پاداش یا کیفر عادلانه است - نشانگر آنچه که یک فرد از آن یا شایسته آن است. در این برداشت کلی می توان گفت که همه اصوال عدالت بر پایه سزاواری قرار دارند. خود عدالت چیزی بیشتر از این نیست که به هر کس آن چیزی داده شود که در خور او است. بنابراین ممکن است که هم نظریه های نیاز محور و هم حقوق محور در این برداشت وسیع از سزاواری عادلانه گنجانده شوند. برای مثال می توان گفت که گرسنگی سزاوار غذا و کارگر سزاوار دستمزد است. اما ممکن است که مفهوم محدودتری از سزاواری ایجاد کنیم. این امر با ایده ارزش اخلاقی یا ذاتی پیوند دارد - اینکه با مردم باید طبق صفات درونی شان رفتار کرد. مثلا این نظریه که تنبیه شکلی از مکافات است بر پایه ایده سزاواری قرار دارد، چون تصور می شود که یک خاطی سزوار مجازات است؛ نه صرفا به خاطر نتیجه‌ای که کنش های او به بار آورده است، بلکه از نظر صفت شری که درون او لانه کرده است. محافظه کاران به این خاطر جذب انگاره سزاواری شدند که عدالت را به جای اصولی که به وسیله فلاسفه یا نظریه پردازان اجتماعی ارائه شد، مبتنی بر نظم طبیعی است می دانند. اینان با این استنباط که عدالت تا حدی ریشه در «طبیعت» دارد و یا به وسیله خداوند مقرر شده است، معتقدند که اصول عدالت تغییر نکردنی و اجتناب ناپذیر است.

مفهوم عدالت طبیعی در تلاش های محافظه کاران برای دفاع از سرمایه داری بازار آزاد بسیار چشمگیر بوده است. نظریه پردازانی نظیر لاک و نوزیک، که در سنت لیبرالی قلم فرسایی کردند، معمولا مباحث روشمندی درباره حقوق مالکیت در توجیه توزیع ثروتی که در چنین اقتصادهایی پیدا شد ارایه دادند. اما محافظه کاران بر عکس، در تلقی کردن نظام بازار به عنوان چیزی بیشتر از قوانین طبیعت یا قوانین خداوند پیرو «ادموند برک» هستند.

برک اقتصاد کلاسیک آدام اسمیت را که معتقد بود دخالت در بازار عدم بهره وری را به بار می آورد می پذیرد، اما اضافه می کند که تنظیم دولتی شرایط کار یا کمک به فقرا دخالت در مشیت الهی است. اگر توزیع متداول ثروت با وجود ویژگی نابرابرانه بتواند به عنوان جریان طبیعی اشیأ قلمداد شود در نظر برک امری عادلانه است.

آرای هربرت اسپنر نیز می تواند در زمره ایده سزاواری قرار گیرد. اسپنر نیز معیارهایی برای عدالت توزیعی ارایه داد که برپایه عوامل طبیعی قرار داشت. از نظر اسپنر انسان ها همانند حیوانات، به لحاظ زیست شناختی دارای تنوعی از ظرفیت های طبیعی هستند که توانایی آنها جهت ساختن زندگی شان را تعیین می کند. هر فرد باید مزایا و مضرات طبیعت خود و نتایج اعمالش را بپذیرد - الگویی که عقیده او به بقای اصلح را پی ریزی کرد.

به زعم منتقدین این دیدگاه، ایده فوق اصل بی رحمی از عدالت به حساب می آید، آنچه که بعضی از مواقع عدالت خام نامیده می شود چرا که شرایط مادی به یک امر تصادفی تقلیل می یابد.

این واقعیت که بعضی از کشورها دارای منابع طبیعی و اقلیم پربرکتی نسبت به سایرین هستند، تقصیر افراد نیست و با آن کاری نمی توان کرد. واقعیت ساده این است که به زعم منتقدین، بنیان نهادن اصول اخلاقی برپایه نتیجه کار طبیعت نابخردانه است. چنین عملی فهم ما را، چه از طبیعت و چه از عدالت، تعریف می کند.

معرفی گاهنامه های پژوهشی

علی دهباشی که پیش از این سردبیری مجلهٔ «کلک» را عهده دار بود، چندی است با «بخارا» وارد عرصه ادبیات و هنر ایران شده. «بخارا» چنانکه در طلیعه شماره اول آن آمده بود، در پاسخ به ضرورت حفظ و توسعه زبان فارسی انتشار می یابد تا با دید وسیع تری به زبان و ادبیات فارسی بنگرد.

بسیاری از ادیبان و هنرمندان و خادمان ادب فارسی در این شماره «بخارا» حضور دارند و در صفحات آن شعری، پژوهشی، نقدی، گزارشی، خاطره ای و... دارند. جمع کردن چنین فرزانگانی در زیر طاق «بخارا» یقینا کار دشواری بوده است؛ کاری دشوار که همتی دهباشی گونه می طلبد. او پیش از این در شماره نخست بخارا گفته بود:

«اکنون که شماره اول بخارا را منتشر می کنم، دیگر آن نیستم که در دوران کلک بودم. فواصل حمله های آسم کمتر شده است. مصرف بی رویه داروها به منظور سرپا بودن، دیگر رمقی باقی نگذاشته است. از سوی دیگر سهم من از حوادث روزگار بیش از طاقت و توانم بوده است و این ایام سخت، دلشکسته و آزرده خاطر و افسرده هستم. اما دست از کار هم نمی توانم شست.»

دهباشی، علی‌رغم بیماری و دلشکستگی، مجله ای وزین و خواندنی عرضه کرده است. از خداوند برای او و یاران بخارا زندگی و تلاشی همراه با نشاط و توفیق خواهانیم. شاد باشند و پیروز!

گزارشی از یک کتاب

غرب باید از تاریخ معاصر ایران پند گیرد

اشاره: «خون و نفت» کتابی است که بار دیگر به زندگی و خاطرات یکی از وابستگان خاندان فرمانفرماییان پرداخته است، خاندانی که نقش بسیار تعیین کننده‌ای در تحولات تاریخ معاصر ایران داشت. پیش ازاین خاطرات ستاره فرمانفرماییان به فارسی ترجمه و منتشر شد که از کتاب های پرفروش بود.

خصوصیتی که «خون و نفت» را از دیگر عناوین فراوان کتاب های شبه سیاسی و خاطرات منتشر شده در این سال ها متمایز می کند، استفاده از تکنیک مدرن زندگی نامه نویسی برای تألیف این کتاب است.

منوچهر فرمانفرماییان این کتاب را با همراهی دختر خود ستاره نوشته است. ستاره فرمانفرماییان به سبب فعالیت مستمر روزنامه نگاری و گزارشگری برای نشریات معتبری چون «تایم» و «کریستین ساینس مانیتور» توانسته است شکل ارایه بسیار منسجم و جذابی را نسبت به دیگر آثار مشابه ارایه کند. از این رو کتاب برای خوانندگان کشورهای مختلف جذاب است.

گروه اندیشه

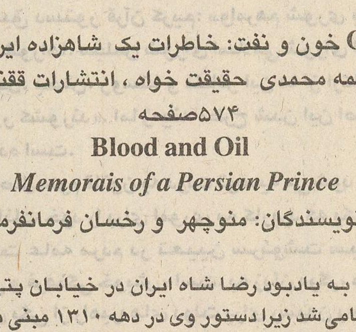

O خون و نفت: خاطرات یک شاهزاده ایرانی
ترجمه محمدی حقیقت خواه، انتشارات ققنوس،
۵۷۴صفحه
Blood and Oil
Memorais of a Persian Prince
O نویسندگان: منوچهر و رخسان فرمانفرماییان

بایستی به یادبود رضا شاه ایران در خیابان پتی کت لندن مجسمه ای برپامی شد زیرا دستور وی در دهه ۱۳۱۰ مبنی بر ممنوعیت پوشیدن لباس های سنتی ایرانی، ثروت عظیمی را نصیب صاحبان صنایع پوشاک دست دوم اروپایی کرد.

شاهزاده ایرانی منوچهر فرمانفرماییان درکتاب «نفت و خون» می نویسد: لباس های سنتی ایران جای خود را به شلوارهای اروپایی که اغلب با یک کمربند محکم می شد، و یک جلیقه بی تناسب داد که تمام مدت پوشیده می شد. چهار دهه بعد از سال ۱۳۵۷ نتیجهٔ نهایی چنین نوگرایی اجباری به انقلاب بنیادگرایی خشنی علیه مدرنیسم و غرب انجامید.

این انقلاب با برچیدن سلسله پهلوی که با رضاشاه آغاز و با فرار فرزند او از ایران پایان یافت، شروع شد و با از بین بردن مجموعه اشرافیت غربی شده ایرانی که نویسندگان کتاب هم به آن تعلق داشتند ادامه یافت.

شاهزاده فرمانفرمائیان و دختر او که یک روزنامه نگار است در جایگاه مناسبی برای نگارش کتاب قرار گرفته اند.

موقعیت ممتاز نویسنده در صنعت نفت ایران دوران شاه، آگاهی و اطلاعات عمیق و دقیقی از سیاست، دولت ودربار به او داده است.

به عنوان عضوی از بزرگترین خانواده اشرافی ایران و از تبار سلسله قاجار - که در سال ۱۳۰۴ رضا شاه بساط آنان را برچید، به او ویژگی های بسیار متفاوتی از پهلوی های تازه به دوران رسیده می دهد. (رضا شاه شغل رسمی خود رابه عنوان یک آجودان در قشون تحت فرماندهی پدر نویسنده شروع کرد).

این خاطرات به کتابی که یک اشراف زاده تبعیدی در سوگ اموال از دست رفته خود نوشته است هیچ شباهتی ندارد. در این خاطره ها بینش سیاسی، ذوق تاریخ نگاری و تحلیل روشن وقایع و حکایتها قابل تمیز است. کتاب همچنین به خاطر شوخ طبعی و کنایه های گزنده نویسنده اثر برجسته ای به حساب می آید که احتمالاً نویسنده این ویژگی را از اجداد خود به ارث برده است.

نیاکان او هر زمان می خواستند مخالفان و مظنونان خود را از سر راه بردارند آنان را به نوشیدن یک فنجان قهوه دعوت می کردند. اگر میهمان از نوشیدن قهوه خودداری می کرد (با این تصور که احتمالاً مسموم است) اعدام می شد اگر هم می پذیرفت، با تأسف در می یافت که قهوه مسموم بوده است!

با مطالعه این خاطرات، انسان متعجب می شود که چگونه حکومت خاندان پهلوی این همه سال دوام آورد. پهلوی ها هرگز مورد پذیرش اشراف زمین دار قدیمی قرار نگرفتند و اصلاحات ارضی شاه در دهه ۱۳۴۰ پایگاه اقتصادی و اجتماعی آنان را از بین برد. فرمانفرماییان یک لحظه نمادین، یعنی آخرین ملاقات خود را با شاه در ۱۳۵۷ شرح می دهد. شاه، مالکان بزرگ قدیمی را احضار کرد تا به حمایت آنها در برابر موج روزافزون انقلاب متوسل شود. اما مالکان به او گفتند که اصلاحات ارضی وی باعث شده است که نفوذ سنتی آنان بر روستاییان از بین برود.

روحانیان همیشه از سیاست های غربی کردن کشور پهلوی ها متنفر بودند و مَلی گرایان هرگز همدستی شاه با غرب در سرنگونی نخست وزیر ملی گرا محمد مصدق در ۱۳۳۲ را ازیاد نبردند. زیرا مصدق موفق شد دارایی های شرکت نفت ایران و انگلیس را توقیف و نفت را ملی کند.

با و جود این مصدق پسر عمه نویسنده بود. تصویر فرمانفرماییان حالتی صمیمی و متعادلی دارد که ترکیبی شگفت انگیز از اعتبار تأثر و نزول شهرت، مصدق رابه وجود می آورد.

فرمانفرماییان همچنین به وضوح از نقاط ضعف طبقات سیاسی که در پشت صحنه این تراژدی - کمدی قرار داشتند به خوبی آگاه بوده است. آنان عناصری بی مایه،آزمند، سست اراده و شیفته دسیسه چینی سیاسی بودند.

این کتاب برای سیاستمداران غربی دو درس عبرت به همراه دارد. اول آن که اگر ایران امروز چهره ضدغربی دارد به روایت تاریخ بدون دلیل و منطق نیست. باعث خجالت و شرمساری انگلستان است که مشاهده های فرمانفرماییان را از تکبرنژاد پرستانه، بازتابی از زورگویی مزورانه و حرص و طمعی بخوانیم که شرکت نفت انگلیس در برابر ایران داشت. درس دیگر این است که ثروت عظیم نفت، به تنهایی قادر به ایجاد ثبات سیاسی در یک کشور نیست. توزیع آن ثروت و مشروعیت سیاسی و معنوی حاکمان از هرچیزی مهمتر است. افزایش قیمت نفت پس از جنگ اعراب و اسراییل بایستی حکومت شاه را پایدار و مستحکم تر می ساخت. حال آن که فساد، مصرف زندگی انبوه و به دامان غرب افتادن حاکمان، آخرین تلنگرهایی بود که حکومت شوندگان را به سمت انقلاب راند، در هیاهو و شادمانی که از کشف و بهره برداری چاه های نفت آسیای میانه و ماورای قفقاز به گوش می رسد، بایستی این عبرت تاریخی را در ذهن نگهداشت.

از **Financial Times** مترجم: جعفر خیرخواهان

نشاط
صاحب امتیاز و مدیر مسئول
لطیف صفری
سر دبیر
ماشا الله شمس الواعظین
رئیس شورای سیاستگذاری
حمیدرضا جلائی پور
مدیر پروژه
باقر ولی بیک
نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به حسینیه ارشاد، خیابان شهید محمودرضا کوشا، میدان جوانان، شماره ۲۹ کد پستی ۱۵۴۶۵
صندوق پستی ۱۳۴۳ - ۱۶۳۱۵
تلفن: ۲۲۵۲۴۲۳ (با ظرفیت ۱۰ خط) نمابر: ۲۲۲۸۸۸۰
سازمان آگهی ها - دفتر فنی
تهران، بزرگراه شهید حقانی، جنب دیدار شمالی، پلاک ۲۰
تلفن: ۸۷۷۷۲۷۷ - ۸۷۷۷۶۷۹ - ۸۷۷۷۲۶۲
توزیع: شرکت نشرگستر
بلوار کشاورز، خیابان شهید عبدالله زاده، کوچه ابرار
تلفن: ۸۸۵۵۲۵۰ ۸۸۶۵۲۷۳-۴ ۸۸۵۱۸۸۲-۳
چاپ: نشر و چاپ تهران - شرکت نازرنگ

راهی که چین می پیماید!

نوشتهٔ «جی گوردون» (پرفسورمالیه)
ترجمه: کمال اطهاری

اشاره:
فروپاشی شوروی همه نگاه ها را متوجه چین کرده است آیا چین خواهد توانست تعادلی بین ساختار اقتصادی خود و ارتباط با اقتصاد جهانی برقرار کند.
«جی گوردون» در این مقاله به بررسی اصلاحات و برنامه های اقتصادی در چین می پردازد و معتقد است اصلاحات اقتصادی چین را براساس معیارهای مقایسه، می توان ریشه ای یا میانه رو نامید.

گروه اقتصاد

«چین» همچون کشورهای اروپای شرقی و اتحاد شوروی پیشین، پا در راه اصلاحات اقتصادی گذاشته است. اما تفاوت های عظیمی بین چین و کشورهای پیش گفته از لحاظ اهداف، محتوی و چگونگی پیشبرد اصلاحات وجود دارد. همه می دانند که خطمشی «چین» حفظ نظام اقتصادی سوسیالیستی، به همراه گسترش نقش بازار (Market) در اقتصاد است.

پی آمد این اصلاحات، تمرکز زدایی چشم گیر در تصمیم گیری اقتصادی، تکیه فزاینده بر بازار و بهبود نظام قیمت ها بوده است، اما از مالکیت دولتی یا جمعی اندکی کاسته شده و کنترل دولت بر روابط اقتصادی خارجی اندکی کاهش یافته است. این اصلاحات که از سال ۱۹۷۸ آغاز شده، نرخ رشد بسیار بالایی را هم در تولید و هم مصرف، اما در مقایسه با آنها، افزایش اندکی را در نابرابری توزیع درآمد میان مردم چین موجب شده است.

درست خلاف شوروی پیشین خلاف کسانی که هدف اصلاحات اقتصادی را در اروپای شرقی و اتحاد شوروی سابق، گذار سریع می نامند، باید گفت هدف آن «جهش بزرگ» به سوی سرمایه داری بوده است. ادعا شده است که تنها راه حل، خصوصی سازی سریع و کامل مالکیت، عقلانی کردن نظام قیمت ها و ادغام اقتصاد در نظم اقتصادی بین المللی است. در آلمان شرقی که بیشترین پیشرفت را در این مسیر داشته است، پی آمد آن تنزل شدید در اشتغال و تولید بود که پرداخت کمک چند صدمیلیارد مارکی آلمان غربی را برای جلوگیری از ورشکستگی کامل اقتصاد ضروری ساخت. به علاوه پاسخ به این سئوال که بنگاه های سوسیالیستی پیشین آلمان شرقی چگونه به بنگاه های کارآمد سرمایه داری تبدیل می شوند، در بهترین حالت ناروشن است. اتحاد شوروی پیشین می رود که به دو شقه تقسیم شود: کسانی که می خواهند انتقال سریع و کامل به سرمایه داری عملی گردد و آنانی که چنین چشم اندازی را چنان ترسناک یافته اند که در مقابل هر گونه تغییری ایستاده اند و تنها نتیجه واقعی، تداوم مباحثات بدون به انجام رسیدن اصلاحات و افزایش نرخ های رشد تورم وفساد، ظهور اقتصاد پایاپای و هراس گسترش یابنده میان مردم درباره رخدادهای آینده است.

«برنامه توسعه سازمان ملل متحد» در گزارش توسعه انسانی سال ۱۹۹۱ چین را از لحاظ شاخص های توسعه انسانی در زمره کشورهای در «سطح میانی توسعه انسانی» قرار داده است

از جفری شچز (shachs) یکی از رهبران آمریکایی طرفدار انتقال سریع و کامل به سرمایه داری نقل می شود که موافق این عبارت است:«بکوشید که از روی یک پرتگاه با دو جهش بپرید» او از احتمال این که یک جهش نیز همان فاجعه رابه بار آورد، غفلت نمایان دارد، زیرا فرض می کند که راهی جز پریدن وجود ندارد. در واقع تجربه چین از سال ۱۹۷۸ نشان داده است که راهکارهایی که نام سوسیالیسم بازار یافته اند، گزینه موفق و معتبری هستند.

اصلاحات اقتصادی چین را براساس معیارهای مقایسه، می توان ریشه ای یا میانه رو نامید.

این اصلاحات در موارد ذیل انجام گرفته اند: ۱- در کشاورزی ۲- به کار انداختن بنگاه های صنعتی در روستا، ۳- در بنگاه های دولتی و شهری هر چند از این اصلاحات نتوان الگو برداشت که به آسانی در جای دیگر تکرار شود، اما نشان دهنده قابلیت تحقق راه میانه اند.

بخش کشاورزی طی دهه پیش از سال ۱۹۷۸، نرخ رشد سالانه تولید کشاورزی به طور سالانه ۲/۱ درصد بوده است، در ده سال بعدی تا سال ۱۹۸۸ رشد متوسط سالانه بر ۶/۲ درصد افزایش یافت، در دهه ۱۹۸۰ نرخ رشد سالانه تولید محصولات عمده زیر، چنین بوده است:

غلات ۲/۶ درصد، پنبه ۶/۷ درصد، دانه های روغنی ۹/۷درصد، میوه ۹/۸ درصد، گوشت ۹/۸ درصد و ماهی ۸/۶ درصد. این عملکرد بالاترین نرخ رشد سرانه تولیدات کشاورزی را در جهان نشان می دهد. این عملکرد به دلیل نامساعد بودن شرایط عینی شایان توجه بیشتری نیز هست. بازده تولید برای هر «مو» (mu حدود ۷۵۰ مترمربع) جزو بالاترین مقادیر در جهان در سال ۱۹۷۸ بود،اما در دهه بعد زمین در اختیار بخش کشاورزی تا اندازه ای کاهش یافت و پیشرفت فنی به دلیل محدودیت منابع و سیاست حفظ دهقانان بر روی زمین دچار تکنا شد.

عملکرد پیش گفته بخش کشاورزی تا اندازه زیادی مدیون اصلاحاتی بود که دولت معمول کرد. پیش از ۱۹۷۸ دهقان های چینی در «کمون های» بزرگ سازمان یافته بودند و برای هر یک سهمیه ای برای تحویل محصول به دولت با قیمت های «برنامه» تعیین شده بود. اصلاحات با افزایش چشم گیر این قیمت ها آغاز شد و در طی دهه با کاهش میزان سهمیه تحویلی طبق قیمت های برنامه ای دنبال شد، که نشان همگرایی بازار وبرنامه و باعث انتقال کامل بسیاری از محصولات به بازار آزاد بود. با این همه مهم ترین اصلاح معمول شدن نظام تعهدات پیمانی است که به موجب آن به هر خانوار حق استفاده از یک قطعه زمین و آزادی لازم برای تصمیم گیری در مورد چگونگی و نوع تولید داده می شود. با این شیوه میزان از دست رفتن صرفه های مقیاس در مقایسه با منفعت حاصل از تمرکززدائی در تصمیم گیری و کاهش شکاف درآمد و فعالیت، اندک است.

با این همه، همان طور که معاون نخست وزیر «تیان جی یون» تاکید می کند این تمرکززدائی «به معنای خصوصی سازی اقتصاد روستا» نیست. خانوار روستائی مالک زمین نمی شود، نمی تواند آن را بفروشد، به رهن گذارد، یا برای مدتی طولانی به اجازه دهد. از این رو خانوار روستایی نمی تواند از درآمد سالانه حاصل از زمین در ازا مبلغی پول، برای هر منظوری مانند عروسی یا عزا، چشم بپوشد.

محدویت حقوق دهقانان را در مورد زمین می توان از زمره نظام ضمانت اجتماعی دانست. در بدترین حالت، درآمد معیشتی خانوار دهقان تضمین شده است، به جز بخشی کوچک از دهقانان در فقیرترین مناطق چین که برای جلوگیری از محرومیت شدید پرداخت یارانه به آنها ضروری است.

در پی این اصلاحات درآمد کشاورزی اکثریت قریب به اتفاق دهقانان افزایش چشم گیر یافت و برای خانوارهای دارای زمین مرغوب نزدیک به مناطق شهری این افزایش بسیار زیاد بود.

خصوصی سازی بهره برداری از زمین عطیتی آسمانی نبوده است. خدمات اجتماعی در مناطق روستائی، مانند کنترل موالید، آموزش و بهداشت کاهش نیافته، اما به اندازه رشد مصرف خصوصی ترقی نکرده است، نابرابری درآمد بین روستاهای نزدیک شهرهای بزرگ و نواحلی ساحلی با دهکده های دوردست افزایش داشته است.

سرمایه گذاری زیربنایی در آبیاری، جنگل داری، و تشکیل سرمایه هایی از این دست. به طور نسبی، اگر نه به طور مطلق کاهش یافته است. دولت چین به طور مکرر توجه خود را به این گونه امور ابراز داشته و برنامه های برخورد با آنان را اعلان می کند. درباره دستیابی به راه حل های خصوصی به جای جمعی در مورد امور اجتماعی پیش گفته و هم چنین افزایش بهره وری کشاورزی بحث مداوم و تجربه گسترده ای در حال انجام است. البته دستاوردهای آینده ناروشن است، اما می توان انتظار داشت که جست وجوی راهی میانه در بین افزایش سطح درآمد و محدود ساختن نابرابری آن ادامه خواهدیافت. این میانه روی نمی تواند ایدئولوژی های افراطی آرمانشهر جو را، خواه کاپیتالیست و خواه سوسیالیست، راضی نگهدارد.

بنگاههای زیستگاهی

بنگاههای زیستگاهی (Township) که بنگاهی جمعی در مالکیت روستای محل استقرار آن است - به طور معمول با سرمایه اندکی از روستا و وام بانکی بزرگی برپا می شود. استان مربوط و دولت مرکزی (پکن) از طریق استان در سود حاصله با اخذ مالیات بردرآمد سهیم می شوند.

- مدیر و کارکنان به طور جداگانه در سود بنگاه های موفق با اخذ پاداش سهیم هستند که در مقایسه با حقوق پایه آنان زیاد، اما در مقایسه با کل سود اندک است. سود باقیمانده به خواسته های گوناگون کارکنان و روستا، همچون مسکن، آموزش، بهداشت و راه و... اختصاص می یابد.

هرچند این بنگاه ها در مالکیت جمعی هستند،از بسیاری وجوه به بنگاه های خصوصی بیشتر شباهت دارند تا دولتی. دولت تأمین مواد اولیه آنها و بازار فروش محصولات را تضمین نمی کند. خریدو فروش آن ها بر طبق قیمتهای بازار است. گسترش یا تعهدات آنان برپایه عملکرد صورت می گیرد. کارکنان تضمین اشتغال ندارند و بنگاه های زیان ده منحل می شوند. در برخی موارد به مدیران آنها سهمی سخاوتمندانه از سود و منافع حاصل از موفقیت داده می شود.

برای بخش بزرگی از دهقانان رشد بنگاه های زیستگاهی که دهقانان را در تولیدات غیر کشاورزی به کار می گیرند به اندازه اصلاحات کشاورزی اهمیت دارد. در سال ۱۹۷۸ تنها ۲۲ میلیون دهقان در این بنگاه ها شاغل بوده اند اما در سال ۱۹۸۸ تعداد آن ها به ۹۳ میلیون نفر رسید. سهم بنگاه های زیستگاهی از ۳۱ درصد تولید ناخالص مناطق روستایی در سال ۱۹۷۸ به ۵۳ درصد درسال ۱۹۸۸ رسید. نرخ رشد سالانه محصولات غیر کشاورزی در مناطق روستایی در این دهه ۱۹/۶ درصد بوده است. «روزنامه چین» در ۲۵ سپتامبر ۱۹۹۱ گزارش داد که بنگاه های روستایی اکنون ۲۲ درصد نیروی کار روستایی را در استخدام دارند ودر پایان دهه جاری تولیدی برابر بنگاه های صنعتی دولتی خواهند داشت.

تخمین زدن سهم بنگاه های زیستگاهی در رفاه روستاییان و توسعه اقتصاد چین دشوار است. بنگاه های دولتی چه به طور مستقیم و چه از لحاظ نیازهای زیربنایی چون مسکن، تسهیلات،راه ها و غیره بسیار سرمایه بر هستند. نیازهای سنگین سرمایه ای دستیابی به نرخ رشد بالاتر از جمعیت شهری را برای بنگاه های دولتی شهری غیرممکن می سازد. برعکس بنگاه های روستایی دارای نسبت سرمایه به کار بسیار کمتری هستند و اساساً به سرمایه گذاری در مسکن نیازی ندارند و به سرمایه گذاری بسیار کمتری درتأسیسات زیربنایی نیاز دارند. در بردن صنعت به روستا «دنگ هشیائوپینگ» موفق شد در حالی که صنایع دستی «ماهاتماگاندی» و «جهش بزرگ» «مائوتسه دونگ» شکست خورد. البته سرنوشت آینده بنگاه های زیستگاهی چین ناروشن است. آنها ممکن است به بنگاه های خصوصی بدل شوند یا به شرکت های دولتی شباهت یابند نباید نگران بود. زیرا در حال حاضر در دگرگونی اقتصاد روستایی موفقیت عظیم داشته اند. مالکیت جمعی نابرابری درآمدی اندکی را «درون» هر روستا موجب شده، در حالی که فرصت های متفاوت برای صنعتی شدن و دستیابی به بازارهای شهری با محصولات کشاورزی نابرابری فزاینده ای را «میان» روستاها باعث گشته است. با این همه، نابرابری درآمدی موجود در چین در مقایسه با نابرابری سایه افکنده بر عمده کشورهای جهان سوم ناچیز است. در کشورهای سرمایه داری جهان سوم، که دچار عرضه اضافی کارگر غیر ماهر هستند، عایدی بخش بزرگی از جمعیت در حد فاجعه باری به اندازه ارزش تولید ناچیز آن پائین آمده است.

بنگاه های دولتی شهری

بنگاه های دولتی با مشکل ترین و پیچیده ترین مسائل اصلاحی روبه رو بوده اند، اما آنها را از عملکرد خوب در دهه منتهی به ۱۹۸۸ و بعد ازآن بازنداشته است. تولیدات ناخالص واقعی صنعتی رشد چشم گیر سالانه ۸/۵ درصد را داشته است.

تولید صنایع اساسی مانند ذغال سنگ، فولاد، پوشاک، واگن باری، ماشین های ابزار، دارای نرخ رشدهایی بین ۲/۵ تا ۸ درصد بوده اند. دامنه وسیعی از محصولات، به ویژه کالاهای مصرفی، رشدهای فوق العاده داشته اند.

تولید سالانه یخچال و تلویزیون از حدود صفر به ترتیب به ۷/۵ و ۲۵ میلیون واحد رسید بسیاری از تولیدات کنونی یک دهه پیش لوکس تلقی می شدند. چین بزرگترین تولیدکننده جهان گشته است یا بزودی خواهدشد. بالاخره کیفیت و پیچیدگی فن شناختی تولیدات صنعتی به طور چشم گیر در یک دهه دگرگون شده است.

تغییرات نمایان در مدیریت بنگاه های دولتی در این تغییرات دخیل بوده است. پیش از ۱۹۷۸، یک مدیر بنگاه دولت اختیاراتی تنها در حد یک سرکارگر در شرکت های غربی داشت یک دستگاه مرکزی تکلیف برنامه تولید، تعداد شاغلان و دستمزد آنها را مشخص می کرد، مواد اولیه را فراهم می آورد و محصولات و سود را در اختیار می گرفت. از سال ۱۹۷۸ قواعد بسیاری برای تمرکززدایی به کار گرفته شده است که در اینجا مهمترین آنها ذکر می شود.

بنگاه ها اجازه برداشت بخشی از سود حاصله را یافته اند و سهم دولت به مالیات بر درآمد تبدیل گشته است. برای کسب سود بنگاه ها فراتر از نهاده و ستادهای برنامه ریخته، امکان خرید مواد اولیه و فروش محصولاتشان رایافته اند. در صنایع کلیدی شکاف بین قیمت های برنامه و بازار کاهش یافته و در صنایعی که عرضه فراتر از تقاضا است، کنترل قیمت و تخصیص منابع محدود یا حذف شده است.

قواعد تمرکززدایی به طور عمده شامل بهبود پیش گفته عملکرد شده، اما این عطیه نیز آسمانی نبوده است. گروه صادق تر مدیران بنگاه ها، خود را در زمره کارکنان خود قرار داده اند و از قدرت بیشتر خود برای به حداکثر رساندن پاداشها، مزایا و هزینه برای مسکن و دیگر تسهیلات رفاهی بهره گرفته اند. آنان از اضافه منابع کسب شده خود، نظیر وام های بانکی و اخذ اعتبار از دیگر منابع، برای حداکثر کردن هزینه های سرمایه ای استفاده کرده اند. اما مدیرانی نیز راه های غیراخلاقی و غیرقانونی کسب مستقیم سود را، گاه کاملا» با سوءاستفاده از قدرت خود یافته اند. این رشد فوق العاده در مصرف، سرمایه گذاری، نیز فساد با انعطاف در کنترل دولت مرکزی ممکن گشته است.

برخلاف کسانی که هدف اصلاحات اقتصادی را در اروپای شرقی و اتحاد شوروی سابق، گذار سریع می نامند باید گفت هدف آن جهش بزرگ به سوی سرمایه داری بوده است

در سال ۱۹۸۸ نرخ تورم به ۲۰ درصد افزایش یافت و منجر به مجادله ای بین دو گروه شد: ۱- آنانی که معتقد هستند تنها راه مقابله با فساد فزاینده، تورم و ناکارآیی بنگاه های دولتی جهش بزرگ در جهت خصوصی سازی است. ۲- آنانی که معتقد هستند تسلیم کامل مالکیت و کنترل دولتی، نابودی اقتصادی در پی دارد. گروه اخیر فائق شد و ترکیبی از کنترل مستقیم و کلان اقتصادی، تقاضای اضافی و تورم را پائین آورد که ممکن است از افزایش فساد جلوگیری کرده باشد. در حال حاضر رشد، تمرکززدائی و و پیشرفت فن شناختی در مالکیت دولتی، با احتساب مالکیت دولتی و جمعی ادامه دارد که در واقع ۹۳درصد تولید صنعتی را در بر می گیرد.

بنگاه های دولتی چین از کنترل دولتی به شیوه شوروی بسیار فاصله گرفته اند.

با این همه تفویض اختیار و مسئولیت مدیریتی از دولت به مدیران بنگاه ها هنوز بسیار کم تر از میزان آن در شرکت های بزرگ و مدرن غربی است. دلایل آن انسانی و فن شناختی است. کارکنان بنگاه های دولتی از حقوق مالکیتی در کارهای خود بهره مند می شوند که در غرب نظیر ندارد و این حقوق را به آسانی نمی توان تقلیل داد. دلایل فن شناختی شامل وظیفه مشکل یافتن راه حل هایی است برای آنچه که در غرب«مسئله کارگزار اصولی» (Principal- agent) نامیده می شود. برای آن که دولت بدون آنکه کنترل را از دست بدهد به بنگاه ها تفویض اختیار کند نیاز به توسعه حسابرسی مدرن و دیگر سیستم های اطلاعاتی، تربیت مدیران با کفایت، و احداث تسهیلات کافی برای ارتباطات دور، رایانه، سفر و حمل و نقل است. به این دگرگونی ها یک شبه نمی توان دست یافت.

سند واقعی موفقیت مردم چین دلایل موجهی برای خرسندی از سیاست های اقتصادی دولت خود دارند. رشد ۱۰/۳ درصد در سال در تولید ناخالص داخلی در سالهای ۸۸-۱۹۸۰، بنابر گزارش توسعه جهان در سال ۱۹۹۰ «که بانک جهانی منتشر کرد، در آسیا بالاترین رقم بوده است. «برنامه توسعه سازمان ملل متحد» در گزارش توسعه انسانی سال ۱۹۹۱ چین را از لحاظ شاخص های توسعه انسانی در زمره کشورهای در «سطح میانی توسعه انسانی» قرار می دهد. در میان این شاخص ها، تولید ناخالص داخلی سرانه چین جای دارد که در سال ۱۹۸۸ براساس برابر قدرت خرید به ۲۴۷۰ دلا بالغ می شده است، که بیشتر از رقم بی معنای ۳۳۰دلار است که براساس نرخ ارز محاسبه می شود. محاسبات من نشان می دهد که تولید ناخالص داخلی سرانه چین در مناطق شهری به ۶هزار دلار بالغ می شود که این مناطق را در سطوح پائین کشورهای «بسیار توسعه یافته» جای می دهد.

بخش بزرگی از تولید شهری برای سرمایه گذاری و پرداخت یارانه به دهقانان در مناطق روستایی صرف می شود، خلاف این باور رایج که روستا به شهر یارانه می پردازد.

مأخذ:

Gordon, M.J.China's pathto Market Socialism, Challenge, January- February,1992.

گفت وگوی نشاط با موسی غنی نژاد

جامعه در نهایت مشکلات اقتصادی خود را حل می کند

بخش پایانی

اشاره:
در بخش نخست گفت و گوی نشاط با موسی غنی نژاد موضوع مهم و گستردهٔ حوزه مالکیت خصوصی و شیوه توزیع در اقتصاد کشور مورد بررسی قرار گرفت و اینک بخش پایانی جایگاه ما در اقتصاد جهانی و نقش سرمایه گذاری خارجی در اقتصاد ایران محور گفت و گوی با غنی نژاد است.

گروه اقتصاد

نشاط: این مشکل و توجه بیش از حد به توزیع چه تأثیری بر اقتصاد ایران گذاشته و ما در حلقه های اقتصاد بین المللی در کجا قرار گرفته ایم؟

غنی نژاد: نقش عمدهٔ ما در اقتصاد بین المللی تاکنون از طریق نفت بوده است، آن هم نه از طریق صنعت نفت، بلکه از طریق تجارت نفت. در واقع ما نفت را صادر کرده ایم و فروخته ایم و در ازای آن کالاهایی را وارد کرده ایم. مشکل طرف های تجاری ایران در سطح بین المللی این نیست که سیستم ایران در داخل چگونه است؛ مشکل آنان منافع است. وقتی یک سرمایه گذار خارجی می خواهد در ایران سرمایه گذاری کند، اول به این فکر می کند که چگونه می تواند منافع خود را در ایران تأمین کند.

در چهل - پنجاه سال اخیر سرمایه گذاران خارجی در ضمن مطالعات خود دریافته اند که اگر سرمایه گذاری آنان در ایران از سوی دولت تضمین نشود خطرناک است. لذا در رژیم سابق هرگونه سرمایه گذاری خارجی در ایران با تضمین دولتی همراه بود. تضمین خود دولت، یا بانک ها، یا برخی از سازمان های دولتی.

اکنون نیز چنین است؛ فرض کنید طرف شرکت های اروپایی که قصد سرمایه گذاری در ایران دارند کیست؟ طرف آنان مردم یا بخش خصوصی نیست؛ زیرا آنان می بینند که مردم یا بخش خصوصی اصلاً شأن حقوقی ندارند و دارای موقعیتی نیستند که بتوان روی آنان حساب کرد. از این رو، وقتی ما تجارت خود را با دنیای خارج گسترده تر می کنیم، این امر به تقویت اقتصاد دولتی منتهی می شود؛ زیرا طرف خارجی فقط با دولت قرارداد می بندد.

در چهل - پنجاه سال اخیر سرمایه گذاران خارجی در ضمن مطالعات خود دریافته اند که اگر سرمایه گذاری آنان از سوی دولت تضمین نشود، خطرناک است

علی رغم این که دائماً از جذب سرمایه های خارجی یا جذب بخش خصوصی به کارهای تولیدی سخن گفته می شود، می بینیم که بخش خصوصی به کارهای اشتغال زا جلب نمی شود؛ همهٔ سرمایه گذاری ها در صنایع بزرگ، نفت، گاز، پتروشیمی، فولاد، انرژی، نیروگاه ها و... است. این امر اقتصاد دولتی را تقویت می کند و به اقتصاد ما و حل ما مشکل آن که نبودن بخش خصوصی است کمکی نمی کند.

نشاط: در سال گذشته قیمت نفت بسیار پایین آمد و دولت بخش عمدهٔ درآمدهای خود را بر مالیات ها و صادرات غیرنفتی متکی کرد. روند کاهش قیمت نفت و افزایش مالیات ها چه تأثیری بر اقتصاد ایران، به خصوص بخش خصوصی دارد؟

غنی نژاد: چون اقتصاد ما در گذشته مبتنی بر مدل عشیره ای و در صد سال اخیر مبتنی بر اقتصاد دولتی با شکل مدرن بوده است و چون منبع اصلی درآمد دولت، به ویژه درآمد ارزی آن، نفت بود، توسعهٔ اقتصادی ایران، خصوصاً در سی سال اخیر تحت تأثیر نوسان های قیمت نفت در بازارهای جهانی قرار گرفت. هرگاه قیمت نفت در بازار جهانی افزایش می یافت، اقتصاد ما نیز پس از دوره ای چندماهه، رشد داشت و واردات کالاهای نیمه ساخته و مواد اولیه و کمک به صنایع داخلی رونق گرفت و با تزریق و کمک و یارانه های دولتی، بخش صنایع و تولید و کشاورزی رشد کرده است. به محض این که قیمت نفت کاهش یافت تمام آن کمک ها و واردات دچار مشکل شد و نرخ رشد پایین آمد. این حاکی از بیماری اساسی در اقتصاد ما است. سرنوشت اقتصاد ما به عاملی بیرونی متکی شده که کاملاً از اختیار ما خارج شده است.

نشاط: برخی کارشناسان غربی پیش بینی کرده اند که اگر ایران نتواند تا سال ۲۰۰۵ میلادی فضایی برای ورود سرمایهٔ خارجی ایجاد کند، هرگونه قدرت مانور اقتصادی را از دست می دهد و کاملاً به بازار نفت متکی می شود و به بخش های دیگر نیز لطمه وارد می شود. با این روند، پیش بینی شما در مورد آینده اقتصاد کشور چیست؟

غنی نژاد: من خیلی به آینده بدبین نیستم. در اقتصاد می گویند هر انتخابی هزینه ای دارد و هر انتخابی دارای جوانب مثبت و منفی است. وقتی قیمت نفت پایین بیاید، مردم و حکومت و اقتصاد ما مجبور می شوند به سمت راه حل های مستقل از نفت بروند. این نکتهٔ مثبتی است؛ اما چون تداوم نمی یابد و به محض اینکه قیمت نفت دوباره بالا رود فراموش می شود، مسأله به صورت دوره ای تکرار می شود. در این زمینه ما یک استراتژی بلندمدت اقتصادی جهت قطع پیوند با قیمت نفت نداریم.

به هر حال، اعتقاد من این است که جامعه و اقتصاد جامعه، در نهایت مشکلات خود را حل می کند. این طور نیست که به صورت مکانیکی تحلیل بدهیم که اگر درآمدهای نفتی ما قطع شد، ایرانی ها از گرسنگی می میرند! در صورت وقوع چنین حادثه ای مشکلات راه حل های دیگری پیدا می کنند. ما باید این هوشیاری را داشته باشیم که بر سیر حوادث به صورت مثبت اثر گذاریم.

من معتقد نیستم که روزی ایران یا هر جامعهٔ دیگری از حل مشکلات خود عاجز می شود. مشکل، راه حل خود را ایجاد می کند. ولی نقش روشنفکرها و برنامه ریزان و سیاستمداران باید این باشد که بر سیر حوادث اثر مثبت گذارند و فقط به نظاره کردن ننشینند، یا تاثیر آن ها معکوس و منفی نباشد.

آنچه در ایران باید به آن توجه شود ترسیم استراتژی اقتصادی آینده براساس این دیدگاه است که درآمدهای نفتی قابل اعتماد و اتکا نیست و نمی توان روی آن حساب کرد؛ فقط وقتی که هست باید از آن استفاده کرد. باید مستقل از درآمد نفتی، استراتژی مناسبی برای اقتصاد ایران ترسیم شود. به نظر من این استراتژی باید بر ایجاد یک اقتصاد امروزی و مدرن مبتنی باشد؛ اقتصاد مبتنی بر مالکیت فردی و اقتصاد آزاد، و نظام آزاد مبادله.

نشاط: به عنوان آخرین سؤال، به نظر شما سرمایه گذاری خارجی تاچه اندازه می تواند بر اقتصاد ما نقش مؤثر داشته باشد؟

با روی کار آمدن دولت خاتمی روابط با اروپا بهتر شد و شرکت های نفتی با رغبت بیشتری برای سرمایه گذاری در ایران گام پیش نهادند.

غنی نژاد: سرمایه گذاری خارجی در شرایط فعلی می تواند نقش مثبتی داشته باشد؛ چون درآمدهای ارزی دولت کم شده و در سال های اخیر، به خصوص سال های جنگ، سرمایه گذاری کافی در بخش های اکتشاف و تولید انرژی، نفت و گاز در ایران صورت نگرفته، دولت نیز منابع کافی جهت سرمایه گذاری مستقل در این زمینه ها را ندارد. اگر دولت بخواهد مقدار ارز محدودی را که در اختیار دارد در صنایع مذکور سرمایه گذاری کند و از سرمایه گذاری خارجی چشم بپوشد، بخش های دیگری اقتصاد ما شدیداً تحت فشار قرار می گیرند.

بنابراین، بحث سرمایه گذاری خارجی که از زمان آقای هاشمی پیش آمد و دولت جدید نیز آن را دنبال کرد، امر مثبتی است و تنها راه حل کوتاه مدت برای اقتصاد ماست. البته لازمهٔ این سرمایه گذاری بهبود روابط سیاسی ایران با کشورهای خارجی است. دیدیم که وقتی با روی کار آمدن آقای خاتمی روابط با اروپا بهتر شد. شرکت های نفتی با رغبت بیشتری جهت سرمایه گذاری در ایران گام پیش نهادند.

مهاجرت وتحصیل

کانادا
کشور مهاجر نشین
آخرین اطلاعات از شرایط اقامت وتحصیل در کشور کانادا
بها ۱۶۰۰ تومان

تحصیلات عالی در پنج قاره دنیا
راه ورود شما به دانشگاهها در کشور های مختلف دنیا
بها ۱۸۰۰ تومان

راهیان نیوزلند
راه ورود شما به کشور نیوزلند
بها ۹۵۰ تومان

استرالیا
حاوی شرایط اقامت و تحصیل در کشور استرالیا (کشوری با مهاجرپذیری کاملا محدود)
بها: ۹۵۰ تومان

آگاهی شرط لازم و اساسی برای تصمیم گیری می باشد
جهت دریافت نشریات مبلغ آن را به حساب جاری ۱۹۵۷ بانک ملی شعبه خیابان ظهیرالاسلام تهران به نام جواد گلچین فر (قابل پرداخت در شعب بانک ملی سراسر کشور) واریز نموده و اصل فیش بانکی را به همراه نام و نشانی و عنوان نشریه درخواستی به نشانی تهران ص.پ ۱۸۴-۱۵۶۱۵ بفرستید.
جهت خرید مستقیم می توانید حضوراً به نشانی ذیل مراجعه فرمایید: تهران بزرگراه آفریقا بالاتر از بلوار ناهید شمارهٔ ۳۹ ساختمان مرکز تجارت ایران طبقه سوم اداری دفتر خدمات علمی کارآفرین جهان
تلفکس: ۲۰۱۰۶۲۴
۰۹۱۱۲۱۳۳۲۴۷ گلچین فر
۰۱۲۹

نقاشی

به بهانه انتشار کتاب «یک صد پرتره از سیمای پهلوان تختی»

آثار طراحی، نقاشی و گرافیک بهزاد شیشه‌گران

حضوری نمادین بر گستره هستی

علی اصغر قره باغی

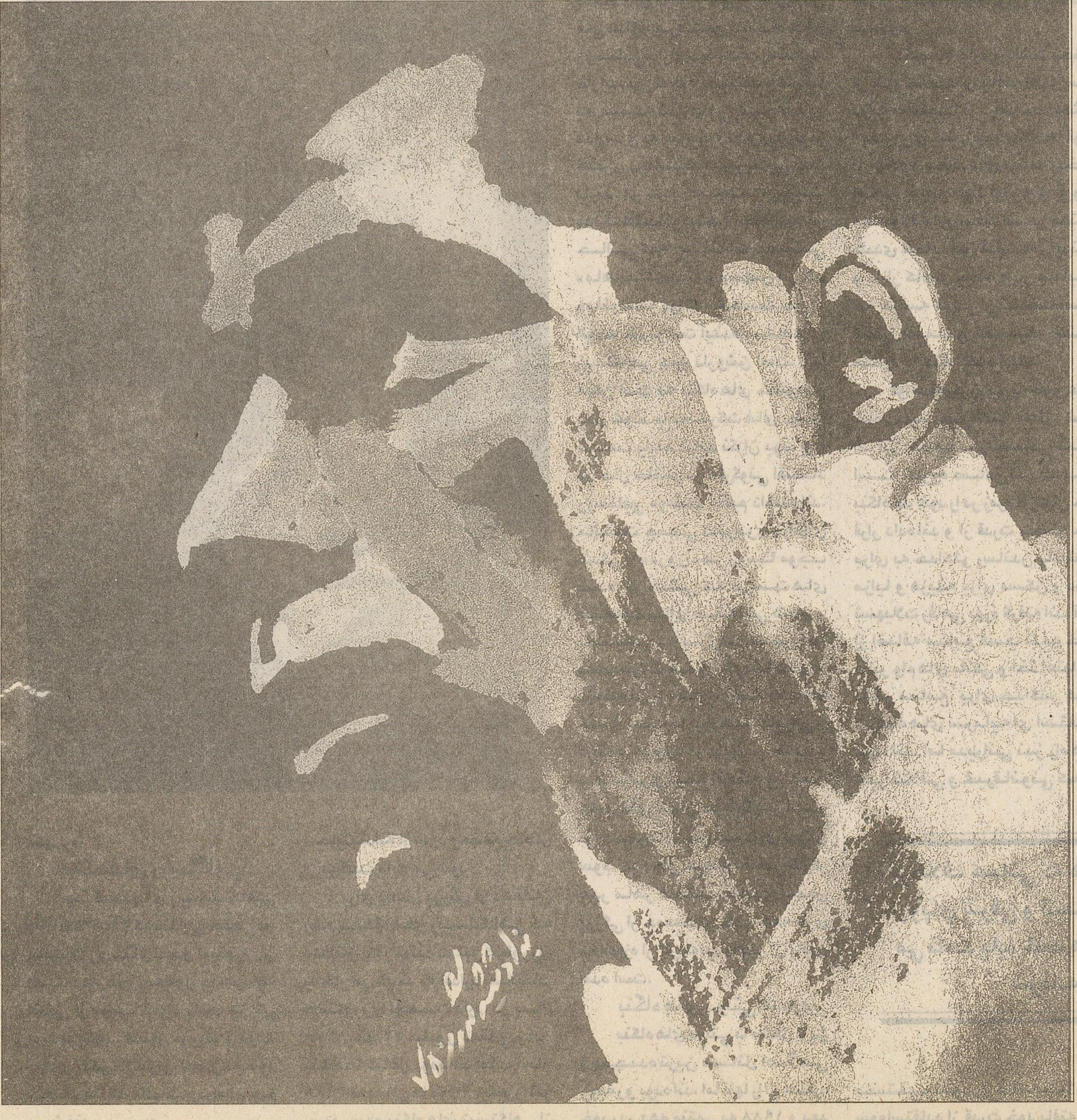

بهزاد شیشه گران در مقدمهٔ کتاب «یک صد پرتره از سیمای پهلوان تختی»، به این واقعیت اشاره می کند که در ایران، «چنان که باید»، به پرتره پرداخته نشده است.

پرتره (چهره نگاری) بر آمده از واژهٔ لاتین «**Pro-trahere**» به معنی «برکشیدن» است. اما باید در نظر داشت که آنچه درگذشته از این مفهوم برداشت می شده، بیش از آنکه معنای طراحی کردن و نقش زدن را داشته باشد، ناظر بر استخراج، برگزیدن و بیرون آوردن بوده است. یعنی بیرون کشیدن عصاره و چکیده، یعنی توانایی هنرمند در فشردن جوهره و گزیدهٔ مضامین انسانی. شاید توجه به ریشهٔ واژهٔ پرتره، پاسخی هم باشد به این پرسش که چرا چهره پردازی کاری است دشوار و چرا کمتر به آن پرداخته شده است.

اصولاً چهره پردازی دو شکل دارد؛ یکی تاریخی است و دیگری روایی. در چهره نگاری تاریخی، نقاش با دقت تمام ویژگی های چهره مضمون را نمایش می دهد. اما در روش دوم، چهره انسان فقط دستمایه آفرینش هنری را فراهم می آورد و به بهانه آن، شعری باتمام فضاها و روایت ها و خیال پردازی ها سروده می شود. پرتره نوع اول مفهوم آرکائیک (بازنمایی) را دارد، پیرو همان نظریه تقلید طبیعت و تداوم شیوه بیان گذشته در حراست از شباهت ها است. اما پرتره نوع دوم از نظریه حضور مضمون در اثر هنری پیروی می کند. در گذشته های دور، باور همگان این بود که قدیسان و شهیدان و قهرمانان در شمایل خود حضور دارند و دستی جادویی حضور آنان را تحقق بخشیده است. هنرمند، جادوگری بود که روح مضمون را در اثر هنری می دمید و عامل این جابه جایی به شمار می آمد. به سبب همین باور هم بود که در سیاست و مذهب بیزانسی به شکلی متعصبانه بر شمایل شکنی تأکید ورزیده می شد و هدف آن باطل کردن طلسم و جادوی هنرمند بود. شاید نیاز به گفتن نباشد که در روش دوم نیروی تصور هنرمند نقشی بزرگ ایفا می کند و در نهایت به مفهوم هنری «پرتره» نزدیک تر می شود.

شیشه گران در برخی از چهره هایی که از پهلوان تختی پرداخته روش دوم را برگزیده است و ناگزیر میان دو هویت کار می کند: یکی هویت مضمونی که قصد نمایش آن را دارد، و دیگری هویت طرحی که دست کار خود اوست. در فرایند این کار، هنرمند تشخیص و هویت خود را نیز باز می یابد و طیف گسترده ای از یافته ها و پژوهندگی های تکنیکی خود را هم به نمایش می گذارد. برای شیشه گران، طراحی نوعی کشف و شهود است. طرح او از بطن واقعیت زاده می شود واز آن توشه می گیرد. اما این را نیز تعهد خود شمرده است که برای بیان تجسمی خود از واقعیت فراتر برود. همین تعهد او را ناگزیر می کند تا در مضمون خود با دقت نگاه کند، جزئیات آن را در ذهن تشریح کند، گه گاه آن ها را تا حد نشانه و علامت کاهش دهد و باز از سر ضرورتی دراماتیک به هم بیامیزد. مدام دستمایه های خود را که چیزی جز عکس های رنگ ورو رفته قدیمی نیست می کاود و یافته ها را با آن چه در ژرفای ذهن و خاطرات او رسوب کرده است در می آمیزد. این مفردات سرانجام رابطه ای درونی و ارگانیک پیدا می کنند. اما همان گونه که از یک اثر هنری انتظار می رود شباهت ها را تابع تأثیر دراماتیک می کند. بیشتر درگیر فرایند طراحی است تا نمایش اثری تمامت یافته. می داند که هر خطی که بر کاغذ می کشد برای او تعهد می آفریند و سنگی است که با آن بنای هنر خود را می سازد. این را هم دریافته است که برای هستی بخشیدن به یک اثر هنری، تنها مضمون اصیل کافی نیست، زبانی محکم و فخیم و پرداخت شده نیز می طلبد.

به سبب هایی که بر شمردیم طرح هایی که شیشه گران از چهره تختی کشیده، در واقع چهرهٔ نقاشی خود او هم هست. در یکایک آن ها حضور نقاش و حرکت تند و شتاب زده قلم و به قول شاملو، «لرزش دست و دلش» هم پیداست. امروز دیگر جایگاه مطمئنی که نقاش سنتی از آنجا به مردم پیرامون خود می نگریست و آنان را نقاشی می کرد در هم فروریخته است. آن برج عاج اکنون به سلولی تنگ و تاریک مبدل شده است و هنرمند دیگر نمی تواند حاشیه نگار و کناره گزین باشد. زندگی امروز او را به میان مردم آورده، با زندگی آنان در آمیخته است و کمترین چشم داشتی که از او دارد این است که هنر او یک لالایی لطیف به قصد خواب کردن مردم نباشد. شیشه گران با مضمونی مردمی و برگرفته از مردم، برای مردم نقاشی می کند، نه برای گورستان موزه ها، دریافته است که برای مدرن بودن باید معاصر روزگار خود باشد.

حساسیت مدرن و اندیشهٔ معاصر بودن چیزی کاملاً تازه از هنرمند، طلب می کند و او را بر آن می دارد تا از دام چاله سنت های بازدارنده چهره نگاری متعارف که در میثاق های کهن لنگر انداخته است، رهایی یابد. تماشاگر امروز تابلوهای موزه ای و نگارخانه ای نمی خواهد. خواستار اثری است که از دیدگاه اجتماعی، چه در شکل و چه در محتوا و هدف، توجیه شدنی باشد و هنری که با مردم و خاطرات مشترک آنان در نیامیزد، معاصر و مدرن نخواهد بود. شیشه گران می خواهد با پرداختنی تازه به چهره ای آشنا، هم یک آرمان بزرگ را در هنر خود بپرورد و هم با نگرشی دیگر گونه، شکل نگرش عادت زده و در نهایت، روش زندگی مردم را دگرگون کند. این دگرگونی یک از اهداف کهن و قابل ستایش هنر مردمی بوده است و در واقع همان اندیشه ای است که «روان پالایی» ارسطو، و «پیشینگی گزینش»، در زیبایی شناسی افلاطون نیز به آن اشاره دارد.

از دیدگاه افلاطون، یک فراگذری پیچیده میان اثر هنری، مضمون هنر و تماشاگر وجود دارد و سبب می شود که چیزی در باطن و ژرفای اندیشه های انسانی پدیدار، یا دگرگون شود و تماشاگر تقریباً همانی شود که می بیند. از همین رهگذر هم هست که هنر مردم سالارانه (دموکراتیک) در بافت اجتماع تنیده می شود و در شکل بخشیدن به ساختار فرهنگی آن نقش ایفا می کند.

فرهنگ انسانی از یادآوری ها و به خاطر سپردن ها در متن فراموش کاری ها ساخته شده است و یکی از کارکردهای بارآور هنر آن است که انتقال فرهنگ و دست به دست گشتن تجربه های انسانی را میسر می سازد. شیشه گران با روشی که برای طراحی خود برگزیده در برابر هنجارهای مسلط هنر رسمی و آیینی مقاومت می کند. می خواهد پای جرف خود بایستد و مسئولیت آن چه را تصویر می کند بپذیرد. نه آن که آن را به گردن سنت و میثاق های هنری بیندازد. هم در این مفهوم است که هنر او برای نسل تازه آموزنده می شود، شکلی سیاسی – اجتماعی پیدا می کند که یکسره مستقل از مضمون و محتوا است.

شیشه گران با برگزیده چهره ای مردمی و آشنا، موضوعی دشوار برای خود مطرح کرده است. چرا که همیشه توان و مهارت هنرمند، خود را در سازمان دهی و ساخت و ساز تصویری، بویژه هنگامی که طراحی و نقاشی، یک مضمون و محتوای ثابت داشته باشد.

به رخ می کشد. به سبب همین دشواری، کاملا طبیعی است که شیشه گران در برخی از طرح های خود موفق نباشد. اما پیداست که برای پیروزی نهایی به این شکست ها نیاز داشته و گام به گام به حل موضوع نهایی نزدیک شده است. یکی از دلمشغولی های او ناپایداری و انعطاف پذیری ساختار بیرونی و درونی طرح هایی است که از چهرهٔ تختی کشیده است. طرح او ساختواره ای است که انگار در پیش چشم تماشاگر و هنگام نگریستن به آن شکل می گیرد و مجال بروز و جلوه گری پیدا می کند. به نظر می آید که طراح چهره ها تنها به فرایند آشکار شدن این ساختار می اندیشیده است و این احساس از آن جا مایه می گیرد که طراحی او تصویر کردن ساختار نیست. بلکه تجسم فرایند کشف ساختار است و طراح بیشتر به بیان دراماتیک و تأثیرگذار اثر خود اندیشیده است، تا به واقع نمایی آن. به نظر می آید که طراح هنگام هستی بخشیدن به طرح، در درون مضمون بوده و سبب ساز حالات و حرکات آن شده است. به همین سبب ها هم هست که تماشاگر این طرح ها به درستی نمی داند که به چهرهٔ پهلوانی آشنا نگاه می کند یا از درون او به زندگی امروز چشم دوخته است و ناظر از دست رفتگی های انسانی است.

شیشه گران به مضمونی پرداخته است که از سوی اجتماع ستایش می شود و به هر حال در اذهان مردم شکلی نمادین و آرمانی یافته است. برای نمایش چهره ای از این دست، طراح و نقاش ناگزیر از استیلیزه کردن ظاهر و آرمانی جلوه دادن مضمون است. اما شیشه گران با آن که دل بسته تصویر تختی است، او را آرمانی طراحی نمی کند تا بتواند یادمان هویت انسانی و مفهوم آرمان را به نمایش بگذارد. در طراحی چشم ها دقت بیشتری به کار می بندد. انگار می خواهد از راه چشم ها با انسانی که در درون طرح های اوست، ارتباط داشته باشد. امکانی که لب های فروبسته منکر آن است. اما در تمام طرح ها نگاه جهان پهلوان به «حضور دیگری» معطوف مانده است که در تصویر نیست. نگاه او یا به فرا سوی تماشاگر دوخته شده یا از میان او می گذرد. چشم ها دوردست ها و افقی را می کاود که می داند حامل پیامی نیست و بر دوش نگاه بار انتظاری را می کشد که هرگز برآورده نشد. با این همه با شکیبایی تمام به خط سیر و نهایت اندیشه های خود چشم دوخته است و در چهره او آن قدر غم هست که به آسانی بتواند نقش قهرمانی دردمند را در یک تراژدی یونانی ایفا کند. این همان افقی است که نه تنها طراح این آثار، که بسیاری از هنرمندان دیگر هم به آن نگریسته اند و راه خود را در مسیر همین افق یافته اند و در همین زندگی است که خود و هنر خود را ساخته اند. شیشه گران بیشتر طرح های خود را با یک رنگ تیرهٔ مسلط نشان می دهد.

تیرگی ها نماد آگاهی از جنبه های تاریک زندگی و ابعاد تیرهٔ هستی است. نشانه نوعی زندگی تراژیک است، از آن گونه که نسل او همواره شاهد آن بوده و آن را تجربه کرده است. شیشه گران هم مانند برخی از نقاشان دیگر که به مضامین سیاسی – اجتماعی می پردازند، در سکوتی یادمان گونه راوی این واقعیت است که ما شاهد یک رویداد تاریخی خاص نیستیم بلکه به نظاره یک تکرار ابدی و بخشی از یک آئین وحشتناک و اجتناب ناپذیر جهان امروز ایستاده ایم.

مجموعه طرح های شیشه گران یک بار دیگر این واقعیت را فراروی تماشاگر می گذارد که دگردیسی، اتفاقی و از سر تصادف نیست، قانونی است که همواره بر زندگی انسان حکم رانده است. این که گفته اند انسان های بزرگ نمی میرند، از آن روست که همواره در هنر و اندیشه نسل های بعد زیسته اند و مرگ ناتوان تر از آن بوده است که صدای هنر را خفه کند. هنر با وجود سکون و سکوت، همواره پژواکی بزرگ داشته است و با تکرار خود، با زبانی که هر دم تغییر می یابد و کهنگی نمی پذیرد، یاد انسان ها را زنده نگه می دارد. فریادی که در نقاشی امروز دیده می شود، پژواک همان فریادی است که «گویا»، نقاش اسپانیای، از دهان «تیرباران شدگان سوم ماه مه» سرداد و آن خود، پژواک فریادی بود که بسی پیش از آن فرزند «ساتورن» سر داده بود.

مجموعه ای که شیشه گران از طرح های تختی فراهم آورده با همهٔ زیبایی، شکلی از فروتنانه ترین بزرگداشت ها است و بی تردید همان چیزی است که جهان پهلوان می خواست. هر یک از خطها و فرم های این مجموعه و سلوک اندوهگین آن ها در کنار یکدیگر، نت های ملودی محزونی است که موسیقی اسطوره تختی را هستی داده است. تماشاگری که پرداختن هنرمندانه به چهرهٔ انسانی فروتن را به صد شکل پیش رو دارد، بی گمان به این واقعیت هم خواهد اندیشید که: ققنوسی که بخواهد از خاکستر خود برخیزد، باید نخست در آتش خود بسوزد.

یک پاسخ

به سوی درکی جدید از واژهٔ هنر

نگاهی به مقاله شاهکارهای فوری

علی محمد طباطبایی *

آیا می توان برای واژهٔ هنر معنی مناسبی یافت که نزد همهٔ هنرمندان قابل قبول باشد؟

بسیاری از هنرمندان متفکر و نقدنویسان و کسانی که در حوزهٔ فلسفهٔ هنر می اندیشند و مطلب می نویسند غالباً هنر را به گونه‌ای تعریف می کنند که چه بسا بسیاری دیگر از همکاران با نظر آنان نمی توانند موافق باشند و پیوسته بخش عظیمی از ساخته های هنرمندان در بیرون از دایرهٔ ارزش هنری آنان قرار می گیرد. سؤالی که پیش می آید این است که چگونه می توان ثابت کرد کدام یک از این همه تعاریف هنر، درست تر از بقیه است و به نحو شایسته تری ماهیت و واقعیت هنر را می نمایاند؟ سؤال دیگر این که چگونه می توانیم راه و روشی برای یافتن معنی «هنر ناب و واقعی» پیدا کرده و برای واژهٔ «هنر» تعریف یا معنی مناسبی بیابیم؟

امروز بسیاری از صاحب نظران امور سیاست معتقد هستند که بر خلاف دوران گذشته که سؤال کلیدی سیاست و حکومت «چه کسی باید حکومت کند؟» بود باید به این مطلب بپردازیم که «کدام روش از حکومت را برگزینیم تا دچار صدمات کم تری گردیم؟». ظاهراً برای اولین بار «کاریل ریموند پوپر» این نظریه را در کتاب «جامعه باز» مطرح کرد. من نیز معتقدم که سؤال کلیدی هنر، یعنی «معنی هنر چیست؟» یا «هنر واقعی چگونه باید باشد؟» از ابتدای مطرح شدن سؤال درستی نبوده است. در جامعهٔ خواهان تساهل و مدارای امروزه، باید این سؤال را مطرح کنیم که با چه روش هایی می توان دمکراسی را به عالم هنر راه دهیم و چگونه می توانیم ازتنگ نظری در داوری هنر بپرهیزیم. پاسخ به سؤال «هنر چیست؟» ناچار به نظریانی از قبیل هدف هنر این نیست، بلکه...» یا «امروز هنر نباید بدین گونه باشد» و همچنین «تماشاگر امروز دیگر نمی خواهد...» منجر می شود. یعنی شخصی منفرد به خود حق می دهد که با معنی کردن واژه «هنر» و با ادعای یافتن معنی اصلی این واژه نظرهای شخصی خود را به نام «هنر کلی» جابزند و جمع کثیری از هنرمندان را از عالم هنر به بهانهٔ قرار نگرفتن در محدودهٔ معنی او از «هنرمندبودن» محروم کند.

در این روش فرض می شود که پاسخ سؤال «هنر چیست»؟ به نظرهای شخصی و سلیقه ای افراد بستگی ندارد. همان طور که هر کس نمی تواند به دلخواه «نیروی جاذبه» را تعریف کند، هنر را نیز نمی توان به میل و نظر شخصی معنی کرده و همان گونه که نیروی جاذبه بیشتر از یک تعریف نمی تواند داشته باشد، برای واژهٔ هنر نیز یک تعریف یکتا و واحد برای تمامی تاریخ بشر بیشتر نمی توان در نظر گرفت. از نظر این افراد هنر فقط و فقط یک تعریف کلی دارد و تمام اصل قضیه هم این است که چگونه می توانیم به آن معنی اصلی دسترسی یابیم که البته برای چنین دسترسی همان طور که اشاره شد، احتیاج چندانی به مراجعهٔ مستقیم به خود آثار هنری نداریم (به همین نحو به آیین ها، فرهنگ ها و سنت های آن عصر و دوره) زیرا آنچه اصل است «ذهن هنری» سازنده «هنر» است نه خود اثر هنری.

در این روش باید چیزی به نام «هنر ناب» وجود داشته باشد که سایر آثار به ظاهر هنری را از آن معنی ناب جدا کند و حق را به حقدار برساند. اندیشمندان و هنرشناسانی با چنین تفکرها فقط برای بخش بسیار کوچکی از آثار هنری لفظ «هنر» را شایسته می دانند. شاید بتوان این نوع نگرش به معنی یابی برای واژه هایی از فرهنگ انسانی را «نگرش اصالت ماهیتی» نام گذارد. زیرا در چنین طرز تفکری فرض براین است که برای رسیدن به صحیح ترین تعریف هنر باید «ماهیت هنر» را یافت و این کار نیز صرفاً از دست فلاسفه ساخته است و البته نه هر فیلسوفی.

اگر «هنر» تعریف شود، ماهیت آن هم بر همگان روشن می شود. برای تعریف هم احتیاج به فلسفه داریم نه مشاهدهٔ خود اثر هنری، زیرا آن اثر هنری خود ساختهٔ ذهن و نه دست هنرمند است و به خودی خود چیزی بما نمی گوید (مقایسه کنید با نظرهای سطحی برعلیه بت پرستی، جایی که بت نه نمادی از خدا، بلکه خود خدا تصور می شود). بنابراین باید به تعریف «کلی» از هنر رسید «و هنر کلی» را تعریف کرد. آن گاه می توان با مقایسهٔ این تعریف با هر اثر هنری از هنری بودن یا نبودن آن اطمینان حاصل کرد. واضح است که طرفداران چنین نظریه ای در مشخص کردن کار هنری از غیرهنری سختگیری بسیار به کار می برند و از نظر آنان حتی بخش اعظم آثار معروف هنری درون موزه ها نیز چندان نزدیک به «هنر ناب» نیستند. البته آن هم بدون این که بتوانند به ما ملاک های کاملاً روشن و عینی نشان بدهند، همچون ملاک هایی که در تحقیقات علمی به کار می آید.

اما راه بیرون رفت از این مشکل چیست؟ از مشکلی که دایرهٔ انتخاب آثار تجسمی و غیره را بسیار تنگ می کند و معتقد است بخش اعظم کارهای به انجام رسیده یا تقلیدی است از هنرمندان دوره های بسیار گذشته یا تقلیدی است از هنرمندان معاصر یا تجربه های خاصی که هنوز با «هنر» فاصلهٔ زیادی دارند و مقاله شاهکاری های فوری به قلم علی اصغر قره باغی که در روزنامه نشاط شماره ۵ در همین صفحه به چاپ رسید. آنچه اصلا روشن نیست، ملاک های چنین طرز تفکری است. زیرا در تعاریف کلی ازهنر هیچ گونه ملاکی به ما داده نمی شود. مثلا این تعریف را در نظر بگیریم: «هنر نباید تقلیدی باشد» یا «هنر باید به درون طبیعت اشیأ نفوذ کند» «یا هنر باید نادیده ها را بنماید». اشکال کار این گونه ملاک های ذهنی این است که هرکس می تواند به میل خود آنها را تعبیر کند. همان گونه که در بسیاری از تعاریف کلی از «آزادی بیان و عقیده» می توان هر سخنی را به خارج شدن از چارچوب ها و قوانین محکوم کرد در تعریف کلی از هنر نیز ملاک ها و چارچوب ها بر ما روشن و معلوم نیستند و فقط دایرهٔ تنگ خواص هستند که می توانند تشخیص بدهند کدام کار «هنر» است و کدام نیست. در چنین طرز تفکری «اصالت مراجع و ثقات » به بدترین و شدیدترین وجهی بازتاب واقعی می یابد. اگر هنرمندی مورد توجه بخش زیادی از مردم قرار گیرد، محکوم به پوپولیستی بودن و بازاری بودن می شود و اگر حضرات هم کار مدرن بعضی جوانان را دوست ندارند، آنان را به راحتی محکوم به تقلید از نقاشان غربی می کنند اما حتی یک نفر از این بزرگان نیست که با ملاک های کاملاً روشن به همین جوانان مخاطب خود توضیح دهد که کار واقعاً هنری، دقیقاً چیست و چگونه باید باشد. علت این است که نه هنر به راستی «نابی» وجود دارد و نه می توان معنی کاملا دقیقی برای هنر یافت، زیرا ما آنچه که نداریم «هنر کلی» است. معنی «هنر» همچنون معانی و تعاریف تمامی واژه های فرهنگی بشر از قبل معین نشده است. هیچ دلیلی وجود ندارد که آنچه از نظر افلاطون یا ارسطو «هنر» بود، امروز هم معتبر باشد.

افلاطون تصور می کرد برای هر واژه ای که می شناسیم یک نمونهٔ اولیه ناب نزد خداوند موجود است ما نیز چون مخلوق خداوند هستیم، فقط کافی است که با روش های صحیح معنی اصلی آن واژه را که خداوند در ذهن ما جاسازی کرده است به خاطر آوریم. بنابراین ما چیز معینی بنام «هنر» نداریم تاتعریف دقیق آن مشخص باشد. بلکه ما باید بر حسب کارهای هنری زمانه مان یا طبق سلیقه خود و برای دوره زمانی که در آن زندگی می کنیم (بدون در نظر گرفتن ملاک های به اصطلاح هگلی و تاریخی و ارزش های «اصالت تاریخی» بلکه صرفاً براساس قریحه و ذوق) تصور مناسبی از «اثر هنری» بسازیم، بدون آن که معتقد باشیم تنها تصور صحیح همین است که ما به آن رسیده ایم. بلکه باید برای ارزش های هنری دیگران نیز حقی قائل شویم. بنابراین چه بهتر از این که «تصور یا ارزش های ما از هنر» به قدری وسعت داشته باشد که بخش بسیار بیشتری از آثار هنرمندان را در بر گیرد.

بنابراین راه دیگر و اصولی تر و حتی انسانی تر آن است که به دنبال مطرح ساختن هیچ تعریف معینی از «هنر» نباشیم، زیرا بالاخره هر تعریفی محدود است وبخشی از آثار ظاهراً هنری بدون جایگاه خواهند ماند.

اگر به جای ملاک «هنری بودن» «از میزان متعارف» سلیقهٔ شخصی افراد استفاده کنیم مطمئناً باعث می شویم که هنرمندان به یکدیگر نزدیک تر شوند و هر کس ضمن اصیل دانستن کار خود برای کار دیگران نیز اصالتی قائل شود. در چنین طرز تفکری از کار هنری و غیر هنری صحبت نمی شود. بلکه از آنچه من می پسندم یا آنچه برایم جالب نیست گفت و گو می شود و مسلماً آنچه من نپسندم بسیاری دیگر هستند که آن اثر را خواهند پسندید.

* عضو هیأت مدیره انجمن هنرهای تجسمی گرگان

راه درازخانه
آفرین رمان دانیل استیل
و پرفروشترین کتاب آمریکا در ماه مه سال ۱۹۹۸ با ترجمه لیلی کریمان منتشر شد
... پدر جوکانرز باید انتخاب کند:
کسوت کشیشی یا عشق به گابریلا؟!...
مرکز پخش مستقیم: زیرپل سیدخندان، دفترپستی شهیدفلاحی
پوریا کتاب: ۶۴۰۳۵۱۶
فروش در کلیه کتابفروشیهای معتبر

عکاسی

دیداری کوتاه با اشتفان موسس

صیاد، ماهی گیر یا عکاس چهره‌ها

ترجمه: میراندا معاونی

منبع: مجله فوکوس

«اشتفان موسس» **Stefan†Moses** یکی از بزرگترین هنرمندان در حرفه عکاسی به حساب می آید و از این روی او را به عنوان «صخره عکاسی آلمان» می شناسند.

وضعیت کنجکاوانه ای که موسس در عرصه عکاسی از چهره ها دارد، حتی با رسیدن به سن بازنشستگی در موسس آرام نگرفت. او با انتشار آلبوم جدیدی از کارهای خود در سن ۷۰ سالگی، در مقدمه کتاب به نکته ای اشاره می کند که جالب است.

او می نویسد: «هر انسانی تشکیل دهنده جامعه کوچکی است». اگرچه قدیمی ترین عکس های آلبوم، محصول سال ۱۹۴۹ هستند، اما بخش اصلی آن به تصاویری مربوط به سال های ۱۹۹۸ و زمانی که اشتفان موسس به عنوان عضو آکادمی هنرهای زیبای بایرن به این حرفه مشغول بوده، اختصاص دارد. نویسندگان، پیانیست ها، رهبران ارکستر، معماران و نقاشان ... اشخاصی بوده اند که موسس از چهره های آنان عکس برداشت. او با نشاندن عده ای از این هنرمندان در مقابل آینه و دادن دکمه خودکار دوربین به دست آنان به نوعی این اشخاص را به مکالمه دو نفری با خود وادار می کرده است. بدین ترتیب این عکاسی با گفت وگوی دونفری همراه با تعمقی در خود انجام می گرفت و تحقیقی گاه مسخره آمیز، جدی و گاه نگران کننده را درباره شخصیت این افراد درباره خود، الزام آور می ساخت.

به عنوان مثال روزی «موسس» از «ویکوفون آلیاس لوریوت» خواست تا او نیز چنین کاری کند زمانی که آلیاس در اتاق تنها بود و دکمه دوربین را در دست داشت با خود فکر کرد: «چرا من باید اینجا بنشینم؟ چرا باید از خود عکس بگیرم؟ خود رامسخره نکرده ام؟» و از این گونه فکرها.

جی.ا.ایزن ورت، یکی از تاریخ نویسان آلمانی در باره اشتفان موسس چنین نوشته است: «او یک شکارچی و ماهی گیری با یک دوربین است».

متخصصان حمل و نقل :

قواعد ترافیک، فانتزی نیستند

چهارمین کنفرانس مهندسی ترافیک ایران دیروز با هدف آشناکردن مردم به امور حمل ونقل و ترافیک، کاهش میزان تصادفات و آلودگی محیط زیست در تهران آغاز به کار کرد.

در مراسم گشایش این کنفرانس موسوی لاری وزیر کشور در سخنانی با تأکید بر اهمیت مسأله حرکت گفت: «محور اصلی این همایش حرکت است و نتایج این گردهمایی می تواند الگویی برای گروه های دیگر، که به نحوی با حرکت در جامعه سروکار دارند، باشد».

وزیر کشور همچنین گفت: «این گردهمایی باید هدف سهل کردن حرکت و کاهش ضایعات در همه زمینه ها را دنبال کند».

وی حضور شوراها را برای یاری رساندن به نیروی انتظامی و راهنمایی و رانندگی، در جهت حل مشکلات شهری و حمل و نقل مؤثر خواند.

مهندس سیدحمید موسوی سیادت، معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران در این همایش گفت: «اختصاص دادن ۵۰۰ دستگاه خودرو به ناوگان حمل و نقل عمومی تهران و افتتاح مترو و بخش ویژه کنفرانس در عرصه مهندسی ترافیک اتفاق مهمی است».

محسن هاشمی، مدیرعامل شرکت متروی تهران نیز اعلام کرد که ۱۶ اسفند امسال اولین قطار برقی سریع السیر ۲ طبقه در سه ایستگاه راه اندازی می شود.

وی در ادامه مشکلات متروی تهران را، بیشتر مشکلات سیاسی خواند و گفت: «وقتی دولت از شرکت مترو حمایت کرد و مشکلات اجرایی حل شد، دیدید که کارها بخوبی پیش رفت».

هاشمی افزود: «ساخت مترو از صورت پیمانکاری خارج شده است و به یک شرکت مهندسی تبدیل شده است که حدود ۲۵۰۰ کارمند دارد. شرکت مترو در حال آماده سازی ۵۰ کیلومتر مسیر با ۲۵ ایستگاه و نصب تجهیزات است. تجهیزات ۴۰ کیلومتر از این مسیر نصب شده است، و براساس برآوردها هر شش ماه یکبار ۴ ایستگاه اضافه می شود».

وی در باره میزان خرید خارجی تجهیزات گفت: «امکانات ساخت ۴۰ درصد تجهیزات در داخل کشور وجود دارد ولی با سیاست های ارزی و ریالی کنونی، مدیران مجبور به خرید خارجی هستند».

در حاشیهٔ این کنفرانس نمایشگاهی با حدود ۳۰ غرفه از سوی زیر مجموعه های مهندسی ترافیک برگزار شده است. بخشی از این غرفه ها اطلاع رسانی و مطبوعات را در برمی گیرد و بخشی دیگر آن مربوط به تولیدات صنعتی حمل و نقل است.

قابل ذکر است که در این نمایشگاه ادارهٔ راهنمایی و رانندگی در غرفه ویژهٔ خود حضور نداشت. دبیر اجرایی نمایشگاه بااظهار رضایت از وضعیت کنفرانس به خبرنگار ما گفت: باتوجه به اهمیت فوق العاده موضوع ترافیک، استفاده از نظرات متخصصین و مسؤولین آگاه و تبادل نظر میان آنان ضروری است.

وی با اشاره به آمار تکان دهنده ۱۰/۰۰۰ قربانی سوانح رانندگی گفت: «در این نشست سعی بر این است که نصب تابلوهای اطلاع رسانی و مسیریابی، نصب کمربند ایمنی در خودروها از حالت فانتزی و شعاری خارج شود و شکل قانونی بگیرد».

وی در بارهٔ علت خالی بودن غرفه ادارهٔ راهنمایی و رانندگی اظهار بی اطلاعی کرد.

چهارمین کنفرانس مهندسی ترافیک ایران با همکاری شش وزارتخانه و چندین سازمان و مرکزعلمی، تحقیقاتی و اجرایی تا پنج شنبه در مرکز آفرینش های فرهنگی و هنری کودکان و نوجوانان واقع در خیابان حجاب ادامه دارد.

کوتاه اجتماعی

آموزش بهداشت روان در مدارس شاهد

مدارس شاهد موظف به انجام برنامه های آموزشی بهداشت روان و معاینه های ماهانه و سالانه شدند.

به گزارش روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش، اجرای طرح تشکل های گروهی بهداشتیاران مدارس، آموزش بهداشت به دانش آموزان، نظارت بر نحوه عرضه و توزیع مواد غذایی در مدرسه از دیگر مواردی است که مدارس شاهد در طول سال تحصیلی باید به اجرای آن بپردازند.

براساس همین بخشنامه، برنامه ریزی های لازم برای آموزش بهداشت روان در جهت عزت نفس و افزایش توانمندی های روانی، اجتماعی و ارتقای ظرفیت روانی دانش آموزان شاهد انجام شود.

در حال حاضر، ۶۷هزار و ۲۴۱ نفر دانش آموز شاهد شامل فرزندان شهدا، مفقودان، اسرا و جانبازان ۷۰ درصد به بالا در طرح های نیمه متمرکز و پراکندهٔ شاهد مشغول به تحصیل هستند.

بازارهای روز غیرقانونی است

برپایی بازارهای روز و مراکز عرضه مستقیم کالا، در مناطق شهر تهران، غیرقانونی است.

مهندس محمدحقانی، معاون خدمات شهری شهرداری تهران با بیان این مطلب گفت: «شهرداری های مناطق، نباید به این مکان ها، اجازه فعالیت دهند و در صورت فعالیت نیز، باید آنها را جمع آوری کنند.»

وی افزود: «شهرداری تهران با توجه به سودجویی از شهروندان در این مکان، با مجریان و برگزار کنندگان آن ها در مناطق بیست گانه این شهر به طور قانونی برخورد خواهدکرد.»

مهندس حقانی با تاکید بر نظارت ستاد تعزیرات حکومتی بر نحوه قیمت گذاری و چگونگی توزیع کالا، برپایی هر گونه بازار، تحت هر عنوان از جمله بازارهای روز را مغایر با سیاست رقابت سالم، اعلام کرد.

مشمولان فراری قبل از بهمن ۷۵ عفو شدند

پنجاه و هشتی ها به خدمت فراخوانده شدند

تمامی مشمولانی که تا تاریخ ۲۹ بهمن سال ۱۳۷۵ از خدمت نظام وظیفه عمومی فرار کرده اند، عفو شدند.

سرتیپ محمدباقر خوشنویسان معاون نیروی انسانی ستاد کل نیروهای مسلح روز گذشته، با بیان این مطلب، گفت: این مشمولان بعد از مراجعه به یگان مربوطه و بعد از تسویه حساب، مجاز به خرید و یا ادامه دوران خدمت خود هستند.

وی افزود: در پی دستور فرماندهی کل قوا برای رفع موانع اجرای طرح معافیت درقبال اخذ وجه، کسانی که پنج سال از زمان سربازی آنان سپری شده و همچنین مشمولان متأهل برای خرید خدمت خود نیازی به طی دوره آموزش نظامی ندارند.

سرتیپ خوشنویسان افزود: آموزش نظامی بقیه مشمولان درقبال اخذ وجه برابر دستورالعمل به صورت مختصر در مدت دو تا سه هفته انجام می شود.

معاون نیروی انسانی ستاد کل نیروهای مسلح گفت: مشمولان دیپلم و زیر دیپلم از سن ۲۴ سالگی، فوق دیپلم ۲۶ سالگی، لیسانس ۲۸ سالگی، فوق لیسانس ۳۰ سالگی و دکتری از ۳۲ سالگی پس از پرداخت وجوه تعیین شده و بدون طی دوره آموزش نظامی از خدمت دوره ضرورت معاف می شوند.

معاون نیروی انسانی ستاد کل نیروهای مسلح همچنین گفت: به زودی طرح تقسیط وجوه تعیین شده برای معافیت از انجام خدمت نظام وظیفه عمومی از سوی ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و ابلاغ می شود.

وی افزود: از این تاریخ به بعد مشمولان موضوع مقررات «دو برادری» می توانند با پرداخت وجوه تعیین شده، از انجام خدمت ضرورت معاف شوند.

تیمسار خوشنویسان گفت: به این ترتیب معافیت مربوط به مقررات دو برادری به شکل قبلی متوقف می شود و کسانی که در شمول مقررات فوق هستند فقط با پرداخت وجوه تعیین شده از انجام دوره ضرورت معاف می شوند در غیر این صورت سرباز شناخته می شوند.

پیش از این در قانون معافیت، با انجام خدمت یکی از دو برادر، برادر دیگر از انجام خدمت نظام وظیفه بدون پرداخت وجه معاف می شد.

فراخوان پنجاه و هشتی ها

متولدان ۱۳۳۸ تا پایان سال ۱۳۵۸ به خدمت نظام وظیفه فراخوانده شدند.

معاونت وظیفه عمومی نیروی انتظامی دیروز در اطلاعیه ای از مشمولان دیپلم عادی غایب و غیرغایب خواست با در دست داشتن دفترچه آماده به خدمت به بخش های وظیفه عمومی شهرستان های تابع مراجعه کنند.

همچنین از مشمولانی که دفترچه آماده به خدمت اسفند ماه امسال را در دست دارند خواسته شده است، به بخش های وظیفه عمومی مراجعه نکنند.

ساخت و سازهای شمال تهران، آینده بدون آب آشامیدنی

شرکت آب و فاضلاب شمیرانات آب واحدهای خارج از محدوده شبکه شهری را تامین نمی کند.

مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب شهرستان شمیرانات، دیروز با اشاره به رشد روز افزون واحدهای مسکونی در مناطق شمالی شهر گفت: «هم اکنون این شرکت می تواند بناهای تا ارتفاع ۱۷۰۰ متری را از نظر آب تامین کند در حالی که برخی از ساخت و سازها در ارتفاع دو هزار متری انجام می شود.»

به گزارش ایرنا، عبدالمحمودرحیمی به افرادی که قصد خانه سازی در محدوده های شمالی شهر تهران را دارند، توصیه کرد برای اطمینان از دسترسی به آب آشامیدنی به شرکت آب و فاضلاب مراجعه کنند.

وی گفت: «میزان مصرف سرانه آب در کشورهای اروپایی بین ۱۲۰ تا ۱۵۰ لیتر است. در حالی که این میزان در تهران بیش از ۳۰۰ لیتر است.»

مشکلات ناشی از محاکمه مسئولان شهرداری تهران باعث ساخت و سازهای بی رویه و نامنظمی در حاشیه محدوده تهران شده است. این گونه ساخت و سازها بویژه در مناطقی که به طور سنتی مشکلاتی از جمله آب آشامیدنی دارند بیشتر دست و پا گیر است.

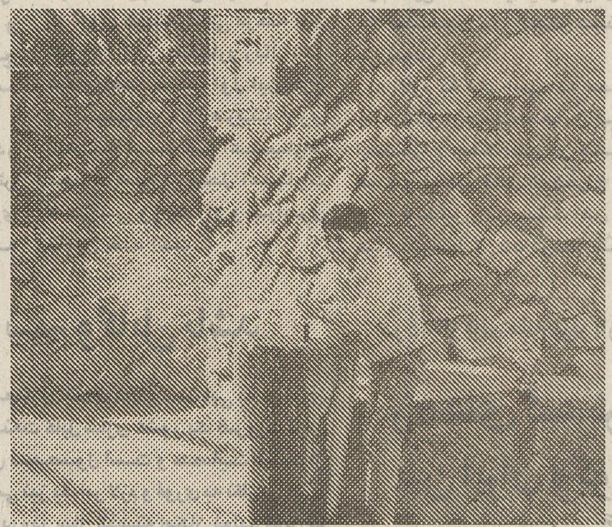

گزارش آب و هوا و راههای کشور

وداع سرد با زمستان

در حالی که کمتر از ۲۰ روز به پایان زمستان باقی است، تغییر ناگهانی دما و بارندگی شدید بسیاری از هموطنان ما را غافلگیر کرد.

وزارت راه و ترابری دراطلاعیه دیروز خود وضع راه های کشور را چنین اعلام کرد: با توجه به احتمال افزایش بارندگی و لغزنده بودن سطح راه ها در مناطق کوهستانی و مرتفع، به رانندگان توصیه می شود در محورهای کوهستانی با احتیاط کامل رانندگی کنند.

مرکز اطلاعات راه های کشور در اطلاعیه خود آورده است بارش برف و باران در استان های کردستان، همدان، مرکزی، لرستان، اصفهان، چهارمحال و بختیاری، کهکیلویه و بویراحمد، فارس، قزوین و محورهای کرج به چالوس، هراز و فیروزکوه در استان تهران همچنان ادامه دارد.

این مرکز اعلام کرد در حال حاضر کلیه محورهای ارتباطی اصلی کشور باز و عبور و مرور در آنها جریان دارد.

کهکیلویه و بویراحمد

بارش باران درکهکیلویه و بویراحمد که از صبح شنبه آغاز شده است و تا سه شنبه ادامه یافت باعث طغیان پنج رودخانه در این استان شد.

یک کارشناس اداره کل هواشناسی کهکیلویه و بویراحمد گفت: براثر این بارندگی که به صورت متناوب ادامه داشته، آب رودخانه های بشار، خرسان، مارون، زهره و طغار بالا آمده است.

فرماندار شهرستان کهکیلویه گفت: سیل، ارتباط زمینی ۹۰ روستا را روز سه شنبه در دهستان های سرفاریاب و پشته زیلایی ازتوابع این شهرستان قطع کرد.

فرماندار کهکیلویه گفت: براثر جریان سیل تعدادی از دام روستاییان و عشایر تلف شد.

کیش : توقف شناورها

وزش باد شدید همراه با بارندگی مداوم در کیش، سه شنبه دیروز باعث توقف شناورهای مسافربری وباری از کیش به بندرلنگه، چارک و دبی شد.

این پدیده های جوی که از ۴۸ ساعت گذشته تا دیروز سه شنبه در این منطقه رخ داده، به مواج شدن دریا انجامید و حمل مسافر را از کیش به نقاط مختلف با مشکل مواجه کرد.

کاشان : باران و قطع برق

بارش متناوب وبی وقفه باران طی دوشنبه شب و نیمروز دیروز سه شنبه زندگی عادی را درخطه کویری کاشان مختل کرد.

بارش باران دراین مدت سبب آبگرفتگی برخی معابر و خیابان های اصلی، کندی تردد در محورهای ارتباطی، قطع برق برخی منازل و نیز افزایش تعداد تصادفات رانندگی درکاشان شد.

همچنین برودت هوا سبب بارش برف در دامنه کوه های اطراف شهرستان کاشان شده است.

سیلاب در فارس

در پی بارش شدید باران چند روز گذشته در فارس و جاری شدن سیلاب اهالی تعدادی از روستاهای این منطقه در محاصره سیلاب قرار گرفتند.

براثر بارندگی های شدید همچنین مدارس برخی از مناطق فارس تعطیل و ارتباط برخی مناطق روستایی نیز قطع شد.

به گفته رئیس ستاد حوادث غیرمترقبه در فارس هم اکنون امکان استفاده از چرخبال به دلیل شرایط نامساعد جوی میسر نیست.

دزفول؛ سیلاب در شهر و خانه ها

مسؤول ستاد حوادث غیرمترقبه دزفول گفت: بارندگی شدید طی روزهای یکشنبه و دوشنبه هفته جاری در دزفول باعث جاری شدن سیلاب در سطح شهر و آبگرفتگی ۸۰۵ واحد مسکونی و تجاری شد.

وی به خبرنگار ما گفت: مأموران شهرداری ازروز دوشنبه تاکنون درحال تخلیه آب منازل به وسیله دستگاه پمپاژ آب از منازل هستند اما به دلیل عدم توقف بارندگی، سیلاب همچنان بسیاری از منازل مسکونی حاشیه شهر را تهدید می کند.

فرماندار دزفول نیز گفت: به دلیل بارندگی های سیل آسا که از روز دوشنبه آغاز شده، ستاد سیل در محل فرمانداری دزفول تشکیل شده است.

اندیمشک

درپی بارش باران های سیل آسا طی دو روز اخیر در اندیمشک، واحدهای مسکونی، تجاری و خدماتی در این شهرستان سه شنبه دچار آبگرفتگی شد.

مسؤول حوادث غیرمترقبه این شهرستان سه شنبه به خبرگزاری جمهوری اسلامی گفت: شدت بارندگی طی این مدت به حدی بود که درجاده های منتهی به این شهر ده ها خودروی شخصی و عمومی در جریان سیل، واژگون شدند.

سازمان ایرانگردی و جهانگردی:

فقط با تورهای مجاز به سفر نوروزی بروید

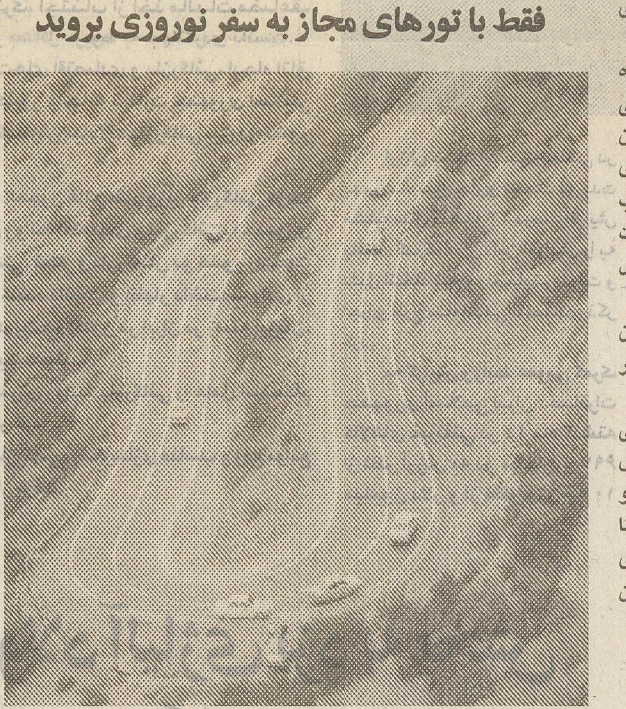

مدیرکل نظارت بر خدمات سیاحتی سازمان ایرانگردی و جهانگردی اعلام کرد: «برای سفرهای نوروزی فقط به دفاتر خدماتی مسافرتی دارای مجوز مراجعه کنید».

به گزارش ایرنا، رجبعلی خسروآبادی، از مردم خواست در زمان ثبت نام در هر تور گردشگری داخلی و خارجی به موضوع بیمهٔ مسافر در قرارداد توجه کنند.

وی با اشاره به بی اطلاعی مسافران در هنگام سفر گفت: «طرح سروش ایرانگردی با استفاده از شبکه اطلاع رسانی تلفنی در زمان تعطیلات نوروزی انجام می شود. این شبکه، امکان دسترسی راحت مردم به اطلاعات مسیرهای جهانگردی، هتل ها، مهمان پذیرها، واحدهای پذیرایی بین راه و آژانس های مسافرتی را فراهم می سازد و پیام ها و شکایت های آنان را دریافت می کند».

به گفتهٔ مدیرکل نظارت برخدمات سیاحتی سازمان ایرانگردی و جهانگردی، ستادهای نظارت بر سفرهای نوروزی از هفدهم اسفند در ۱۲ استان مهمان پذیر کشور آغاز به کار می کنند.

خسروآبادی افزود: «برنامه ریزی برای نظارت برخدمات سیاحتی، اطلاع رسانی به مردم برای برنامه ریزی سفر، هماهنگی تمهیدات لازم برای اسکان مسافران نوروزی و رفع مشکل مسافران از اهداف تشکیل این ستاد است».

وی همچنین گفت: «از دویست دانشجوی بومی برای نظارت بر اماکن اقامتی و سیاحتی استان ها، استفاده خواهد شد».

اختلال در پیش شماره ۷۳۰

ارتباط تلفنی مرکز تلفن شهید آل اسحاق درتهران از پنج شنبه سیزده اسفند به مدت ۷۲ ساعت مختل خواهد شد.

به گزارش ایرنا، محدودهٔ این اختلال تلفنی در مرکز تلفن شهید آل اسحاق با پیش شماره ۷۳۰، در محدوده جاده تلو، دانشگاه امام حسین(ع)، اتوبان شهید بابایی و شهرک حکیمیه، خواهد بود.

از جهان سبز

بله، برنامه داریم!

همایون خیری

مربی اول می گوید: پشتک بزن، تو در رشتهٔ ژیمناستیک موفق تری. هنوز پشتک به سرانجام نرسیده مربی دوم از راه می رسد و می گوید: تو برای دویدن مناسب تری. دویدن را شروع می کنیم، هنوز دو قدم برنداشتیم مربی سوم رسیده و نرسیده می گوید: زیر یک خم فراموش نشود، کشتی برای هیکل تو مناسب تر است. و هنوز این نشده مربی چهارم دستور شمشیر بازی صادر می کند. مربی پنجم برای شناگر شدنمان طرح می دهد و مربی ششم در فکر وزنه برداشتن ماست و عاقبت بعد از مربی بیستم آنچه باقی می ماند یک موجود پیچ خورده است که نمی داند چه بوده و حالا چه شده به راه رفتن که هیچ، به نگاه کردن هم نمی ارزد.

در محیط زیست ما مربیان بیشمار آمده اند و نسخه ها پیچیده اند و آنچه امروز از رهگذر این نسخه باقی نمانده، فقط محیط زیست است.

آنها که نسخه پیچیده اند ظاهراً فقط خودشان می توانند نسخه ها را بخوانند، نه اول نسخه شان معلوم است نه آخر آن. و اگر امروز بنا باشد نسخه ها را کنار هم بگذاریم حتی اگر براحتی بتوانیم از این سازمان و آن وزارتخانه پیدایشان کنیم تازه معلوم می شود جمع اضداد هستند.

گفت و گویم را با دکتر علی اکبر پیر عزیزی در این باره می خوانید:

■ برنامه های زیست محیطی کشور ما بر چه اساسی طراحی شده اند؟

ماهنوز برنامه مشخصی برای محیط زیست نداریم. این که شما می گویید طرح های مختلفی است که افراد دیده اند و حالا دارند برای خودشان کار می کنند.

■ مگر ممکن است؟

متأسفانه بله. وقتی قرار است برنامه ملی برای محیط زیست داشته باشیم باید اول بدانیم مبنای کارمان چیست. ما هنوز نمی دانیم چند نفر محیط زیست داریم و چقدر ابزار کار داریم. این ها را که نمی دانیم تکلیف بقیهٔ چیزها معلوم است.

■ پس دربارهٔ این حرف هایی که برای محیط زیست گفته می شود چه می گویید؟

همان حرف هایی که سال ها پیش دربارهٔ محیط زیست گفته می شد حالا هم گفته می شود. اگر منظورتان این هاست که به این ها طرح نمی گویند. این تکرار مکررات زیست محیطی است.

■ بالاخره یک برنامه سردستی که داریم؟

در حدی که مثلا در یک منطقهٔ کم آب کارخانه ای بسازیم که نیاز به آب فراوان دارد بله، برنامه داریم.

■ اگر شما مسؤول بودید چه می کردید؟

اول می پرسیدم برای حل مشکلاتی که قبلا اعلامشان کردید چقدر پیشرفت داشتید. این هزینه هایی که شده نتیجه شان چه بوده. اصلا می پرسیدم این که گفتید مشکل است واقعاً مشکل بوده یا فقط یک چیزی گفتید و رفتید.

■ به عنوان یک متخصص محیط زیست چه انتظاری دارید؟

دست کم یک مرکزی درست بشود که هر چیزی دربارهٔ محیط زیست ایران گفته یا نوشته می شود در آنجا بشود پیدا کرد. باید این ادراک شود که غیر از سیاست هم چیزهای مهم دیگری وجود دارد.

پس از ۲۶ سال

آغاز طبقه بندی کهن ترین گنجینهٔ اسناد ایرانی

طبقه بندی و پژوهش کهن ترین گنجینهٔ اسناد ایران، اسناد بقعه شیخ صفی الدین اردبیلی، پس از گذشت ۲۶ سال از انتقال این مجموعهٔ ارزشمند به موزهٔ ملی ایران، آغاز شد.

به گزارش روابط عمومی سازمان میراث فرهنگی کشور، این مجموعه به قرن های پنجم تا دهم هجری قمری تعلق دارد و به خطوط تعلیق، توقیع، رقاع بی نقطه و ابیغوری مغولی نوشته شده است.

در میان این گنجینه، ۸۰ سند دیوانی با مهر و طغرای امرا و حکام سده های فوق دیده می شود. این آثار، مأخذی منحصر به فرد، برای شناخت پیشینهٔ تاریخی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی صفویان به شمار می آمد.

قباله های خرید و فروش، مصالحه نامه ها، استشهادیه ها، هبه نامه ها و اقرارنامه ها اسناد دیگر این مجموعه هستند و منبع ارزشمندی برای مطالعه تاریخی، باستان شناسی، سندشناسی، جغرافیای تاریخی، خطشناسی و رجال شناسی به حساب می آید.

شیخ صفی الدین اردبیلی، فرزند شیخ امین الدین جبرئیل، پیرو و داماد شیخ زاهد گیلانی عارف معروف بود. وی پس از وفات شیخ زاهد، به ارشاد و هدایت مریدان خود پرداخت. شیخ صفی الدین در سال ۷۳۵ فوت کرد و در خانقاه خود به خاک سپرده شد.

دریچه دانش

نظافت منظم منزل با سرب خون کودك رابطه معکوس دارد

غبار روبی و نظافت منظم منازل، میزان مسمومیت ناشی از سرب را کاهش می دهد.

به گزارش ایرنا، والدین ۴۶کودک ۹ تا ۱۵ ساله آمریکایی که میزان سرب در خون آنان، در سطح بالایی بود، تحت آموزش زدودن غبار سربی و نظافت کلی خانه به طور یک هفته در میان قرار گرفتند. این آموزش، شامل زمین شویی اتاق ها، پاک کردن دیوارها با ابرنم دار و دیگر سطوح خانه و جارو کردن با یک جاروبرقی قوی بود.

در خانه هایی که در طول یک سال، بیش از ۲۰ بار با این روش نظافت شده بود، سطح سرب خون کودکان به طور متوسط ۳۴ درصد کاهش یافت.

زنگ خطر برای مردم ویتنام

ویروس ایدز در تمامی ایالت های کشور ویتنام، شیوع یافته است.

به گزارش ایرنا، در حال حاضر تعداد مبتلایان به ویروس اچ. آی. وی در ویتنام، بالغ بر ۱۲ هزار نفر است. این موضوع زنگ خطر را برای مردم آن کشور به صدا در آورده است.

براساس این گزارش، تاکنون یک هزار و ۳۰۰ نفر از افراد مبتلا در ویتنام جان خود را از دست داده اند.

شیوع یک باکتری ناشناخته در آمریکا

پنج تن، بر اثر ابتلا به یک باکتری ناشناخته و مهلک، در شیکاگو جان خود را از دست داده اند.

به گزارش ایرنا، مرکز پیشگیری و کنترل بیماری در آمریکا اعلام کرد: «با همکاری سازمان بهداشت ایالت ایلی نوی، تحقیق دربارهٔ «منبع» باکتری عفوت ناشی از «استرپ ای» را آغاز کردیم».

بر اساس این گزارش، تاکنون ۱۱ تن در ایالت ایلی نوی به این باکتری مبتلا شده اند که بر اثر آن ۵ تن جان خود را از دست داده اند.

هر سال بین ۱۰ هزار تا ۱۵ هزار نفر به این باکتری آلوده می شوند که حدود ۲ هزار نفر، بر اثر ابتلا به عفونت ناشی از عوارض آن، جان خود را از دست می دهند.

علایم این بیماری شامل گلودرد، تب و لرز شدید و التهاب دردناک اندام ها و مفاصل است.

نگارخانه یگانه دعوت می کند ۷۷ نمونه آماده و....

با افزایش قابلیتها سفارش گیری برای تحویل تا قبل از نوروز ۷۸

جدیدترین طرحهای اختصاصی مبلمان

عزیزان شهرستانی می توانند برای گرفتن آدرس نمایندگی های یگانه با دفتر مرکزی تماس بگیرند.

یگانه

تلفنها: ۸۸۸۱۱۸۷ - ۸۷۹۳۱۸۴ نمابر: ۸۷۹۳۱۸۴

چهره به چهره

اکبرمالکی:

پیشنهاد می کنم از مربی آلمانی استفاده کنیم

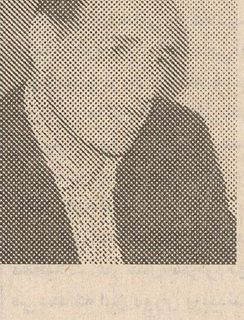

روز گذشته «اکبرمالکی» یکی از مربیان پرتلاش تیم ملی میهمان روزنامه نشاط بود. با مالکی از هردری صحبت کردیم که ماحصل این گفت وگو به شرح زیراست:

سرصحبت را با تیم ملی باز کنیم. چه برنامه ای برای آماده ساختن تیم ملی در نظر گرفته اید؟

با توجه به شرایط و درگیری شدید تیم ها با رقابت های لیگ فکر نمی کنم تیم ملی در یکی دو هفته آینده فرصتی برای تشکیل اردو پیدا کند. ما هم اکنون می توانیم به برگزاری منظم رقابت ها در آماده نگاه داشتن بازیکنان دل ببندیم و ماهم سعی داریم با پی گیری مسابقات بهترین نفرات را برای دعوت به تیم ملی انتخاب کنیم.

پیش از این صحبت از این بود که در این مرحله از کار، مربیان تیم ملی، با دعوت از ۴۰ یا ۵۰ بازیکن اقدام به تشکیل دو تیم ملی الف وب خواهند کرد. آیا این تفکر هنوز پابرجاست؟

ما هم اینک برای تشکیل تیم اول کشور هم با مشکلات متعددی دست و پنجه نرم می کنیم. علاوه بر این ما هم اینک ده بازیکن درخارج از کشور داریم و در واقع تیمی که هم اکنون در اختیار داریم و با آن رقابت های کویت را پشت سرگذاشتیم می تواند اسکلت تیم ملی ب را تشکیل دهد. به غیر از تمام این حرف ها ما هم اینک از تیم ملی امید بسیار خوش ترکیبی برخورداریم و همین بهادادن به امیدها یعنی داشتن تیم دومی مقتدر و کامل.

در مورد حضور یک مربی خارجی در کنار تیم ملی چه نظری دارید؟ پیش از این شنیده بودیم که قرار است یک مربی ایتالیایی با شما همکاری کند. آیا این موضوع صحت دارد؟

من شخصاً حضور مربیانی را که کارنامه درخشانی در رقابت های حرفه ای کشورهای صاحب نام و صاحب سبک دارند، برای تیم های ملی کشورمان لازم می دانم.

خبرمربی ایتالیایی هنوز در حد شایعه است. با این حال پیشنهاد من روی مربیان آلمانی است. از آنجایی که ما و بازیکنان مدتی با یورگن گده کار کردیم بیشتر به خصوصیات اخلاقی و فنی آلمانی ها آشنا هستیم و به همین خاطر کار با یک مربی آلمانی که از دانش بیشتری نسبت به گده برخوردار باشد را بیشتر می پسندم.

در کویت ما بخوبی فهمیدیم در درون دروازه مشکل داریم. شما برای رفع این گونه معایب چه برنامه ای دارید؟

همان طور که اشاره کردید در بازی های کویت خیلی از نقاط کور تیم ملی از جمله دروازه برای ما روشن شد. در دوره جدید ما سعی داریم دگرگونی خاصی را به وجود آوریم. ما باید دروازه بان های جوان و شایسته ای که تعدادشان کم هم نیست دعوت کنیم و آن طور که لازم داریم آنها را تربیت کنیم. در دوره جدید ما بیشترین تغییر را معطوف دروازه می کنیم تا در آینده مشکلی نداشته باشیم.

شنبه؛ جدال نامداران کشتی

برگزاری رقابت های انتخابی درون اردویی برای اعزام تیم کشتی آزاد ایران به مسابقه های بین المللی جام استقلال جمهوری ازبکستان در دستور کار کمیته فنی فدراسیون کشتی قرار گرفت.

در حالی که قرار است تیم کشتی آزاد ایران به صورت کامل در هشت وزن در این مسابقه ها شرکت کند، رقابت های انتخابی تنها در وزن های ۶۳, ۶۹, ۷۶, ۸۵ و ۹۷ کیلوگرم برگزار می شود.

در وزن های ۵۴, ۵۸ و ۱۳۰ کیلوگرم، نفرات اعزامی به ازبکستان شناسایی شده اند که فدراسیون کشتی اسامی آنان را متعاقباً اعلام خواهد کرد.

رقابت های انتخابی داخل اردو رأس ساعت ۱۶/۳۰ دقیقه روز شنبه ۱۵ اسفندماه جاری در محل خانه کشتی و در حضور مربیان تیم ملی کشتی آزاد ایران برگزار خواهد شد.

در وزن ۶۳ کیلوگرم، مجید محمدی با علی بابائی جعفری مبارزه می کند و نفر برتر به عضویت تیم اعزامی به ازبکستان درخواهد آمد.

در وزن ۶۹ کیلوگرم مهدی کاوه، محمدعلی حقیقت دوست و جلال لطیفی به صورت دوره ای با یکدیگر رقابت می کنند تا چهره نفر برتر شناخته شود.

در وزن ۷۶ کیلوگرم، ابتدا پژمان درستکار با مسعود نوروزی رقابت می کند و نفر برنده به دیدار مهدی اکبرنژاد خواهد رفت.

در وزن ۸۵ کیلوگرم، برنده مبارزه مسعود دهستانی و احمد شکفته به ازبکستان اعزام خواهد شد.

در وزن ۹۷ کیلوگرم، کامران امیری با امید صفار به مصاف خواهند پرداخت تا نفر برنده به عضویت تیم اعزامی به ازبکستان درآید.

کمیته فنی فدراسیون کشتی روز یکشنبه ۱۶ اسفندماه جاری برای انتخاب نهایی نفرات تیم کشتی آزاد ایران اعزامی به مسابقه های بین المللی جام استقلال در ازبکستان تشکیل جلسه خواهد داد.

روز طلایی در زندگی سرنا ویلیامز

سرنا ویلیامز، تنیسور جسور ۱۷ سالهٔ آمریکایی اولین عنوان قهرمانی خود را به دست آورد.

او در رقابت های تنیس آزاد فرانسه در فینال در مقابل املی مائوریسمو قرار گرفت و توانست دو بر یک این بازی حساس را به سود خود تمام کند. برد شیرین او اولین عنوان قهرمانی در زندگی حرفه ایش به حساب می آید.

سرنا بعد از بازی گفت که این اولین عنوان قهرمانی اش است و برای او بازی بزرگی بوده و او حالا تبدیل به یک بازیکن بزرگ شده است.

حریف او «املی» مهر تأییدی بر ادعاهای این تنیسور نوجوان زد وقتی که از بازی او این طور تعریف کرد: «سرنا بسیار درخشان بود، من خیلی سعی کردم اما او قویتر از من بود، ضربات بک هند او بسیار سنگین بود».

پرسپولیس بانک را زد تا اوج بگیرد

پرسپولیس ۲ - بانک ملی یک

گل ها: ادموند بزیک (۹)، علیرضا امامی فر (۵۱) برای پرسپولیس، سیدمهدی نجفی (۲۲ - پنالتی) برای بانک ملی

اخطار: حسین عبدی و علیرضا امامی فر از پرسپولیس

داور: جلال مرادی، کمک ها: مسعود عنایت و علی خسروی

پرسپولیس: عابدزاده، محمدخانی، رهبری فر، هاشمی نسب، سعداوی، کاویانپور (۴۶ - حلالی) استیلی، عبدی، امامی فر، سراج (۷۹ - باغمیشه) و بزیک

در روزی سرد و در هوای بارانی تیم های بانک ملی و پرسپولیس در زمین لغزنده ورزشگاه آزادی مقابل یکدیگر صف آرایی کردند. بانک ملی برای آن که از این میدان سخت نصیبی ببرد با شیوه (۲-۴-۴) آرایش شد. در حالی که سرخ پوشان پرسپولیس با تاکتیک (۲-۵-۳) پا به میدان گذاشتند.

وضعیت نامطلوب بانک ملی در قعر جدول رحیم میرآخوری مربی بانکی ها را بر آن داشته بود تا به فکر ارائه فوتبالی تدافعی نباشد. هرچند مردان بانک ملی دفاع از میانه میدان، یارگیری فشرده و من تو من را در دستور کار داشتند اما روی ضدحملات نشان دادند که برای بازکردن دروازه پرسپولیس برنامه دارند.

بانک ملی که در این بازی دو بازیکن خط دفاعی خود را دو اخطاره می دید از سیدمهدی نجفی مهاجم خود در کار تدافعی سود برد تا کاظمیان جوان در خط حمله آزمون پس دهد.

بانکی ها در حالی که به اداره بازی فکر می کردند به ناگاه دروازه خود را بازشده دیدند. در دقیقه ۹ توپی بادآورده پشت مدافعان به بزیک رسید تا او با بغل پای دیدنی و ساده خود تور دروازه بانک ملی را بلرزاند.

در دقیقه ۲۲ مردان بانک ملی در یورش به دروازه پرسپولیس صاحب پنالتی شدند. این ضربه را سیدمهدی نجفی با شلیکی دیدنی تبدیل به گل کرد تا در ادامه زمان نیمه اول بازی با تساوی دنبال شود.

در نیمه دوم مردان پروین برای آن که نوار پیروزی های مکرر خود را پاره شده نبینند، بر حملات خود افزودند تا این که در دقیقه ۵۱ امامی فر از شلوغی محوطه جریمه بانک ملی استفاده برد و با ضربه ای رو پا دومین گل پرسپولیس را به ثبت رساند.

دو دقیقه بعد نیز بزیک می توانست کار را تمام کند و سومین گل پرسپولیس را به نام خود بنویسد. اما ابراهیم مهرلو توپ بزیک را از روی خط دروازه بیرون کشید تا آه از نهاد اندک تماشاگر حاضر در ورزشگاه آزادی بیرون آید.

پرسپولیس با کسب این پیروزی و احتساب سه امتیاز دیدار انجام نشده مقابل فولاد، حالا با ۴۶ امتیاز بر صدر جدول آقایی می کند

امشب در جام قهرمانی باشگاه های اروپا شکل می گیرد

فوتبال جهان، در تسخیر نبرد منچستر - انترمیلان

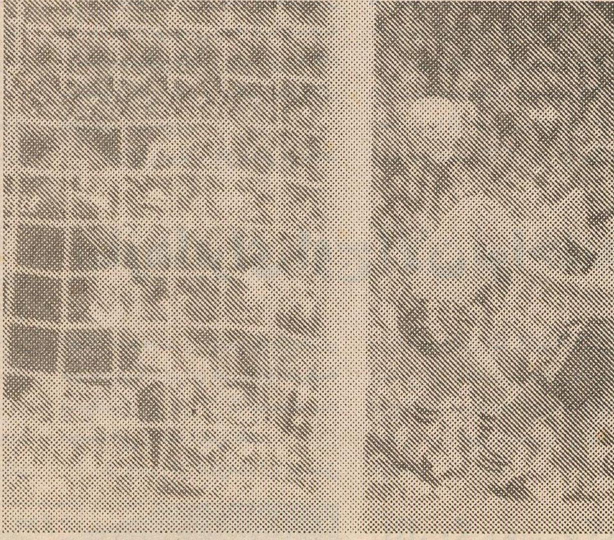

امشب (چهارشنبه شب) با انجام بازی های «رفت» مرحله یک چهارم نهایی جام قهرمانی فوتبال باشگاه های اروپا، این قاره غرق در شور و غوغا می شود.

جالب ترین نبرد در اولدترافورد بین منچستریونایتد انگلستان و انترمیلان ایتالیا انجام می شود و این یعنی تقابل ستاره هایی چون بکهام، کول، یورک، کین، اسکولز، اروین و گیگز در اردوی منچستری هابا زانتی، وینتر، سیمونه، باجو، زامورانو، پالیوکا و برگومی در نزد انتر.

رونالدو هنوز مصدوم است

اما رونالدو ستاره برزیلی انترمیلان هنوز از ناراحتی مزمن زانو که باعث شده در این فصل فقط ۶ بار در ترکیب فیکس این تیم ظاهر شود و در ۶ هفته اخیر به کلی غایب باشد، رهایی نیافته و در اردوی منچستریونایتد هم تدی شرینگ هام معروف که در عمل یک ذخیره نشین شده است، با آسیبی مشابه (از ناحیه زانو) غایب خواهد بود.

«رها گل» به قهرمانی می اندیشد، اما ...

بایرن مونیخ آلمان تیم علی دایی در جست وجوی چهارمین مقام قهرمانی اش در این رقابت ها و برای پایان دادن به صبری ۲۳ ساله، امشب میزبان تیم هموطن خود کایزرس لاترن است. بایرن نه فقط مصدومی ندارد و البر برزیلی را با ۱۳ گل زده در صدر جدول گلزنان لیگ آلمان و افن برگ، یره میس اشترونز، لیزارازو و صالح حمیدزیج را آمادهٔ تغذیه وی می بیند، بلکه از شر اولاف مارشال بهترین گلزن کایزرس لاترن نیز که مصدوم و حاشیه نشین شده، راحت است.

رئال و مدافعان غایب اش

رئال مادرید اسپانیا قهرمان فصل پیش و یوونتوس ایتالیا نایب قهرمان دو دوره گذشته با مربیان تازه خود به راهشان در این جام ادامه خواهند داد. رئال که به رغم تعویض مربی اش و آوردن جان توشک ولزی شنبه شب در لیگ اسپانیا ۲ - ۳ به بتیس باخت، امشب ایتورکارانکا را به طور یقین و سانچیز و هی یرو را به احتمال قوی در خط دفاعی اش به دلیل مصدومیت در نبرد با دیناموکی یف اوکراین در خدمت نخواهد داشت و ناچاراً به زوج کامپو و فرناندو سانز در مرکز خط دفاعی اش روی خواهد آورد و معلوم نیست آنها در مصاف با اندره شوچنکو و سرگی ربروف زوج مرگبار خط حملهٔ دینامو چه سرنوشتی خواهند داشت.

پروتزی و یولیانو می رسند؟

یوونتوس که با مارچلولیپی در سال ۱۹۹۶ قهرمان اروپا شد، امشب با مربیگری کارلو انچلوتی جانشین او به میدان نبرد با المپیاکوس یونان می شتابد. از زمان انتصاب انچلوتی یوونتوس بدون شکست مانده و دو مسابقه از سه مسابقه اش در لیگ ایتالیا را فتح کرده است. در این تیم، پروتزی دروازه بان از آسیب دیدگی زانویش که شنبه شب طی تساوی بدون گل با انترمیلان متحمل شد، تقریباً رهایی یافته و مارک یولیانو مدافع یوونتوس نیز از سرماخوردگی و تب فارغ شده است.

این چنین است که نقش زیدان فرانسوی و همچنین کنته و داویدز هلندی به عنوان هافبک های تهاجمی چالاک و خلاق یوونتوس در ترسیم سرنوشت مسابقه امشب بیشتر جلوه می کند.

▪ برنامه بازی ها (نام میزبان ها ابتدا می آید): رئال مادرید اسپانیا با دیناموکی یف اوکراین، منچستریونایتد انگلستان با انترمیلان ایتالیا، یوونتوس ایتالیا با المپیاکوس یونان و بایرن مونیخ آلمان با کایزرسلاترن آلمان.

بسکتبال باشگاه های آمریکا

یازدهمین پیروزی یاران «پنی هارداوی»

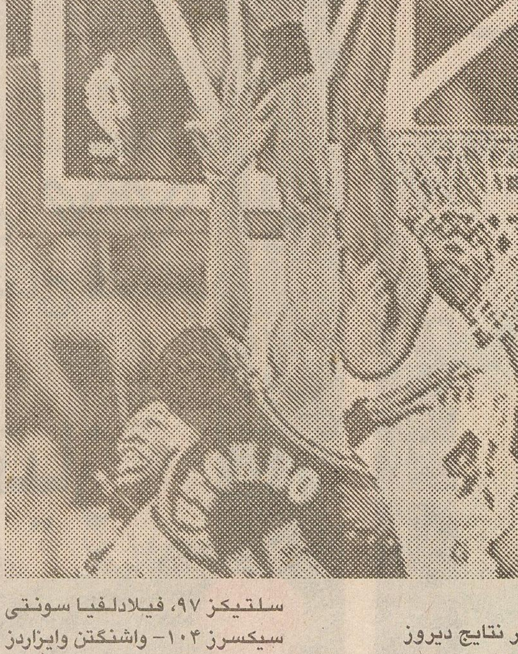

اورلاندو مژیک صدرنشین جدول اتلانتیک در منطقه شرق لیگ بسکتبال آمریکا (N.B.A)، دیروز در ادامه این پیکارها صاحب یک پیروزی تازه شد و در شهر اورلاندو اتلانتا هاوکز تیم دوم جدول سنترال را ۶۷- ۷۰ شکست داد.

با این برد، اورلاندو صاحب یازدهمین پیروزی اش در فصل جاری شد که برابر با تعداد بردهای یوتاجاز پیشاهنگ جدول میدوست است. با این فرق که اورلاندو مژیک ۴ بار هم متحمل شکست شده، درحالی که یوتاجاز (تیم کارل مالون) فقط ۲ بار باخته است.

بهرروی، پنی هارداوی با کسب ۱۹ امتیاز و انجام ۱۰ ریباند، از دلایل اصلی پیروزی اورلاندو مژیک در مسابقه دیروز بود و رکورد بی شکستی این تیم را در خانه اش طی فصل جاری حفظ کرد. در تیم اتلانتا هاوکز که حالا رکورد کلی اش مشتمل بر ۸ برد و ۶ باخت است، دیکمبه موتومبو آفریقایی تبار ۲۳ امتیاز و ۱۲ ریباند را به ثبت رساند، اما غیبت استیواسمیت کارد و الن هندرسون مهاجم مطرح و مصدوم این تیم در بازی دیروز محسوس بود.

سایر نتایج دیروز

نیوجرسی نتز ۹۹- بوستون سلتیکز ۹۷، فیلادلفیا سونتی سیکسرز ۱۰۴ – واشنگتن وایزاردز ۹۱، شارلوت هورنتز ۹۱- تورونتو رپتورز ۸۸، نیویورک نیکز ۸۵ - کلیولند کاوالیرز ۷۸، لس انجلس لیکرز ۹۷- فونیکس سانز ۹۱ و سیاتل سوپرسونیکز ۱۰۵ - ساکرامنتو کینگز ۱۰۲

ستاره فیلادلفیا، «بازیکن ماه» N.B.A شد

درهمین حال دیروز اعلام شد که الن ایورسن به عنوان «بازیگرماه» (فوریه) «N.B.A» انتخاب شده است. با همت ایورسن، تیم فیلادلفیا سونتی سیکسرز بهترین نتایج خود را در آغاز فصل طی ۸ سال اخیر کسب کرده، هرچند با «رکورد کلی» ۹ برد و ۵ باخت صاحب جایی بالاتر از چهارم درجدول اتلانتیک در منطقه شرق لیگ نیست.

مک دایس بازیکن هفته «N.B.A» شد

دیروز همچنین اعلام شد که عنوان برترین بازیکن هفته (اخیر) لیگ بسکتبال آمریکا به مک دایس رسیده است که طی پیروزی روز دوشنبه دنورناجتز بر ونکوور گریزلیز به تنهایی ۴۶ امتیاز کسب کرد.

نفت - پاس

بازی عقب افتاده بازهم عقب افتاد

دیدار تیم های صنعت نفت آبادان و پاس تهران از هفته پانزدهم رقابت های لیگ آزادگان قرار بود روز گذشته در آبادان برگزار شود. اما این بازی به دلیل بارندگی و لغزندگی زمین انجام نشد.

زمان برگزاری این دیدار بعداً اعلام می شود.

ریورپلات هنوز هم به دنبال «اورتگا» است

«دیوید پین تادو» رئیس باشگاه فوتبال ریورپلات آرژانتین، روز پیش متذکر شد همچنان درپی بازپس گیری ستاره سابق تیم خود اریل اورتگا معروف است.

اورتگا ۲۶ ساله اکنون از اقامت در سامپدوریا تیم چهاردهم لیگ ایتالیا و زندگی درجنوا، منطقه استقرار این باشگاه رضایت ندارد و انتقال ۱۰ میلیون دلاری او از والنسیا اسپانیا به سامپدوریا در ابتدای تابستان امسال مؤثر واقع نشده است. به همین خاطر خود اورتگا هم تمایل خود را به بازگشت به آرژانتین ابراز داشته است.

پین تادو دیروز گفت: «بدون شک دیدن مجدد اورتگا در باشگاه مان بسیار لذت بخش خواهد بود. ما فعلاً تا ماه ژوئن (خرداد) صبر می کنیم تا ببینیم چه می شود».

روی خط فوتبال جهان

ونگر: چلسی قهرمان انگلستان می شود

آرسن ونگر (وانژه) مربی فرانسوی تیم فوتبال آرسنال انگلستان دیروز پیش بینی کرد که چلسی قهرمان امسال رقابت های لیگ برتر این کشور خواهد شد.

ونگر که تیمش پس از تساوی ۱-۱ یکشنبه شب با نیوکاسل ۷ امتیاز از منچستریونایتد و ۳ امتیاز از چلسی عقب افتاده است، گفت: «این را نه با نگاهی به کیفیت کار دو رقیب مان بلکه بر این اساس می گویم که منچستریها حضوری تام و تمام در جام قهرمانی باشگاه های اروپا هم دارند و از این طریق فرسوده می شوند. در حالی که کار چلسی در جام برندگان جام اروپا سبک تر است».

اولاف مارشال از «دور» خارج شد

اولاف مارشال بهترین مهاجم تیم فوتبال کایزر سلاترن حائز رتبه سوم لیگ آلمان به سبب ناراحتی زانو و انجام عمل جراحی سبک بر روی آن، حداقل یک ماه از میدان دور می ماند. مارشال ۳۲ ساله فصل پیش نفر دوم جدول گلزنان لیگ آلمان شد و امسال با ۱۰ گل زده در این جدول چهارم است.

برتی فوگتس رئیس شد

همسو با اطلاعیه های قبلی، برتی فوگتس سرمربی پیشین تیم ملی فوتبال آلمان دیروز رسماً به عنوان یکی از اعضای جدید هیأت رئیسه باشگاه بوروسیا مونشن گلادباخ، یعنی تیم باشگاهی سابق خود منصوب شد.

فوگتس ۵۲ ساله که باید برای نجات گلادباخ از قعر جدول لیگ دسته اول آلمان با کمک راینر بونهوث سرمربی این تیم طرحی بریزد، دیروز گفت: «مطمئنم گلادباخ به روزهای اوج خود بازخواهد گشت».

استون ویلا: گریگوری را به اسپانیایی ها نمی دهیم

دوگ الیس رئیس باشگاه فوتبال استون ویلا انگلستان دیروز ادعا کرد که تمام اخبار مندرج در مطبوعات اروپا درباره انتقال جان گریگوری مربی این تیم به اتلتیکو مادرید اسپانیا دروغی بیش نیست.

الیس که تیمش با مربیگری گریگوری هفته ها صدرنشین لیگ برتر انگلستان بود و پس از شکست های متوالی در ۶ هفته اخیر تا رده چهارم جدول سقوط کرده است، گفت: «گریگوری با آمدنش به ما جانی تازه داد و کمتر می توان خطایی در کار او دید. اگر هم اتلتیکو مادرید رسماً خواهان او شود، جواب نه قاطعی خواهیم داد».

اتلتیکو مادرید به دنبال جانشینی برای اریگو ساچی مربی ایتالیایی اش که ۱۶ روز پیش عزل شد، می گردد.

قیمت سهام لازیو باز هم بالاتر رفت

سهام باشگاه فوتبال لازیو صدرنشین یکه تاز و درخشان لیگ ایتالیا که از مه ۱۹۹۸ به قیمت هر برگ ۹۵۰۰ لیر در بازار بورس میلان به معرض فروش گذاشته شده بود، پس از غوغای هجوم فوتبال دوستان و طرفداران لازیو برای خرید گسترده سهام، بیش از دو برابر گران شده است. به همین سبب بازار بورس میلان دیروز برای دومین بار طی دو هفته اخیر فروش این سهام را متوقف کرد. هجوم تازه ی متقاضیان پس از پیروزی ۱-۲ یکشنبه شب لازیو در برابر ویچنزا در هفته بیست وسوم در دیدارهای لیگ ایتالیا و ۴ امتیاز جلو افتادن این تیم از نزدیک ترین تعقیب کنندگانش (پارما و فیورنتینا) روی داد.

دیک ادووکات: رحم نکنید و بکُشید!

گلاسکو رنجرز با ۱۳ امتیاز جلو افتادن از نزدیک ترین تعقیب کننده اش (سلتیک گلاسکو) به سوی کسب همین مقام قهرمانی اش طی ۱۱ سال اخیر و چهل وهشتمین قهرمانی است طی تاریخ برپایی رقابت های لیگ فوتبال اسکاتلند پیش می تازد.

این هفته نیز رنجرز کیلمارنوک تیم سوم جدول را با نتیجه ۰-۵ له کرد. اما نیل مک کان که زنندهٔ یکی از ۵ گل رنجرز در این روز بود، دیروز گفت: دیک ادووکات مربی هلندی رنجرز در بین دو نیمه به شدت به او و یارانش تاخته چون تا آن مقطع فقط با نتیجه ۰-۱ از حریف جلو بوده اند. مک کان گفت: «ادووکات بسیار بیرحم است. می گفت حریف را بکشید و می پرسید چرا چند گل را از دست داده ایم؟! اگر خواست های او را اجرا نکنیم، بلافاصله از تیم اخراج مان می کند».

«لیدز» برد و به رده چهارم رسید

در آخرین بازی باقی مانده از هفته بیست وهفتم لیگ برتر فوتبال انگلستان، لیدز یونایتد دیروقت دوشنبه شب در زمین لسترسیتی و در حضور ۱۸ هزار تماشاگر ۱-۲ برنده شد و به رده چهارم جدول صعود کرد.

در این بازی، هری کیول استرالیایی روی پاس هاسل بنک هلندی در دقیقه ۲۵ و آلن اسمیت در پی حرکت هاپکین اسکاتلندی در دقیقه ۶۱.دو گل لیدز را به ثمر رساندندو تک گل بی اثر لسترسیتی را که با این شکست تازه (دهمین باخت این تیم در فصل جاری) به رده چهاردهم جدول سقوط کرد، تونی کاتی ۳۴ ساله و معروف در دقیقه ۷۶ زد.

موسسه آموزشی و پژوهشی المپیاد
با استفاده از اساتید مجرب دانشگاهی و کنکور جهت ترم جدید
کلاسهای کنکور عمومی و اختصاصی (خصوصی و نیمه خصوصی)
ثبت نام می نماید
تلفن: ۲۰۰۱۵۸۴ - ۲۶۳۹۴۲

تئاتر دانشگاه آزاد به کمک مالی نیاز ندارد

کمک های مالی جشنوارهٔ تئاتر دانشجویی به دانشجویان دانشگاه آزاد تعلق نمی گیرد.

تاجبخش فنائیان، دبیر جشنوارهٔ تئاتر دانشجویی، دیروز با بیان این مطلب در جمع خبرنگاران، علت این امر را توان اقتصادی دانشجویان دانشگاه آزاد، برای پرداخت شهریه ذکر کرد. وی گفت: «به نظر می رسد، دانشجویان دانشگاه آزاد مشکل چندانی برای روی صحنه آوردن کارهای خود ندارند. در حالی که برخی از دانشجویان دانشگاه های دولتی در صورت عدم پرداخت کمک هزینه، قادر به ادامه تحصیل نیستند».

فنائیان بودجهٔ سیصد میلیون ریالی دوازدهمین جشنوارهٔ سراسری تئاتر دانشجویان کشور را بسیار محدود خواند.

به گفتهٔ وی، به هر گروه نمایش حداکثر ۲۵۰ هزار تومان کمک هزینه تعلق می گیرد.

فنائیان افزود: «جشنوارهٔ تئاتر دانشجویان امسال، در سه بخش دانشجویان کارشناسی ارشد نمایش، کارشناسی نمایش و دانشجویان سایر رشته ها برگزار می شود».

به گفتهٔ وی از میان ۲۱۵ متن اجراشده و نمایشنامه، ۲۴ متن و ۳۴ اجرا، پس از بازبینی به جشنواره راه یافتند.

این نمایش ها، ۱۴ تا ۲۳ اسفند در تالارهای مولوی، شهید آوینی، دانشکدهٔ هنرهای زیبا، فردوسی و فارابی اجرا خواهد شد.

انجام برنامه های نقد و بررسی، کلاس های آموزشی و اجرای نمایش های عروسکی از برنامه های جنبی جشنوارهٔ سراسری تئاتر دانشجویان کشور خواهد بود.

فیلم سبز رقیب جشنواره‌های دیگر

جشنواره «فیلم سبز» از نظر تلاش جمعی دست اندرکاران آن و نیز تعداد فیلم های شرکت کننده قابل رقابت با جشنواره های مشابه است که تاکنون در کشورهای مختلف جهان برگزار شده است.

اسلاویر گونبرگ فیلمساز و کارگردان آمریکایی و برنده جایزه بزرگ جشنواره پراگ و جشنواره CINE آمریکا و اروپا که میهمان و یکی از شرکت کنندگان جشنواره فیلم سبز است با اعلام این مطلب گفت: جشنواره های زیست محیطی جهان از جایگاه ویژه ای برخوردار هستند و تجربه اولیه ایران در برگزاری این جشنواره قابل تقدیر است.

گونبرگ با اشاره به نتایج برگزاری جشنواره فیلم سبز گفت: این جشنواره نیز همچون جشنواره های مشابه برگزار شده در کشورهای مختلف، مردم را به اندیشه حفظ محیطزیست وامی دارد.

از دیگر شرکت کنندگان این جشنواره «نیتون» دبیرکل سازمان ملل متحد و «کلاووس توپفر» رئیس برنامه محیطزیست این سازمان هستند که امروز به ایران می آیند.

پس از یک کشاکش طولانی
مردعنکبوتی به سینما می رود

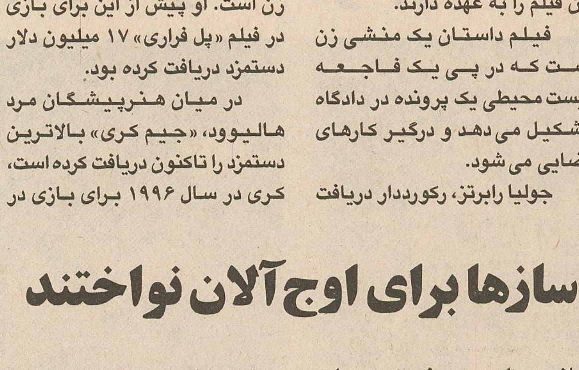

سرانجام پس از یک دعوای حقوقی طولانی پروژهٔ تولید فیلم سینمایی و مجموعهٔ تلویزیونی «مردعنکبوتی» به مرحله عمل رسید.

به گزارش خبرگزاری رویتر، مقامات شرکت سونی پیکچرز اینترتینمنت روز دوشنبه در کالیفرنیا خبر از امضای موافقت نامه ای دادند که مقدمات تولید این فیلم و مجموعه را فراهم می سازد.

درچارچوب این توافق، شرکت سونی پیکچرز (زیر مجموعه مؤسسات اقتصادی سونی) و بنگاه مارول (ناشر داستان های مصور و سازنده اسباب بازی) این پروژهٔ مشترک را براساس شخصیت مصور و محبوب «مرد عنکبوتی – اسپایدرمن» آغاز می کنند. هر دو شریک اعلام کردند که برای استفاده از سایر مصارف اقتصادی این شخصیت کارتونی نیز به توافق رسیده اند.

اریک الن بوگن، رئیس و مدیرعامل مارول گفت: «مرد عنکبوتی، گل سرسبد مجموعهٔ شخصیت های مارول است. قرارداد ما با سونی، گام بزرگی است که برای نفوذ تمام و کمال مارول در انواع رسانه ها به پیش برداشته ایم».

الن بوگن به رویتر گفت که «مارول» حقوق معنوی اش را حفظ خواهد کرد و سونی همه مخاطرات اقتصادی این تولید سینمایی را متحمل می شود.

در بازار بورس نیویورک، روز دوشنبه شاخص سهام مارول با ۱۹ سنت افزایش به ۵/۷۵ دلار رسید و در همین زمان سهام شرکت آمریکایی سرمایه گذاری سونی با ۶۹ سنت کاهش به بهای ۷۴ دلار خرید و فروش شد.

استن لی، یک نویسنده سابق داستان های مصور مارول با همکاری استیو دیتکو، طراح تصاویر این شرکت، شخصیت «مردعنکبوتی – اسپایدرمن» را در سال ۱۹۶۲ خلق کرد: عنکبوتی که با تشعشعات رادیواکتیو مسموم شده به طور اتفاقی نوجوانی به اسم پیتر پارکر را نیش می زند. پس از این حادثه پیتر، خود را به هیأت یک ابر قهرمان در می آورد تا در اوقات فراغت خود با تبهکاران مبارزه کند.

«زن زیبا» بیست میلیون دلار می گیرد

«جولیارابرتز» برای بازی در فیلم زن زیبا ۲۰ میلیون دلار دستمزد دریافت می کند.

این نخستین بار است که یک هنرپیشه زن چنین دستمزدی را از تهیه کنندگان هالیوود می گیرد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه از لوس آنجلس، کمپانی های یونیورسال و سونی تهیه کنندگی این فیلم را به عهده دارند.

فیلم داستان یک منشی زن است که در پی یک فاجعه زیست محیطی یک پرونده در دادگاه تشکیل می دهد و درگیر کارهای قضایی می شود.

جولیا رابرتز، رکورددار دریافت دستمزد هالیوود در میان هنرپیشگان زن است. او پیش از این برای بازی در فیلم «پل فراری» ۱۷ میلیون دلار دستمزد دریافت کرده بود.

در میان هنرپیشگان مرد هالیوود، «جیم کری» بالاترین دستمزد را تاکنون دریافت کرده است، کری در سال ۱۹۹۶ برای بازی در فیلم «گای کابلی» ۲۰میلیون دلار دریافت کرد.

پرداخت دستمزدهای بالا اول بار از سوی کمپانی سونی آغاز شد و این امر باعث شد تا ستارگانی چون تام هنکس، هریسون فورد، مل گیبسون و لئوناردو دی کاپریو درخواست دستمزدهای بالایی بکنند.

سازها برای اوج آلان نواختند

یک صدهزار یونانی دوشنبه شب درحمایت از عبدالله اوج آلان رهبر حزب کارگران کرد ترکیه در میدان «سینداگما» واقع در مرکز آتن گرد آمدند.

این گردهمایی به دعوت خوانندگان یونانی و برای اعلام حمایت و جذب کمک های مردم یونان برای کُردهای ترکیه برگزار و در آن ۵ ساعت موسیقی زنده اجرا شد.

گروهی از هنرمندان یونان در اعتراض به اتهاماتی که یکی از دستیاران نزدیک اوج آلان برضد دولت یونان بیان کرد، این کنسرت را تحریم کردند.

«سیمیس کلیچ» منشی اوج آلان روز شنبه در یک مصاحبه مطبوعاتی در آتن ادعا کرد، نخست وزیر یونان در توطئه ربودن رهبر پ.ک.ک در کنیا و تحویل وی به ترکیه دست داشته است.

بعد از خبر

■ کنسرت ملی مریض شد

کنسرت ارکستر ملی ممکن است برگزار نشود.

منابع آگاه خبر دادند که کنسرت ارکستر ملی به رهبری فرهاد فخرالدینی که قرار بود در تاریخ ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ برگزار شود ظاهراً به دلیل کسالت آقای شجریان یا به دلایل نامشخص برگزار نمی شود.

آثار یک «سر» کمونیست منتشر می شود

گزیده ای از داستان های کوتاه گراهام گرین برای نخستین بار منتشر می گردد.

این گزیده که شهلا حمزاوی آن را گردآوری و ترجمه کرده است از سوی انتشارات روشنگران به چاپ رسیده است.

تاکنون بیشتر آثار گراهام گرین، نویسنده نامدار بریتانیایی که به شخصیتی جامع اضداد شهرت دارد به فارسی ترجمه و چاپ شده است که از جمله آنها می توان به «مسیحای دیگر یهودای دیگر» ترجمه هرمز عبداللهی و «آمریکایی آرام» ترجمه فولادوند اشاره کرد. بیشتر آثار گراهام گرین تاکنون به عالم سینما نیز راه یافته اند و براساس آنها فیلمهایی ساخته شده است. گرین خود نیز چند فیلمنامه نوشته و در برخی از آثار سینمایی اش نیز در نقش های کوتاه ظاهر شده است.

شهرت گرین بیشتر به دلیل پرداختن به شخصیتهای متفاوت و دارای ابعاد وجودی متناقض است. وی که تا پایان عمر به آرمانهای خود وفادار بود از ملکه الیزابت دوم لقب اشرافی «سر» دریافت کرد و بعدها مصاحب افتخاری وی شد.

انجمن نقاشان ایران تأسیس شد

نخستین جلسه انجمن هنرمندان نقاش ایران امروز تشکیل می شود.

انجمن هنرمندان نقاش ایران با انگیزه اعتلای هنر نقاشی و سطح دانش و آگاهی هنری اعضا و با تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ثبت در مؤسسات فرهنگی هنری تأسیس شد.

از اهداف این انجمن فراهم آوردن امکان فعالیت تشکیلاتی نقاشان در جهت هویت یابی به عنوان یک نهاد فرهنگی در جامعه مدنی، حمایت از حرکت های نوین و ارزشمند در عرصه نقاشی امروز ایران و فراهم آوردن فضای مناسب برای گفت وگو و تبادل نظر میان نقاشان امروز ایران و جهان است.

یک عکس - یک خبر

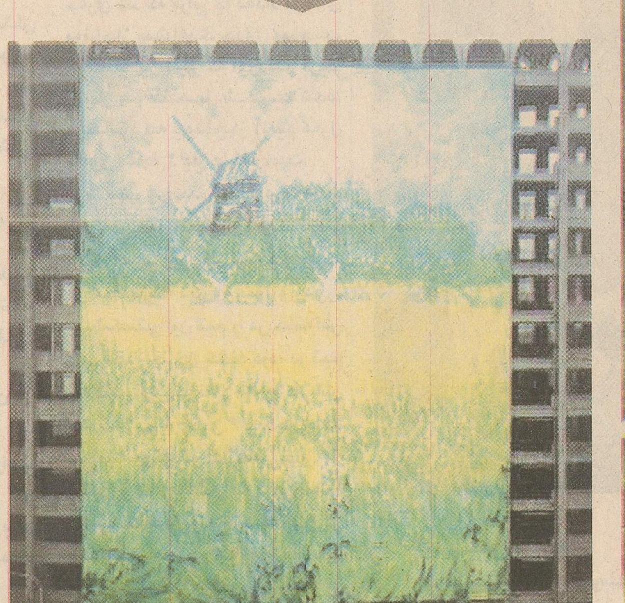

AP – یک هتل تایوانی که درحال نوسازی است تصویر عظیمی از تابلوی «آسیاب بادی هلندی» اثر ون گوگ را به نمایش گذاشته است. این بخشی از برنامه های گسترده ای است که تایپه به مناسبت آغاز سال نو (بنابر تقویم کهن چینی) ترتیب داده است. جشن های سال نو از دیروز دوشنبه ۱۸ اسفند آغاز شده و ۱۵ روز ادامه خواهد داشت.

۱و۲و۳ ... هفت

تلویزیون در این هفته

● پشت دوربین

□ کت جادویی: صدا و سیما از ماجرای برج و برج سازی دست برنمی دارد، حالا اگر ما بخواهیم یک مجموعه داستانی درباره رئیس یک شرکت ساختمانی را، که دچار مشکلات روحی است و کت جادویی او برایش «ثروت بادآورده» می آورد به تابستان گذشته و گزارش های جذاب تلویزیونی از یک دادگاه جنجالی ربط دهیم لابد مطلب تکراری به نظر می رسد، اما این کنایه های تکراری در یک مجموعه ۱۳ قسمتی تلویزیونی (با بازی مهدی هاشمی، حسین یاری، شهلا ریاحی و نیکو خردمند) آزاردهنده نیست. چرا که هرچه باشد، بینندگان تلویزیون، تماماً به تکرار عادت کرده اند.

□ برنامه های نوروزی: هر پنج شبکه سیما، با نزدیک شدن به دوران تعطیلات آغاز سال، سرگرم تهیه برنامه های نوروزی هستند. آمار نشان می دهد که این دوران پربیننده ترین دورهٔ سال برای تلویزیون (به ویژه در میان نوجوانان) است. به همین دلیل هر شبکه (و درهر شبکه، هریک از گروه ها) سعی می کنند تا کار مطلوب تر و تماشاگر پسندتری ارائه دهند. اما ازسوی دیگر بودجه و امکانات مالی صدا وسیما در ماه های پایانی سال به شدت محدود است. نتیجه این تناقض چنین می شود که دریک زمان دست کم هفت یا هشت مدیرتلویزیونی برای جذب یک بازیگر محبوب تلاش می کنند، اما هنگامی که کار به مرحلهٔ امضای قرارداد می رسد همگی از تأمین بودجه عاجزند. به این ترتیب تولید بسیاری از برنامه های تلویزیونی (به ویژه آنها که با مشارکت بخش خصوصی تهیه می شوند) تا اواخر بهمن ماه به تعویق می افتد و از آن پس دست اندرکاران این برنامه ها با عجله و شتاب فراوان، مراحل نگارش متن، فیلمبرداری، تدوین و صداگذاری را به طور همزمان تعقیب می کنند تا حاصل «زحمات صادقانه» خود را در نخستین روزهای سال جدید به روی آنتن برند.

● روی آنتن

□ صدا و سیما و شوراها : در ظاهر امر وعده های مسؤولان صدا و سیما تحقق یافت. رسانه ملی و فراگیر ما، هیچگاه هیچکدام از جناح های رقیب را آشکارا حمایت نکرد و کلیشه های همیشگی برای «تهییج» رأی دهندگان پابرجا بود.

□ جلوهٔ نو درسینمای دیگر : صدا و سیما کمتر عادت با کار کامل و بی نقص دارد. البته سری تازه از مجموعه سینمای دیگر نمونه ای از این بی عادتی هاست: اگرچه فیلم های کوتاه و مستند این مجموعه نسبت به سری پیشین کیفیت بهتری دارند اما عنوان بندی کامپیوتری و سردستی این برنامه (که آن را شبیه گزارش های ورزشی و میان پرده های طنز معرفی می کند) پیشاپیش این حسن را جبران می کند تا این برنامه صدا و سیما که مخاطبان زیادی هم دارد، «میانه حال» باقی بماند.

● و دیگر اینکه ...

محافظه کاری تنها در اندیشه نیست، در اجرا و عمل نیز هست. کج سلیقه گی تلویزیون (سلیقه ای که گل و بلبل و چشمه جوشان و آبشار خروشان را در هر فرصتی به کارمی برد) با تصاویر عنوان بندی «در قلب من» برمی آشوبد. اگر ابراهیم حقیقی نبود، چگونه می توانستیم یادداشتی راکه چنین با قهر و دلتنگی آغاز کردیم با خوش بینی به پایان ببریم.

نخستین تصاویر مجموعه تلویزیونی «در قلب من» هرهفته جلوه ای از زیبایی را به دنیای یکنواخت تلویزیون می افزاید. جلوه ای که حاصل ذوق و ابتکار ابراهیم حقیقی است.

۲،۱ و ۳ پرسش

از ابراهیم حقیقی طراح تیتراژ «در قلب من»
تلویزیون ما رادیو است

● آقای حقیقی شما از گرافیستهایی هستید که در زمینه ساخت عنوان بندی فیلم و برنامه های تلویزیونی فعالیت داشته اید. تیتراژ «درقلب من» چندمین کار شما در این زمینه است؟

– به غیر از چند برنامه تلویزیونی برای کودکان و مهمترین آنها که سریال «علی کوچولو» بود، بیشتر برای فیلمهای سینمایی عنوان بندی طراحی کردم. از میان آن ها چندتایی که به خاطر دارم، ای ایران، نرگس، روسری آبی، خون بس و نامزدی است.

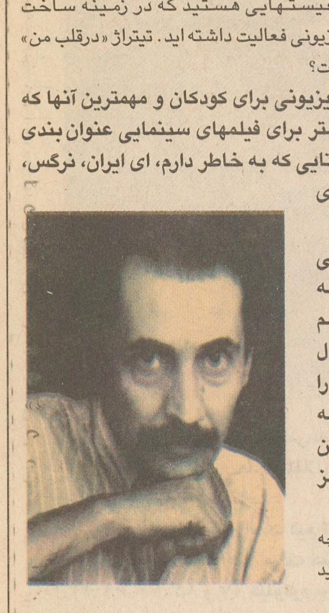

به هرحال برای من تفاوتی ندارد که شیوه ضبط برنامه چگونه است. من سعی می کنم براساس موضوع فیلم یا سریال عنوان بندی مناسبی را طراحی کنم. البته اثر نهایی به بودجه و هزینه ای که برای این منظور اختصاص می یابد نیز بستگی دارد.

● در طراحی و ساخت تیتراژ چه خصوصیات زیبایی شناسانه ای باید رعایت شود؟

– بخشی از گرافیک متحرک مربوط به گرافیک می شود و بخش دیگر مربوط به سینما. طراح باید در این کار توانمندی های هردو را داشته باشد و آن را رعایت کند.

در بخش اول زیبایی شناسی رنگ و فرم و در بخش دوم ریتم و حرکت و کلیه چیزهایی که در سینما وجود دارد مطرح است.

در واقع عنوان بندی باید مدخلی باشد برای ورود تماشاگر به فیلم یا سریال. شاید بتوان گفت تیتراژ در باغ سبز است. البته اگر درون باغ هم سبز باشد!

● آقای حقیقی، احساس می شود آن ضرب آهنگ بخش اول تیتراژ «در قلب من» در بخش دوم از دست می رود؟

– یک دلیل خاص داشت. این تیتراژ را من در حالت اولیه با زمان ۲/۵ دقیقه ساختم ولی به دلیل آنکه موسیقی فیلم و تیتراژ را قبلاً ساخته بودند من مجبور شدم ۳۰ ثانیه به زمان نهایی عنوان بندی بیفزایم. پس مجبور شدم این کمبود زمانی را با افزودن بر هریک از پلانها جبران کنم. خوب برای تهیه کننده فیلم این امکان وجود نداشت که دوباره استودیو بگیرد و موسیقی را مجدداً ضبط کند.

من به دلیل موضوع فیلم که درباره جوانان بود و در آن عناصری چون موتورسواری و بسکتبال وجود داشت سعی داشتم که عنوان بندی، تمپو سریعی داشته باشد، که خوب باز هم به دلیل مسائل مادی آن چه می خواستم نشد.

● میزان رعایت اصول زیباشناسی را در تلویزیون در چه حدی می دانید؟

– بسیار پایین، من اعتقاد دارم که تلویزیون ایران بیشتر یک رادیو است که مقداری عکس به آن اضافه شده است.

این در حالی است که سطح درک تصویری مردم دنیا امروزه دیگر خیلی تغییر کرده و ضرب آهنگ و سرعت در آن نقش تعیین کننده یافته و نمونه های آن را ما می توانیم در تولیدات کشورهای دیگر ببینیم.

البته فکر می کنم مشکل تلویزیون ما به مسأله اندک بودن بودجه بازگردد که تهیه کنندگان مجبور می شوند تا می توانند به برنامه شان آب ببندند.

تا ۱۵ اسفند ماه ۷۷ تمدید شد
برای توسعه و آبادانی ایران
در سپرده گذاری شرکت کنید
تا ضمن برخورداری از جوایز
ارزشمند بانک کشاورزی
در آبادانی و عمران ایران اسلامی نیز سهیم باشید
جوایز حسابهای قرض الحسنه پس انداز سال ۱۳۷۷ بانک کشاورزی
انواع اتومبیل سواری
موتور سیکلت
دوچرخه کوهستان
سکه بهار آزادی
کمک هزینه :
تهیه جهیزیه , تحصیلی
سفرهای زیارتی
و میلیاردها ریال جایزه نقدی
تا ۱۵ اسفند ماه ۷۷
فرصت دارید که با تکمیل موجودی و یا افتتاح حساب
از این جوایز بهره مند شوید
هر ۵۰۰۰۰ ریال , یک امتیاز